

**2021
YILLIK RAPOR**

YILLIK RAPOR 2021

REKABET KURUMU

Üniversiteler Mahallesi 1597. Cadde No: 9
Bilkent Çankaya 06800 / ANKARA
Tel: (0312) 291 44 44 - 291 40 00 • Faks: (0312) 266 79 20
Yayın No: 369

www.rekabet.gov.tr

Bu yayının her hakkı Rekabet Kurumuna aittir.
Gerçek ve tüzel kişiler tarafından izinsiz çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

Baskı Yeri ve Tarihi

Mart 2022 / Ankara

Tasarım ve Baskı

Pelin Ofset Tipo Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
İvedik OSB Matbaacılar Sitesi 1514. Cadde No:28 Yenimahalle/ANKARA
Tel: (0312) 395 25 80 (pbx) • info@pelinofset.com.tr • www.pelinofset.com.tr

Rekabet Kurulu Üyeleri (Soldan Sağa)

Kurul Üyesi : Cengiz ÇOLAK

Kurul Üyesi : Hasan Hüseyin ÜNLÜ

Başkan : Birol KÜLE

Kurul Üyesi : Şükran KODALAK

Kurul Üyesi : Ahmet ALGAN

Kurul Üyesi : Ayşe ERGEZEN

BAŞKAN'IN SUNUŞU	6
1. GENEL BİLGİLER	14
1.1. Misyon ve Vizyon.....	14
1.2. Rekabet Kurumunun Ülke Ekonomisi İçin Önemi.....	15
1.3. Çalışma İlkeleri.....	18
1.4. Görevler, Yetkiler ve Sorumluluklar.....	19
1.5. Kuruma İlişkin Bilgiler.....	20
2. AMAÇLAR ve ÖNCELİKLER	24
2.1. Amaçlar ve Hedefler.....	24
2.2. Temel Politikalar ve Öncelikler.....	25
3. YILLIK FAALİYETLER	28
3.1. Rekabet İhlalleri.....	28
3.1.1 Rekabet İhlallerine İlişkin Karar Örnekleri.....	32
3.2. Muafiyet/Menfi Tespit.....	43
3.2.1 Muafiyet/Menfi Tespite İlişkin Karar Örnekleri.....	45
3.3. Birleşme ve Devralma.....	49
3.3.1. Birleşme ve Devralmalara İlişkin Karar Örnekleri.....	52
3.4. Son Beş Yıla İlişkin İstatistik Bilgiler.....	59
3.5. Eğitim ve Staj Faaliyetleri.....	76
3.6. Hukuk Müşavirliği Faaliyetleri.....	78
3.7. Düzenleme Faaliyetleri.....	80
3.7.1. 2021 Yılında Yürürlüğe Giren Düzenlemeler.....	80
3.7.2. Çalışmaları Devam Eden Düzenlemeler.....	81
3.8. Ekonomik Analiz ve Araştırma Faaliyetleri.....	81
3.8.1. İncelemelere İlişkin Faaliyetler.....	81
3.8.2. Etki Analizi Raporu.....	82
3.8.3. 2021 Yılı Birleşme ve Devralma Görünüm Raporu.....	82
3.8.4. Meslek Personeline Yönelik Eğitimler.....	83
3.9. Bilişim Teknolojileri Kapsamındaki Faaliyetler.....	83
3.9.1. E-Devlet Başvuru Portalı.....	83
3.9.2. Bilişim Güvenliği.....	83
3.10. Uluslararası İlişkiler Faaliyetleri.....	85
3.10.1. Avrupa Birliği (AB).....	85
3.10.2. Çok Taraflı İlişkiler.....	85
3.10.3. İkili İlişkiler.....	88
3.11. Rekabet Savunuculuğu ve Kurumsal İlişkiler Kapsamındaki Faaliyetler.....	89
3.11.1. Rekabet Hukukunun ve Kurumun İşlevlerinin Tanıtılmasına Yönelik Etkinlikler.....	89
3.11.2. Sektör İncelemeleri.....	89

3.11.3 Düzenlenen Sempozyum, Konferans, Panel ve Toplantılar.....	91
3.12. Yayınlar.....	91
3.12.1. Rekabet Dergisi.....	91
3.13. Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Gönderilen Görüşler.....	91
3.14. Stratejik Plan Performans İzleme ve Değerlendirme Faaliyetleri.....	92
3.15. Diğer Faaliyetler.....	92
4. GENEL DEĞERLENDİRME.....	96
5. KURUMSAL KABİLİYET ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ: İçsel ve Dışsal Analiz.....	100
5.1. Güçlü Yanlar.....	100
5.2. Geliştirmeye Açık Yanlar.....	100
5.3. Fırsatlar.....	100
5.4. Tehditler.....	100
6. ÖNERİLER ve TEDBİRLER.....	102
ŞEKİLLER	
Şekil 1 : Rekabet Otoritelerinin Ekonomik Büyümeye Katkısı.....	16
Şekil 2 : Organizasyon Şeması.....	21
TABLolar	
Tablo 1 : Amaçlar ve Hedefler.....	24
Tablo 2 : Sonuçlandırılan Dosyalar.....	59
Tablo 3 : Kanun'un 4. ve 6. Maddeleri Kapsamında Sonuçlandırılan Dosyalar.....	60
Tablo 4 : Kanun'un 4. Maddesi Kapsamında Yatay ve Dikey Anlaşmalar.....	61
Tablo 5 : Sonuçlandırılan Menfi Tespit Dosyaları.....	61
Tablo 6 : Sonuçlandırılan Muafiyet Dosyaları.....	62
Tablo 7 : Sonuçlandırılan Birleşme, Devralma, Ortak Girişim ve Özelleştirme Dosyaları.....	63
Tablo 8 : Karara Bağlanan Birleşme, Devralma ve Özelleştirme Dosyalarının Sonuçları.....	64
Tablo 9 : Re'sen İncelenen Dosyaların Dağılımı.....	65
Tablo 10 : Para Cezaları.....	66
Tablo 11 : Kanun'un 4. ve 6. Maddeleri Kapsamında Verilen Para Cezaları.....	67
Tablo 12 : Yatay ve Dikey Anlaşmaların İncelendiği Dosyalar Kapsamında Para Cezaları.....	68
Tablo 13 : Eğitim ve Staj Etkinlikleri.....	77
Tablo 14 : 1997-2021 Yılları Arasında Kurum Lehine ve Aleyhine Açılan Davalar Listesi.....	78
Tablo 15 : 2021 Yılında Kurul Kararlarına Karşı Açılan Davalar Listesi.....	79
Tablo 16 : 2017-2021 Yıllarında Sonuçlanan Davaların Sonuçlarına Göre Dağılımı.....	79
Tablo 17 : E-Devlet Başvuru Portalı İstatistikleri.....	83
Tablo 18 : 2021 Yılında Başlatılan/Devam Eden Sektör İncelemeleri.....	90
Tablo 19 : Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Gönderilen Görüşler.....	91

Geride bıraktığımız faaliyet yılını geniş bir perspektiften keskince özetlemek istersek Albert Hirschman'a atıf yapabiliriz. 19. yüzyıldan beri insanın mutluluğunun/mutsuzluğunun kaynağını toplumsal düzende, en başta da piyasa düzeninde, arayan/bulan yaklaşım özellikle son birkaç yıldır yeniden her düzeyde tüm kurumların bilinçli ya da bilinçsiz gündeminde. Nasıl daha iyi kurumlar inşa edebiliriz? Piyasa sistemini yeniden ilerlemenin, refahın, ahlakın, azmin, erdemin yani hakiki mutluluğun kaynağı haline nasıl getirebiliriz? Covid-19 gibi, iklim değişikliği gibi şoklar, iktisadi döngüler, arz ve talep şokları artık bilinmeyen değil de bilinen politika girdileri ise bu yeni gerçekliğe cevap verebilecek, onu yönetecek cesarete nasıl sahip olabiliriz?

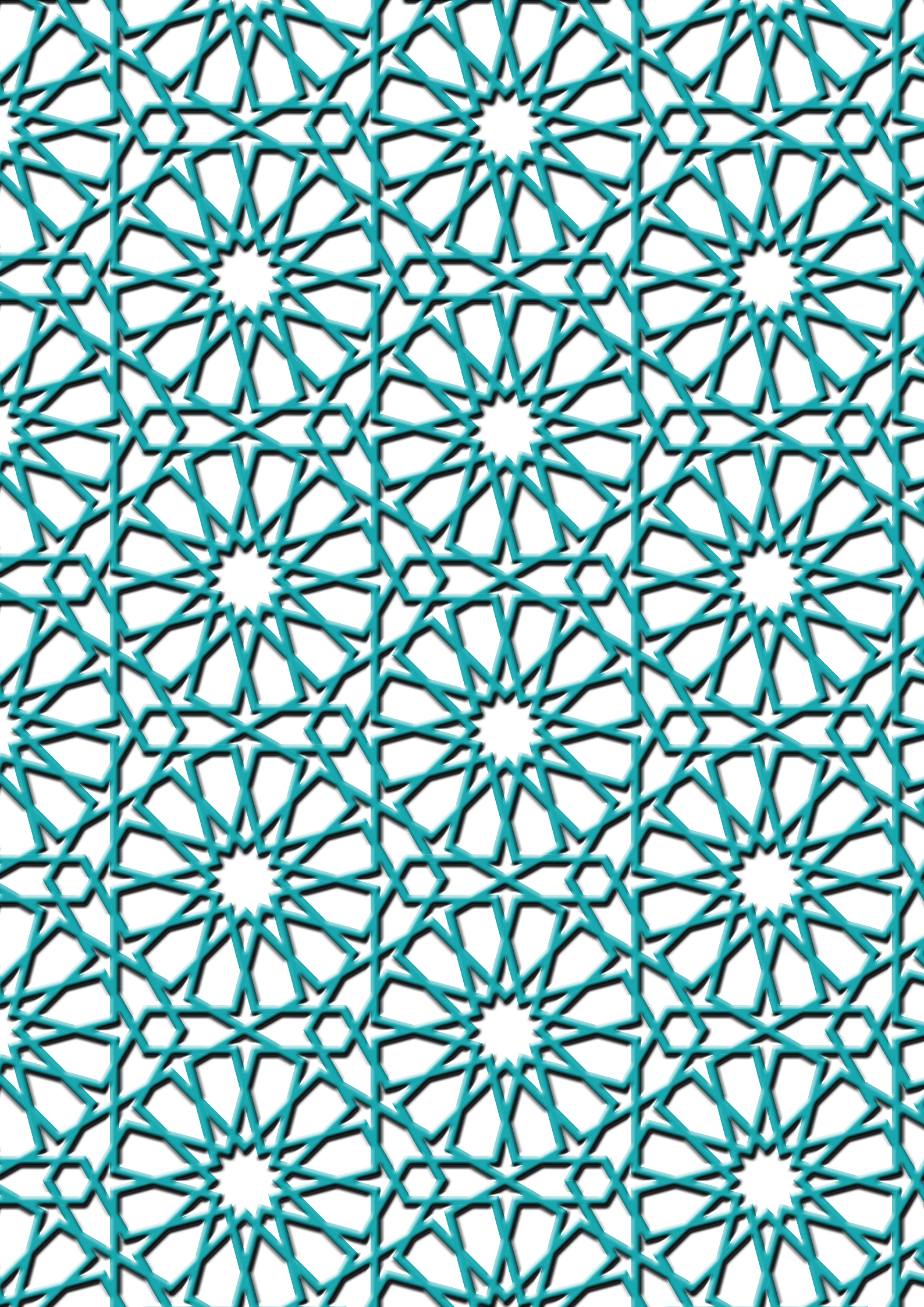
Rekabet Kurumu olarak geçtiğimiz yıl da gerek hukukun en etkin şekilde uygulanması gerekse de piyasalara rekabetçi yön vermek için tüm uzmanlarımız ve personelimizle ara vermeksizin çalıştık. “Hukukun etkin uygulanması” bağlamında elinizde tuttuğunuz Raporumuzda yer alan istatistiki bilgiler sizlere maddeler ve sektörler ayrımıyla gerekli verileri sunmaktadır. İstatistikler bizlere başarıları anlamak için ancak ilave yardım sağlayabilir; esaslı adalet hissiyatı olmadan formel kurallar her zaman yetersiz ve hatta maskeleyicidir. Gerek yaptırımların büyüklüğü gerekse de taraf sayısı ve sektörel kapsam bakımından geride bıraktığımız yıl önemli emsallere sahne oldu. Ancak sizlerle bu takdimde esas paylaşılması gereken husus, verilen Kararların, yürütülen savunuculuk çabalarının bizzat vatandaşlarımızın hayatına nasıl tesir ettiği. Takdir edeceğiniz üzere özellikle 2007-2008 Küresel Finansal Krizinden beri piyasa sisteminin ve küreselleşmenin nüfusların büyük çoğunluğunu oluşturan vatandaşlar için faydalarının baskın olup olmadığı tartışılmaktadır. Covid-19 ve etkileri bu tartışmaları hem yoğunlaştırmış hem de –belki de olumlu olarak- daha güçlü ve cesur argümanlarla tartışmalara yeni ve ilerlemeci boyutlar kazandırmıştır.

Rekabet hukuku ve politikası işte böyle bir ortamda gerek epistemik topluluk gerekse de politika yapıcılarının araç kitinde ilk sıralara tırmanmak durumundadır. Vazifesi; üretim, tüketim, yatırım gibi tüm iktisadi kararların kaynakların etkin tahsisini başaracak şekilde alınmasını sağlamak ve böyle bir düzeni korumak olan rekabet hukuku pek çok ezberini bir yana bırakırken yeni araç ve yaklaşımlarla rejimini zenginleştirmektedir. 2020'deki mevzuat reformumuz, devreye aldığımız yeni rekabet hukuku mekanizmaları geçtiğimiz yıl uygulamaları ile rejimimize yerleşmiş durumdadır. Takdir edileceği üzere gerek teknolojik yeniliklerin piyasaları dönüştürmesi gerekse de hukukun kaçınılmaz olarak teknolojiyi toplumsal fayda amacıyla şekillendirme vazifesi reform ajandamızı her daim dolu tutmaktadır. Raporumuzdan da takip edeceğiniz üzere geride bıraktığımız yılda çok taraflı rekabet ihlali davranışları ile bildirim sayısı itibarıyla devralma işlemlerindeki artış dikkat çekici olmuştur.

Vatandaşlarımızın günlük hayatında ciddi önem arz eden piyasalarla ilgili yürütülen dosyalarda idari yaptırımlara ilaveten davranışsal ve sözleşmesel birtakım tedbirlerle de sağlıklı ve refah yaratan piyasa yapılarına katkı sağlanmıştır. Sektörel problemleri anlama ve çözme noktasında eşsiz değerdeki sektör incelemelerimiz de gerek tamamlanan gerekse de yeni başlatılanlarla birlikte geçtiğimiz yıl da kurumsal bilgi ve hafızamıza katkı sağlamıştır. Eğitim ve savunuculuk faaliyetlerimizin pandemi koşullarına rağmen hız kesmeden devam etmesinin yanında uluslararası kurumsal öğrenme ağları ve işbirlikleri de gerek bölgesel gerekse de ikili boyutta kapsam ve nicelik olarak derinleşmektedir. Gerek yeni vakaların kapsamı ve esasları gerekse de yeni uygulama ve kavramsal iyileşmeler faaliyetlerimize yansımaya devam edecektir.

2022 yılının pandemi sonrası dirençli toparlanmanın tam olarak başarıldığı bir yıl olması ve piyasaların, ticaretin var oluş sebebi olan gayret ve çalışkanlığın yeniden norm olması temennileri ile 2021 faaliyetlerimizi ayrıntıyla anlatan Yıllık Raporumuzu bilgi ve değerlendirmelerinize takdim ederim.

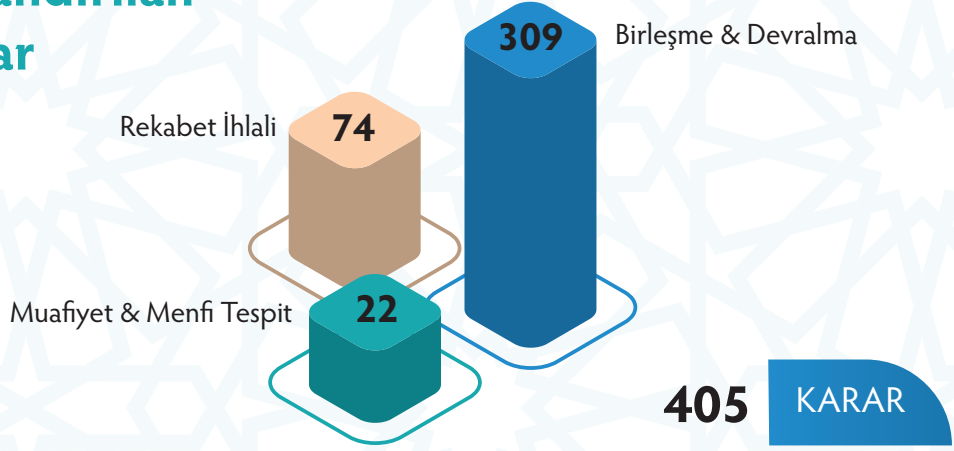
Birol KÜLE
Rekabet Kurulu Başkanı

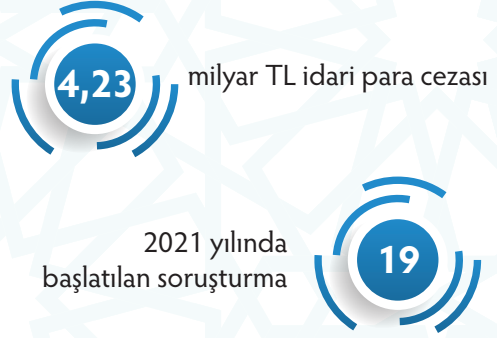
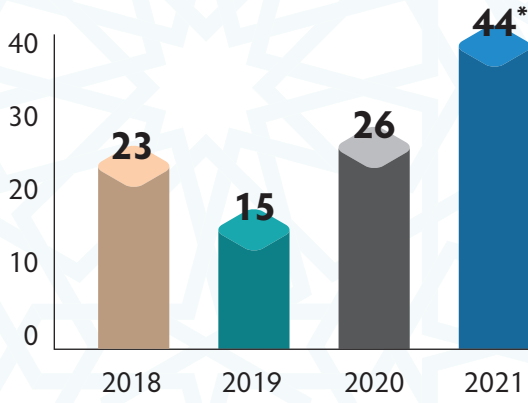
SAYILARLA 2021

Sonuçlandırılan Dosyalar

Soruşturmalar

Tamamlanan Soruşturmaların Sektörel Dağılımı (İlk beş sektör)

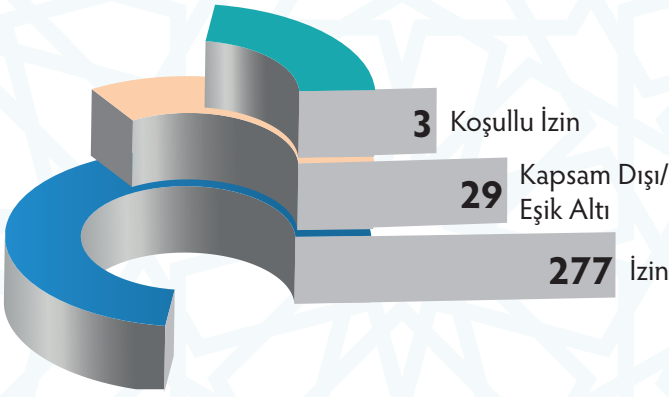
* 2020 yılı içerisinde 40 dosya bakımından soruşturma süreci tamamlanmıştır. Dört dosyada ise uzlaşma sonucu ilgili soruşturma bazı teşebbüsler için sonlandırılmışken, diğer soruşturma tarafları bakımından soruşturmalar devam etmektedir.

2019'dan bu yana soruşturma sayısında **3 kat artış**,
yerinde inceleme sayılarında **~%30** oranında **düşüş**

“Etkin yerinde inceleme” + “İnsan kaynağı kapasitesinin artırılması”

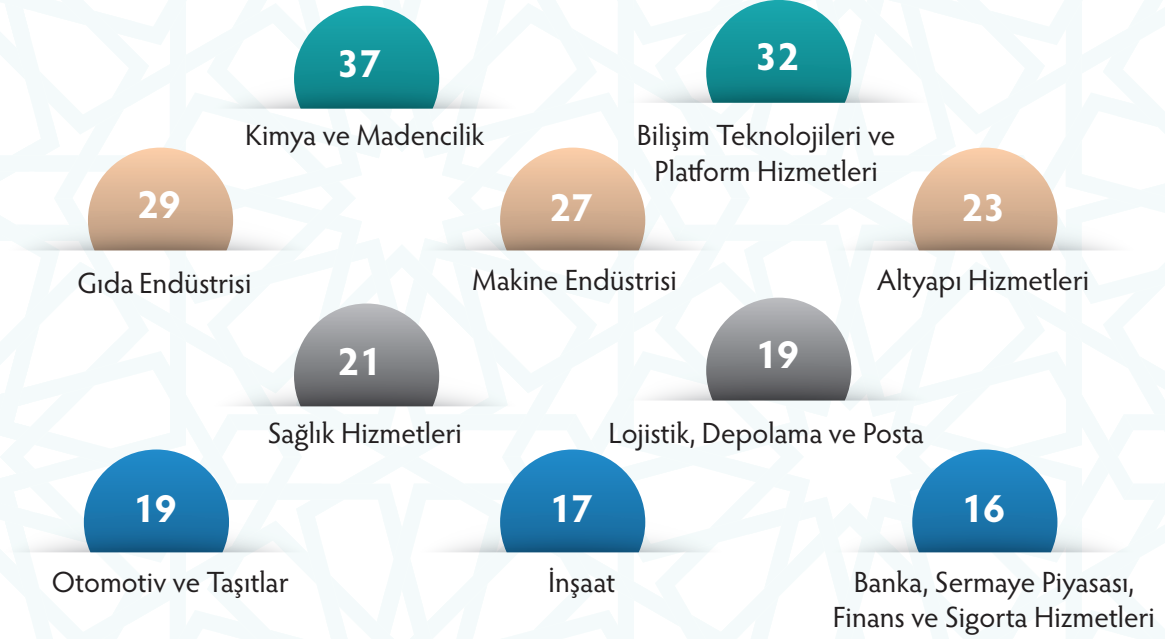
Yıl	Tamamlanan Soruşturma Sayısı	Ön Araştırma Sayısı	Yerinde İnceleme Görevlendirme Sayısı
2019	15	54	909
2020	26	36	502
2021	44	29	653

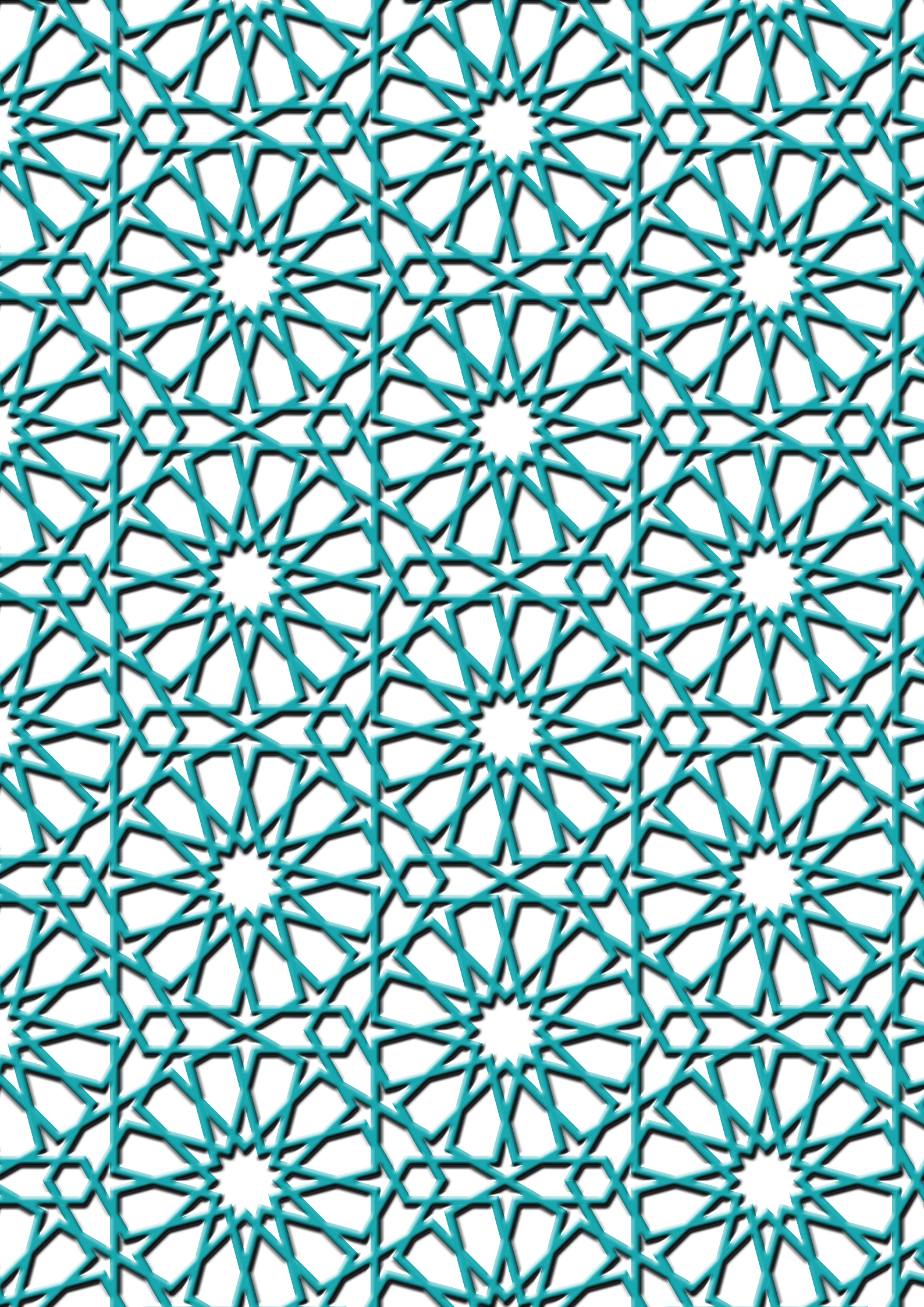

Birleşme Devralma

309 BİLDİRİLEN İŞLEM

Birleşme Devralma Kararlarının Sektörel Dağılımı (İlk on sektör)

GENEL BİLGİLER

1.GENEL BİLGİLER

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 167. maddesi devlete; "para, kredi, sermaye, mal ve hizmet piyasalarının sağlıklı ve düzenli işlemlerini sağlayıcı ve geliştirici tedbirleri" alma; "piyasalarda fiili veya anlaşma sonucu doğacak tekelleşme ve kartelleşmeyi" önleme görev ve sorumluluğunu yüklemiştir. İşte bu Anayasal temele dayanarak, ekonomik etkinliğe dayalı rekabetçi piyasa düzeninin tesisi, korunması ve geliştirilmesi suretiyle başta tüketici refahının ve toplumsal refahın artmasına hizmet edecek olan 4054 sayılı Kanun 13.12.1994 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu Kanun çerçevesinde teşkilatlanmasını tamamlayan Rekabet Kurumu (Kurum), 05.11.1997 tarihi itibarıyla fiilen faaliyetlerine başlamıştır.

Ekonomik hayatın dinamikliği, uygulama sürecinde kazanılan tecrübe ve birikimler ile dünyadaki özellikle Avrupa Birliği'ndeki (AB) gelişmeler, rekabet hukukuna ilişkin mevzuatın sürekli bir şekilde gözden geçirilmesini gerektirmektedir. Bu çerçevede, yürürlüğe girdiği tarihten günümüze kadar geçen 27 yıllık sürede 4054 sayılı Kanun'da 2003, 2004, 2005, 2006, 2008, 2011, 2012, 2018 ve 2020 yıllarında olmak üzere çeşitli değişiklikler yapılmıştır. Bunun yanı sıra, Rekabet Kurulu (Kurul) da, bu süreçte Kanun'un uygulanmasına ilişkin çok sayıda ikincil düzenleme yayımlamış ve mevcut ikincil düzenlemelerde değişiklikler yapmıştır.

1.1. Misyon ve Vizyon

Kurumun misyonu, kartelleşmeyi ve tekelleşmeyi engellemek, tüketici faydasını artırmak, piyasa mekanizmasının sağlıklı bir şekilde işlemesine katkı sağlamak, uluslararası rekabet gücünün artırılması-na katkıda bulunmak, giriş engellerini azaltarak yatırım ortamının sağlıklı işlemlerini temin etmektir.

Bu misyon doğrultusunda;

- Rekabeti sınırlayıcı anlaşmaları, hâkim durumun kötüye kullanılmasını ve rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralmaları önlemek üzere piyasaları izlemek, düzenlemek ve denetlemek,
- Rekabet kültürünü yaygınlaştırmak ve kamunun kararlarının ve eylemlerinin rekabetçi anlayışa göre oluşturulması için gereken tasarruflarda bulunmak,
- Rekabet hukukuna, iktisadına ve politikasına ilişkin araştırmalar yapmak, politika geliştirmek ve makroekonomik politikaların oluşmasına rekabet politikası yönüyle katkıda bulunmak

amaçlanmaktadır.

Kurum, bu amaçları gerçekleştirmek için düzenleme ve denetleme, rekabet savunuculuğu ve politika geliştirme faaliyetlerini yerine getirmekle yükümlüdür.

Kurumun geleceğe ilişkin vizyonu, sürdürülebilir büyümeyi ve kalkınmayı destekleyen; yeniliği, çeşitliliği, verimliliği, kaliteyi en üst seviyeye ulaştıran; yaygın bir rekabet kültürünü teşvik eden; işleyebilir bir rekabet ortamı oluşturan ve bu kapsamda fikrî, iktisadi ve idari katkı sağlayan; uluslararası platformlarda da etkin bir kurum olmaktır.

1.2. Rekabet Kurumunun Ülke Ekonomisi İçin Önemi

Piyasa ekonomisinin etkin işleyebilmesi bakımından rekabet, stratejik ve merkezi bir konumdur. Covid-19 salgını gibi beklenmedik arz ve talep şoklarının ekonomideki olumsuz etkilerini azaltmada rekabet kurumları önemli rol oynamaktadırlar. Rekabet, temel malların istikrarlı bir şekilde ülke içinde dağıtılmasına yardımcı olmaktadır. Nitekim salgın hastalık, olumsuz hava şartları veya çatışmaların ortaya çıkardığı şoklar, tedarik zincirlerinde kopmalara neden olurken, rekabetin yoğun olduğu ekonomilerin kesintilere ve fiyat şoklarına maruz kalma olasılığı çok daha düşüktür. Salgında, sağlık sektöründe görüldüğü gibi, rekabetin yeniliği ve ürün çeşitliliğini teşvik edici rolü tüketicilerin arz ve talep şoklarından daha az etkilenmesini sağlamaktadır. Covid-19 sürecinde, hükümetlerin toplam talebi artırmaya yönelik uyguladığı maliye politikaları, ürün piyasalarının rekabetçi olduğu ekonomilerde çok daha etkin sonuçlar ortaya çıkarmıştır. Rekabet otoritelerinin savunuculuk rolleri de, teşvik paketlerinin piyasa yapısı üzerindeki olumsuz etkilerini minimize etmede önemli rol oynamaktadır.

Ekonomik Büyüme

Rekabet otoriteleri, asli görevleri olan rekabet hukuku kurallarının uygulanması ve ayrıca rekabet savunuculuğu yoluyla serbest piyasanın ve ekonomik özgürlüğün önündeki engellerin kaldırılmasını sağlayarak piyasalarda rekabetin geliştirilmesine katkıda bulunmaktadır. Böylelikle bu otoriteler, kartelleşmeyi ve tekelleşmeyi engelleyerek tüketicilerin refahı için çalışan piyasaların varlığını temin etmektedir. Rekabet hukuku ile güvence altına alınan piyasalarda firmaların önceliği tüketicilerin taleplerini daha ucuza, daha kaliteli ve daha etkin biçimde karşılamaktır. Böyle bir ortamda araştırma geliştirme faaliyetleri, inovasyon ve yenilikçi ürünler firmalar arası yarışın önemli parametreleri olmaktadır. Bunun neticesinde piyasalarda daha yüksek bir verimlilik ortaya çıkmaktadır. Yüksek verimlilik ise, ülkenin rekabet gücünün artmasına, ekonomik büyümeye ve dolayısıyla toplumsal refah artışına katkı sağlamaktadır.

Rekabet otoriteleri, gerçekleştirdikleri piyasa gözetimi fonksiyonu ile diğer ekonomi politikalarını tamamlamak suretiyle de önemli bir rol üstlenmektedir. Zira devletin para ve maliye politikalarına ilişkin aldığı kararların etkin sonuçlar doğurabilmesi ve ülke ekonomisinin sağlıklı büyümesini temin etmesi bakımından kartellerin ve tekellerin egemen olmadığı piyasaların varlığı elzemdir. Şekil 1’de, rekabet otoritelerinin ekonomik büyümeye katkısı özetlenmektedir.¹

¹ OECD (2014), "Factsheet on How Competition Policy Effects Micro-economic Outcomes", s. 2.

Şekil 1: Rekabet Otoritelerinin Ekonomik Büyümeye Katkısı

Fiyat İstikrarına Dolaylı Katkı

Rekabet otoriteleri, piyasalarda rekabetin geliştirilmesini sağlamak yoluyla fiyat istikrarına da dolaylı katkıda bulunmaktadır. Bu katkıları iki başlık altında toplamak mümkündür. Birincisi, piyasalarda rekabetin varlığının korunması orta ve uzun vadede düşük fiyat seviyelerini sağlamak yönüyle fiyat istikrarının bozulmasını önlemeye katkı sağlamaktadır. Kartel ve benzeri yapılar ile hâkim durumdaki teşebbüslerin pazarda rekabeti engellemelerinin önüne geçilmesini ve tekel gücüne yol açacak birleşme ve devralmaların kontrol edilmesini bu bağlamda düşünmek mümkündür. İkincisi ise doğrudan rekabet hukuku kurallarının uygulanmasıyla daha kısa sürede sonuçları görülebilecek etkilerdir. Örneğin, rakipler arası anlaşmalar yoluyla fiyatların suni bir şekilde yükseltilmesi, pazara yeni girişlerin engellenmesi ve yeniden satış fiyatlarının belirlenmesi suretiyle daha düşük fiyatların önüne geçilmesi gibi yasaklanan davranışların tespit edilerek sonlandırılması, rekabet otoritelerinin fiyat istikrarının temin edilmesi bakımından sağladığı dolaylı katkılar arasında değerlendirilebilecektir.

Yabancı Yatırımlarda Artış

Yatırımcıların yatırım kararlarını belirlerken dikkate aldıkları unsurlardan biri, rekabet hukuku kurallarını etkili bir şekilde uygulayan bir rekabet otoritesinin varlığıdır. Zira bu durum, ilgili ülkedeki kamu otoriteleri tarafından piyasalarda faaliyet gösteren tüm teşebbüslere eşit şartlar sunulacağı, yerel teşebbüslere ayrımcı davranılmayacağı yönünde yatırımcıya güven vermekte ve böylece ülkeye yabancı yatırımcıların girişine dolaylı katkı sağlamaktadır.

Adaletli Gelir Dağılımına Dolaylı Katkı

Rekabeti kısıtlayıcı uygulamaların gelir dağılımı üzerinde de olumsuz etkilerinin bulunduğu, rekabet kurallarının etkin bir şekilde işlemediği piyasaların refah paylaşımında adaletsizliklere yol açabileceği kabul edilmektedir. Zira rekabeti kısıtlayıcı uygulamalar çok sayıda kişiyi olumsuz etkilerken, bu uygulamaları gerçekleştirerek kartel veya tekel kârı elde edenler genellikle az sayıda kişiden oluşan bir zümre olmaktadır. Ayrıca rekabetin kısıtlanmasının yol açtığı yüksek fiyatlardan ve daha düşük kaliteli ürünlerden en çok etkilenenler, genellikle toplumun en dar gelirli kesimleridir. Dolayısıyla rekabeti kısıtlayıcı uygulamaların önlenmesi, özellikle haksız refah transferlerinin önüne geçilmesi suretiyle, daha adaletli bir gelir dağılımına dolaylı katkı sağlamaktadır.

Uluslararası Rekabet Gücünde Artış

Özellikle son yüzyılda yaşanan ekonomik ve teknolojik gelişmelerin etkisiyle, üretim imkânları artmış, iletişim ve ulaşım araçları gelişmiş ve ucuzlamış, bunların sonucunda ticari faaliyetler ülke sınırlarını aşmıştır. Dolayısıyla teşebbüsler, sadece ülke içerisindeki teşebbüslerle değil, uluslararası piyasalarda faaliyet gösteren teşebbüslerle de rekabet eder hale gelmiştir. Buna bağlı olarak uluslararası rekabetçilik, teşebbüsler ve ülkeler için üzerinde önemle durulan bir konu haline gelmiştir. Uluslararası rekabetçiliğin geliştirilmesi bakımından ülkede etkin ve sağlıklı işleyen rekabetçi bir piyasanın tesisi elzem görülmektedir. Zira rekabetçi piyasanın varlığı, teşebbüsleri daha etkin ve verimli çalışmak yönünde motive edecek, böylelikle teşebbüslerin uluslararası piyasalardaki rakipleriyle baş edebilme potansiyelini artıracak ve ülkenin uluslararası düzeyde sahip olduğu rekabetçi güce de katkıda bulunacaktır.

1.3. Çalışma İlkeleri

Kurum, Kanun'la belirlenmiş kurumsal amacına uygun olarak kendisine verilen asli görev ve işlevlerini yerine getirirken birtakım temel değerleri dikkate almakta; bunların, gerçekleştirilen işlere ve işlemlere doğrudan yansıtılmasına özen göstermektedir.

1.4. Görevler, Yetkiler ve Sorumluluklar

4054 sayılı Kanun'un amacı, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamalar ile piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamaktır. Bu amacın gerçekleştirilmesine yönelik olarak Kanun'da yer alan hükümleri üç ana başlık altında toplamak mümkündür:

- Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen teşebbüslerin aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uyumlu eylem ve kararlar ile ilgili hükümler,
- Piyasada hâkim durumda olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanması ile ilgili hükümler ve
- Hâkim durum yaratmaya veya mevcut bir hâkim durumu güçlendirmeye yönelik ve bunun sonucu olarak rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukuki işlem ve davranışlar ile ilgili hükümler.

Temel çerçevesini anılan hükümlerin oluşturduğu 4054 sayılı Kanun'un uygulanmasında kamu teşebbüsleri ya da özel teşebbüsler arasında herhangi bir ayırım gözetilmediği gibi, Kanun'da sektörel bir ayırım da bulunmamaktadır. Dolayısıyla istisna getirilmeksizin tüm mal ve hizmet piyasalarındaki teşebbüslerin veya teşebbüs birliklerinin rekabeti sınırlayıcı davranışları Kanun kapsamında kabul edilmektedir.

Kurum, 4054 sayılı Kanun'un 20. maddesine göre, mal ve hizmet piyasalarının serbest ve sağlıklı bir rekabet ortamı içinde teşekkülünün ve gelişmesinin temini ile bu Kanun'un uygulanmasını gözetmek ve Kanun'un kendisine verdiği görevleri yerine getirmek üzere kurulmuştur. Bu çerçevede Kurumun esas görevi Kanun'da kendisine verilen yetkileri kullanarak mal ve hizmet piyasalarındaki rekabetçi sürecin tehdit edilmesini engellemektir.

Kurumun bir diğer görevi olan rekabet savunuculuğu, özellikle devletin diğer kurumlarının birtakım düzenlemelerinden, eylemlerinden veya işlemlerinden kaynaklanan piyasa aksaklıklarının giderilmesi bakımından oldukça önemlidir. 4054 sayılı Kanun'da rekabet savunuculuğu görevine ilişkin olarak Kurula; rekabet hukuku ile ilgili mevzuatta yapılması gereken değişiklikler konusunda doğrudan veya Ticaret Bakanlığının talebi üzerine görüş bildirme ve rekabeti sınırlayıcı anlaşmalarla ve kararlarla ilgili olarak diğer ülkelerin mevzuatını, uygulamalarını, politikalarını ve tedbirlerini izleme görevi ve yetkisi verilmiştir. Ülke genelinde rekabet hukuku mevzuatından ve diğer ilgili mevzuattan oluşan rekabet politikasının oluşturulmasına ve bunun sağlıklı bir şekilde yaşama geçirilmesine katkıda bulunmak, Kurul çalışmalarının önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Rekabet savunuculuğu kavramı, 4054 sayılı Kanun'da açıkça sayılan hallerle sınırlı olmayıp, Kanun'un arkasında yatan temel felsefenin de dikkate alınması suretiyle daha geniş perspektifte ele alınmak-

tadır. Bu bağlamda, Kurumun bir diğer işlevi rekabet kültürünü toplumun değişik katmanlarına yaymaktır. Bu katmanların başında diğer kamu kurumları gelmektedir. Zira diğer kamu kurumlarında rekabetçi bir piyasa yapısı oluşturulmasının faydasına ilişkin bir bilinç olmaksızın ortaya konulan vizyonun sağlıklı bir zeminde işlerlik kazanması mümkün değildir.

1.5. Kuruma İlişkin Bilgiler

Kurum, kamu tüzel kişiliğini haiz idari ve mali özerkliğe sahip bir otorite olarak teşkil edilmiş olup görevini yaparken bağımsızdır. **Hiçbir organ, makam, merci ve kişi Kurumun nihai kararını etkilemek amacıyla emir ve talimat veremez.** Kurum teşkilatı; Kurul, Başkanlık ve Hizmet Birimlerinden oluşmaktadır.

Kurul; biri Başkan, biri İkinci Başkan olmak üzere Cumhurbaşkanı tarafından atanan toplam yedi üyeden oluşur.

Başkanlık, Kurul Başkanından, İkinci Başkandan, Kurum Başkan Yardımcılarından oluşur.

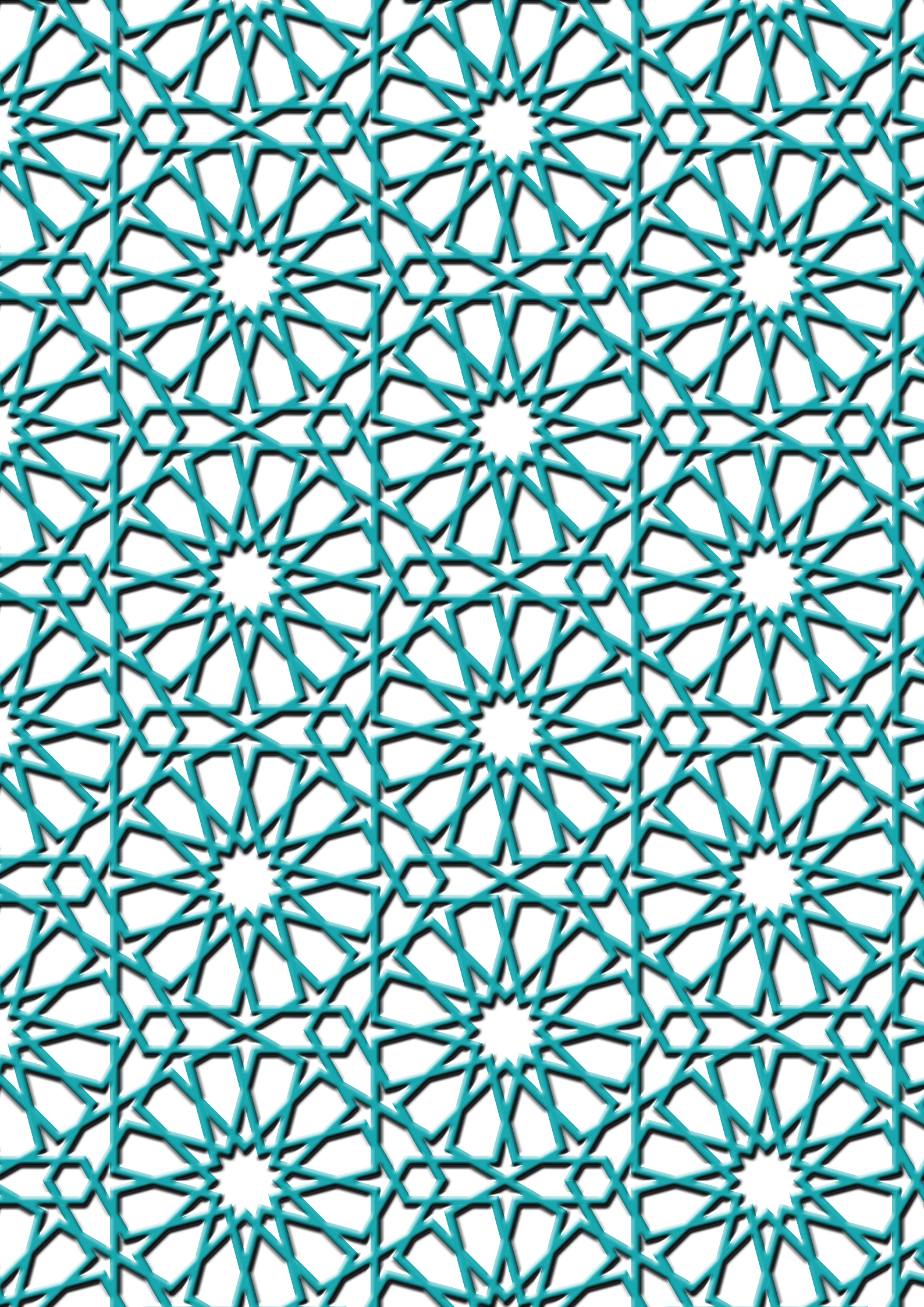
Kurul Başkanı Kurumun en üst amiri olup, genel yönetimden ve temsilden sorumludur. Bu sorumluluk, Kurumun çalışmalarının genel çerçevede düzenlenmesi, denetlenmesi, değerlendirilmesi ve gerektiğinde kamuya duyurulması görevlerini ve yetkilerini kapsar.

Hizmet birimleri, daire başkanlıkları şeklinde teşkilatlanmış ana hizmet birimlerinden, danışma birimlerinden ve yardımcı hizmet birimlerinden oluşur.

Kurumun merkez hizmet binası Ankara'da olup İstanbul'da bir bölge temsilciliği bulunmaktadır. Mülkiyeti Kuruma ait "Üniversiteler Mahallesi 1597. Cadde No: 9 Bilkent/Çankaya ANKARA" adresindeki taşınmaz, ana hizmet binası olarak kullanılmaktadır. İstanbul Bölge Temsilciliği "Prime İstanbul Yenibosna Merkez Mah. 1. Asena Sk. No: 15 E Blok Kat: 12 Bahçelievler/ İSTANBUL" adresinde hizmet vermektedir.

Şekil 2: Organizasyon Şeması

AMAÇLAR VE ÖNCELİKLER

2. AMAÇLAR ve ÖNCELİKLER

2.1. Amaçlar ve Hedefler

4054 sayılı Kanun'un temel amacı, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamalar ile piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenlemeleri ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamaktır.

Kanun'la belirlenmiş bu amaçlara ulaşmak için Kurum; rekabet hukukunun uygulanması faaliyeti kapsamında değerlendirilebilecek olan düzenleme ve denetleme faaliyetlerini, rekabet savunuculuğu faaliyetlerini ve politika geliştirme faaliyetlerini yürütmektedir.

2019 yılında 2019-2023 dönemine ilişkin Stratejik Planı'nı yayımlayan Kurum, Stratejik Plan kapsamında bu faaliyetlere ilişkin çeşitli amaçlar ve bu amaçlara ulaşmak üzere hedefler belirlemiştir. Bu amaçlar ve hedefler, her bir faaliyet alanı itibarıyla aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 1: Amaçlar ve Hedefler

Rekabet Hukukunun Uygulanması	
Amaç 1	Rekabet hukukunun etkin bir şekilde uygulanması sağlanacaktır.
Hedef 1.1	Gerekli yasal yetkiler için Kanun değişikliği girişiminde bulunulacak ve ikincil mevzuat geliştirilecektir.
Hedef 1.2	Denetim ve uygulama süreçlerini daha hızlı ve etkin şekilde sonuçlandırmak için yeni yaklaşımlar geliştirilecektir.
Hedef 1.3	Başta yerinde incelemeler olmak üzere delil elde etme yöntemleri etkinleştirilecektir.
Rekabet Savunuculuğu	
Amaç 2	Kurumun ve rekabet hukukunun bireysel, kurumsal ve sektörel düzeyde bilinmesi, benimsenmesi ve bu durumun paydaşların davranışlarına yansımaya sağlanacaktır.
Hedef 2.1	Ekonomi politikalarını belirleyen ve etkileyen kurumlar nezdinde rekabetçi bakış açısı geliştirilecektir.
Hedef 2.2	Kurumun paydaşlar nezdinde bilinirliği artırılabilecektir.
Politika Geliştirme	
Amaç 3	Piyasa aksaklığı bulunan ve/veya rekabet ihlali potansiyeli yüksek olan piyasalar belirlenecek ve bu piyasalara yönelik rekabet hukuku politikaları geliştirilecektir.
Hedef 3.1	Uygulama için daha önalıcı (proaktif) yaklaşımlar geliştirilecektir.
Hedef 3.2	Tüketici refahının artırılmasına odaklanılacaktır.
Amaç 4	Kurumun uluslararası alanda etkin bir rekabet otoritesi olması sağlanacaktır.
Hedef 4.1	Rekabet politikası alanında uluslararası ilişkiler geliştirilecektir.
Amaç 5	Rekabet hukukuna ve iktisadına ilişkin bilgi üretimi, yayımı ve bu bilginin faydaya dönüşmesi sağlanacaktır.
Hedef 5.1	Rekabet hukukuna ve iktisadına ilişkin akademik/yarı akademik çalışmalar yapılacaktır.
Kurumsal Kapasite	
Amaç 6	İnsan kaynağı etkin yönetilecek ve verimliliği artırılabilecektir.
Hedef 6.1	Kurum personeline yönelik eğitimlerin niceliği ve niteliği artırılabilecektir.
Hedef 6.2	Kurum çalışanları arasında etkin iletişim ve işbirliği sağlanacaktır.
Amaç 7	Kurumsal performans artırılabilecektir.
Hedef 7.1	Meslek personelinin yetkinliği artırılabilecektir.
Hedef 7.2	Teknolojik gelişmelere yönelik kapasite geliştirilecektir.
Hedef 7.3	Mesleki bilgi birikimi sistematik hale getirilecek ve daha etkin kullanılması sağlanacaktır.

2.2. Temel Politikalar ve Öncelikler

2021 yılında 24. faaliyet yılını geride bırakan Kurum, bu sürede Türkiye'de rekabet hukuku ve politikası uygulamasında gelişme kaydedilmesine önemli katkılar sağlamıştır.

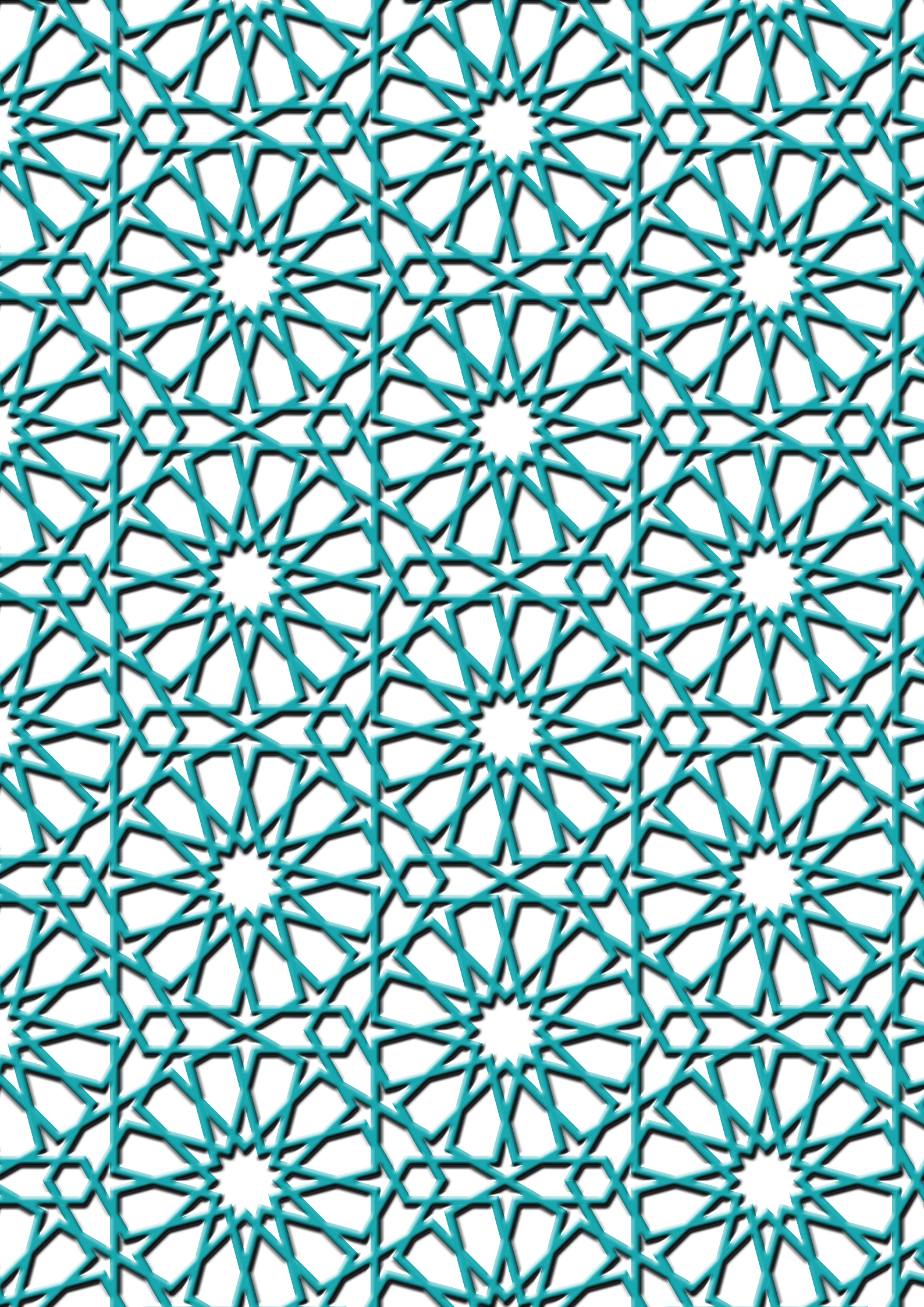
2019-2023 dönemine ilişkin Stratejik Planı'nda Kurum, bu tespitlerini de dikkate alarak ülkemiz rekabet hukukunun ve politikasının daha etkin, daha dinamik ve daha etkili bir niteliğe sahip olabilmesi için birtakım politikalar ve öncelikler belirlemiştir.

Kurumun önümüzdeki döneme yönelik öncelikleri;

- 4054 sayılı Kanun'da rekabet hukukunun daha etkin uygulanmasına yönelik değişikliklerin yapılmasını sağlamak üzere girişimlerde bulunmak ve bu çerçevede ilgili ikincil mevzuatta gerekli değişiklikleri yapmak,²
- Rekabet ihlalleriyle daha etkili şekilde mücadele edilmesini mümkün kılmak adına delil elde etme mekanizmalarını geliştirmek,
- Dijitalleşmeyle birlikte değişen piyasalara yönelik olarak etkili rekabet hukuku politikaları ve uygulamaları geliştirilmesini sağlamak üzere bu piyasaları yakından takip etmek,
- Kamu kurumlarında ve kuruluşlarında rekabet bilincini ve ayrıca toplumun tüm kesimlerinde rekabet kültürünü artırmaya yönelik faaliyetlerde bulunmak,
- Rekabet politikası alanında uluslararası ilişkiler geliştirmek,
- Kurumsal kapasiteyi ve performansı artırmak

olarak özetlenebilecektir.

² 24.06.2020 tarihli ve 31165 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7246 sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun".

YILLIK FAALİYETLER

3. YILLIK FAALİYETLER

3.1. Rekabet İhlalleri

Kanun'un 4. maddesinde, rekabeti sınırlama amacı taşıyan veya bu etkiyi doğuran ya da doğurabilecek nitelikte olan anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliği kararları yasaklanmaktadır. Bu maddenin uygulanması için anlaşmaların yahut kararların uygulanmış olması zorunluluğu aranmakta, pazarda etki yaratmamış işlemler de amacı ve olası etkileri yönüyle 4. madde kapsamında sayılabilmektedir.

Bu madde, birden fazla teşebbüsün taraf olduğu eylemleri konu almaktadır. Teşebbüs birliği kararları da üyelerinin iradelerini ve çıkarlarını yansıtmaları nedeniyle birden fazla teşebbüsçe oluşturulmuş sayılmakta ve aynı madde kapsamında incelenmektedir. Anlaşmaların ve kararların yanı sıra, teşebbüsler arasında kendi bağımsız davranışları yerine geçen bir koordinasyon veya pratik bir işbirliği sağlayan doğrudan veya dolaylı ilişkiler olarak nitelendirilebilecek uyumlu eylemler de 4. madde kapsamındadır. Bu maddenin üçüncü fıkrasıyla getirilen uyumlu eylem karinesinin işletilmesi halinde, böyle bir eylemde bulunmadığının ispat yükü teşebbüslere geçmektedir.

Rekabeti sınırlayıcı anlaşmaları yatay ve dikey anlaşmalar olarak ikiye ayırmak mümkündür. Yatay anlaşmalar pazarın aynı seviyesinde faaliyet gösteren teşebbüslerce gerçekleştirilirken; dikey anlaşmalar, sağlayıcı ve alıcı gibi, pazarın farklı seviyelerinde yer alan teşebbüslerin taraf olduğu anlaşmaları kapsamaktadır.

Rekabet hukuku uygulamalarında markalar arası rekabeti sınırlayan yatay anlaşmaların rekabet üzerindeki olumsuz etkilerinin, marka içi rekabeti sınırlayan dikey anlaşmalara göre daha fazla olduğu genel olarak kabul görmektedir.

Kanun'un 6. maddesinde bir veya birden fazla teşebbüsün hâkim durumunu kötüye kullanması yasaklanmaktadır. Burada altı çizilmesi gereken önemli bir nokta, 6. madde ile hâkim durumda bulunmanın ya da hâkim duruma geçmenin değil, bu durumun kötüye kullanılmasının yasaklanmış olmasıdır.

Bu maddenin uygulanması açısından bir teşebbüsün hâkim durumda olup olmadığının belirlenmesi büyük önem taşımaktadır. Bu aşamada da pazar payı, pazara giriş engelleri, dikey bütünlük, pazardaki diğer teşebbüslerin gücü ve diğer bazı unsurlar dikkate alınarak teşebbüsün rakiplerinden, sağlayıcılarından ve müşterilerinden bağımsız davranıp davranmadığı incelenmektedir.

Kanun'da gerek 4. maddede rekabeti sınırlayıcı eylemlere, gerekse 6. maddede kötüye kullanma hallerine ilişkin bazı örnekler sayılmıştır. Ancak her iki durumda da Kanun kapsamında olabilecek eylemler verilen örneklerle sınırlı değildir.

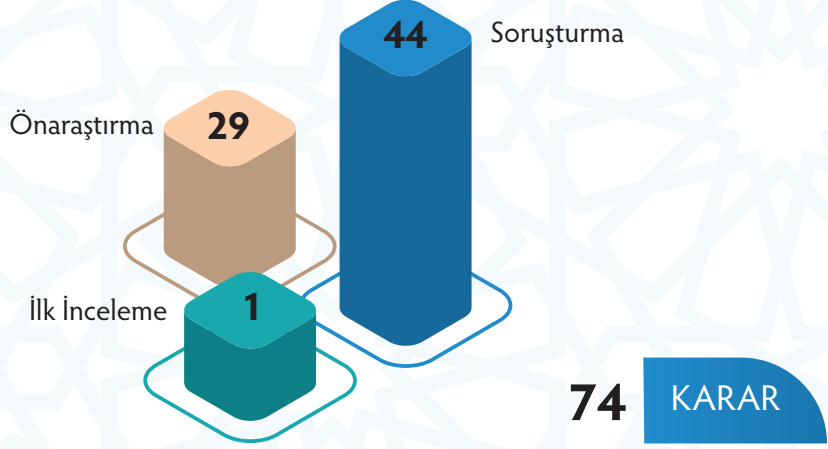
24.06.2020 tarihli ve 31165 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7246 sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" çerçevesinde, 2020 yılında olduğu gibi 2021 yılında da düzenleme faaliyetleri gerçekleştirilmeye devam etmiştir.

7246 sayılı Kanun ile rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlamayan uygulamalar (*de minimis*), taahhüt ve uzlaşma müesseseleri mevzuatımıza kazandırılmıştır. Bu kapsamda 4054 sayılı 41. maddesinin ikinci fıkrasında ve 43. maddesinin üçüncü fıkrasında sırasıyla rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlamayan uygulamalar (*de minimis*) ve taahhüt müesseselerinin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların Rekabet Kurulu tarafından çıkarılacak tebliğlerle, Kanun'un 43. maddesinin dokuzuncu fıkrasında ise uzlaşma müessesesinin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların ise Rekabet Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Bu çerçevede hazırlanan;

- i. Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Önerilerde ve Soruşturmalarda Sunulacak Taahhütlere İlişkin Tebliğ 16 Mart 2021 tarih ve 31425 sayılı Resmi Gazete'de (Tebliğ No 2021/2),
- ii. Rekabeti Kayda Değer Ölçüde Kısıtlamadığı Kabul Edilen Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Teşebbüs Birliği Karar ve Eylemlerine İlişkin Tebliğ 16 Mart 2021 tarih ve 31425 sayılı Resmi Gazete'de (Tebliğ No 2021/3),
- iii. Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Soruşturmalarda Uygulanabilecek Uzlaşma Usulüne İlişkin Yönetmelik ise 15 Temmuz 2021 tarih ve 31542 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

İzleyen sayfadaki grafikte, Kurul tarafından, 2021 yılında teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde ve/veya 6. maddesinde öngörülen yasaklama kapsamına giren eylemleri nedeniyle alınan kararların türlerine ve sektörlerle göre dağılımının yanı sıra, 2021 yılı sonu itibarıyla devam eden soruşturmalara yer verilmektedir.

Sayılarla Rekabet İhlalleri

Kararların Sektörel Dağılımı (İlk 10 sektör)

Devam Eden Soruşturmalar (2021 yılı sonu itibarıyla)

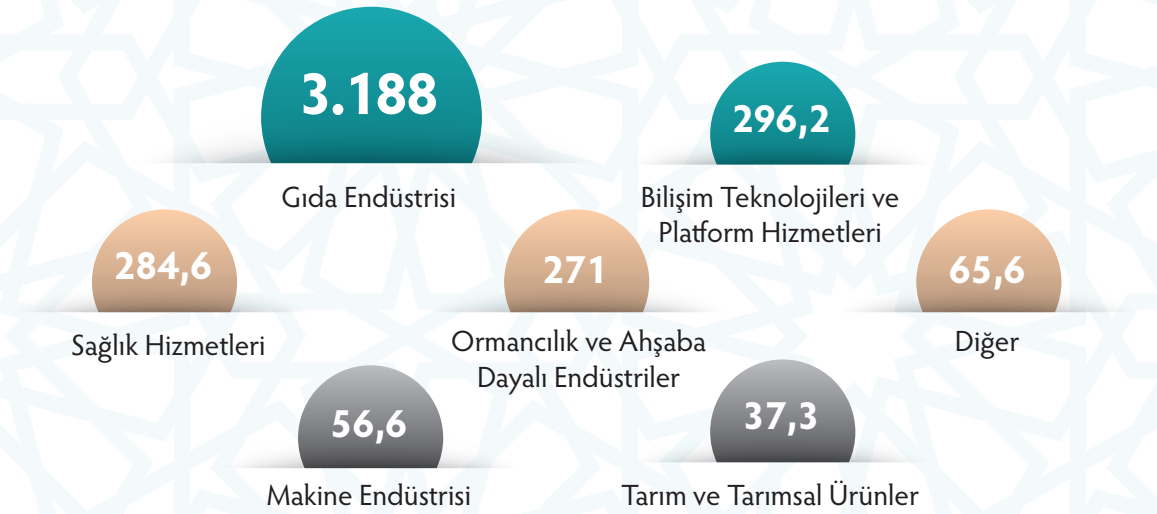

2021 yılında rekabet ihlallerine ilişkin olarak alınan 74 kararın 1 adedi ilk inceleme, 29 adedi önaraştırma süreci sonunda, 44 adedi ise soruşturmalara ilişkin alınmıştır. 2021 yılında rekabet ihlallerine ilişkin olarak alınan söz konusu kararların, 63 adedi yandaki grafikte gösterilen 10 sektöre, 11 adedi ise diğer 7 sektöre ilişkindir. Diğer 7 sektör arasında telekomünikasyon, banka, sermaye piyasası, finans ve sigorta hizmetleri, tekstil ve hazır giyim, ormancılık ve ahşaba dayalı endüstriler, mücevherat, konaklama, seyahat ve tur operatörlüğü ve diğer sektörleri yer almaktadır. Kararlara en çok konu olan ilk 10 sektördeki kararlar, 2021 yılındaki toplam rekabet ihlali kararlarının %85'ini oluşturmaktadır. 2021 yılında Kanun'un 4. ve/veya 6. maddelerinin ihlal edildiği iddiasıyla başlatılan soruşturma sayısı 16'dır. 2019 yılında açılmış olan 2 soruşturma ve 2020 yılında açılmış olan 6 soruşturma dâhil edildiğinde, 2021 yılının sonu itibarıyla devam etmekte olan soruşturma sayısı 24 olmaktadır.

2019 yılında tamamlanan soruşturma sayısı 15 iken, 2021 yılında bu sayı 44'e ulaşmış ve 2019 yılının 3 katına çıkmıştır. Yine 2019 yılında soruşturma kararı verilen ön araştırma sayısı, toplam ön araştırmaların %28'ini oluşturmakta iken; son iki yıl içinde bir önceki yıldan devreden dosyalar ile birlikte söz konusu bu oran %107'ye çıkmıştır. Yerinde incelemelerde 2019 yılında 909 adet görevlendirme yapılırken, 2020 ve 2021 yıllarında sırasıyla 502 ve 653 görevlendirme gerçekleştirilmiştir. Yerinde incelemelerde 2019 yılına göre, 2021 yılında yaklaşık %30 oranında düşüş gerçekleşmiştir. Soruşturma sayılarındaki artış, yerinde incelemelerdeki düşüş ile birlikte değerlendirildiğinde; yerinde incelemelerin ve ön araştırma süreçlerinin etkinliğinin arttığı ifade edilebilecektir. Söz konusu etkinliğin artmasında, Kurumun bilişim teknolojileri ve insan kaynakları kapasitesinin artırılması ön plana çıkmaktadır.

Rekabet ihlali kararlarına ilişkin sonuçlara bakıldığında, 44 adet dosyada iddiaların reddedildiği, 25 adet dosyada teşebbüslere idari para cezası uygulanmasına hükmedildiği, beş adet dosyanın ise taahhütlerle sonlandırıldığı görülmektedir. Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, 12 sektörde idari para cezaları uygulanmıştır. 2021 yılında tamamlanan soruşturmalarda uygulanan idari para cezalarının sektörel dağılımına yer verilen aşağıdaki grafikte, anılan yılda 3.188 milyon TL idari para cezası uygulanmış olan gıda endüstrisi, 296,2 milyon TL idari para cezası uygulanmış olan bilişim teknolojileri ve platform hizmetleri sektörü ile 284,6 milyon TL idari para cezası uygulanmış olan sağlık hizmetleri sektörü ve 271 milyon TL idari para cezası uygulanmış olan ormancılık ve ahşaba dayalı endüstriler sektörünün öne çıktığı görülmektedir. Bu dört sektöre yönelik idari para cezası, 2021 yılında rekabet ihlallerine yönelik olarak esastan verilen toplam para cezasının yaklaşık %96'sını teşkil etmektedir.

2021 yılında tamamlanan soruşturmalarda, rekabet ihlallerine uygulanan idari para cezalarının sektörel dağılımı (Milyon TL) (ilk yedi sektör)

3.1.1 Rekabet İhlallerine İlişkin Karar Örnekleri

Türk Eczacıları Birliği (TEB) Soruşturma Kararı (07.01.2021 tarihli ve 21-01/19-9 sayılı Kurul kararı)

Bu bağlamda çeşitli gıda takviyesi ürünlerinin sağlayıcısı konumunda olan teşebbüslerin *Sağlıklı Yaşıyoruz* isimli platform aracılığıyla bazı eczanelerden indirimli olarak ürün satışı gerçekleştirmesi nedeniyle TEB'e bağlı İstanbul Ecza Odası tarafından boykot tehdidi ile uyarıldıkları, akabinde söz konusu teşebbüslerin daha önce önemli miktarda satış gerçekleştiği noktalara doğrudan ürün tedarikini sonlandırdıkları tespit edilmiştir.

Yerinde incelemelerden elde edilen belgelerden eczanede satışı yapılan kimi ürün gruplarının (gıda takviyesi ürünleri, dermokozmetikler vb.) aynı zamanda elektronik ticaret siteleri üzerinden satılmasının TEB ve bağlı ecza odalarını rahatsız ettiği, Bepanthol markalı ürünün internet üzerinden satışının devam etmesi sebebiyle TEB tarafından; söz konusu ürünün sağlayıcısı olan teşebbüse ait tüm ürün ve işaretlerin teşhir alanlarından çıkarılması, mümessil ziyaretlerinin kabul edilmemesi ve teşebbüsün hiçbir ürününün tavsiye edilmemesi ve teşebbüse ait beşeri ilaç kategorisindeki çeşitli ilaçların iade edilmesi yoluyla eczaneler tarafından boykot edilmesine yönelik karar alındığı tespit edilmiştir. Bu kapsamda TEB'in sağlayıcı firmalara yönelik karar ve kolektif boykot niteliğindeki uygulamaları yoluyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine ve idari para cezası verilmesine karar verilmiştir.

Roche-Novartis Soruşturma Kararı (21.01.2021 tarihli ve 21-04/52-21 sayılı Kurul kararı)

Soruşturma konusu dosyada Roche Müstahzarları A.Ş.'nin (Roche) *Altuzan* ve Novartis Sağlık Gıda ve Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş. (Novartis)'in *Lucentis* isimli ilaçlarıyla faaliyet gösterdiği göz içine uygulanan anti-VEGF moleküller pazarında anlaşma veya uyumlu eylemler yoluyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediği incelenmiştir. Soruşturmaya taraf teşebbüsler hakkında elde edilen bilgi ve belgelerin değerlendirilmesi neticesinde *Altuzan* ve *Lucentis* isimli ilaçlardan

daha pahalı olan *Lucentis*'in kullanımını yaygınlaştırmak amacıyla Roche ve Novartis'in uyumlu davranışlar sergiledikleri, bu kapsamda Novartis, *Altuzan*'ın göz içi tedavilere yönelik endikasyon dışı kullanımı hakkında doktorlara, kamu kurumlarına ve kamuoyuna yanıltıcı bilgiler yayarken Roche'un Türk makamlarınca bir anti-VEGF ajanı olarak göz içi tedavilerde endikasyon dışı (off-label) kullanımına onay verilen *Altuzan*'ın Kısa Ürün Bilgisi (KÜB) ile Kullanma Talimatı'nda "*Altuzan intravitreal kullanım için uygun değildir.*" ibaresinin eklenmesi için 2011 yılında başvuruda bulunarak söz konusu değişikliği gerçekleştirdiği tespit edilmiştir. Roche Grubu'nun iştiraki olan Genentech Inc. ile Novartis arasındaki lisans anlaşması nedeniyle Roche, Türkiye'de ve diğer ülkelerde *Lucentis* satışlarından doğrudan olmasa da dolaylı olarak gelir sağladığı anlaşılmıştır. Başta yaşa bağlı sarı nokta hastalığı-makula dejenerasyonu tedavisi olmak üzere göz hastalıklarında kullanılan söz konusu ilaçlardan daha pahalı olan *Lucentis*'in satışlarının artırılması amacıyla gerçekleştirilen eylemlerden Novartis'in doğrudan, Roche'un ise iştiraki aracılığıyla dolaylı olarak gelir sağladıkları tespit edilmiştir. Bu bağlamda soruşturma tarafı teşebbüslerin rekabeti kısıtlama amacı taşıyan anlaşma ve/veya uyumlu eylemlerinin, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine, bu kapsamda idari para cezası verilmesine karar verilmiştir.

Biletix Kararı (21.01.2021 tarihli ve 21-04/53-22 sayılı Kurul kararı)

Soruşturma konusu dosya kapsamında Bilet Dağıtım Basım ve Ticaret A.Ş.'nin (Biletix) sattığı biletlerin fiyatlarına fahiş tutarlarda hizmet bedeli, işlem bedeli, kargo bedeli gibi isimler altında ekstra masraflar eklemek yoluyla hâkim durumunu kötüye kullandığı iddiası ve organizatörlerle yaptığı münhasır sözleşmeler incelenmiştir.

Soruşturma kapsamında ilgili ürün pazarı "etkinlik biletlerinin (futbol müsabakaları hariç) satışına platform üzerinden aracılık hizmeti pazarı"; ilgili coğrafi pazar ise "Türkiye" olarak tanımlanmıştır. Biletix'in etkinlik biletlerinin (futbol müsabakaları hariç) satışına platform üzerinden aracılık hizmeti pazarında hakim durum olup olmadığının tespit edilebilmesi amacıyla Biletix ve rakiplerinin pazar payları, pazara giriş engelleri ve dengeleyici alıcı gücüne ilişkin analizler yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda Biletix'in ilgili pazarda hakim durumda olduğu tespit edilmiştir.

Biletix'in soruşturma konusu eylemleri incelendiğinde ise hakim durumunu kötüye kullanıldığına ilişkin bir bulguya ulaşılamamıştır. Bununla birlikte Biletix'in uyguladığı damla fiyatlandırma modelinin (bir ürün ya da hizmetin yalnızca başlangıç/baz fiyatının reklamının yapıldığı ve bu ürün ya da hizmete ait diğer bedellerin ancak tüketici satın alma sürecine başladıktan sonra ortaya konulduğu fiyatlandırma tekniği), tüketicinin bilişsel tercihlerini ve refahını olumsuz yönde etkilediğine değinilerek damla fiyatlandırma

hakkında 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun kapsamında tedbir alabileceği hususuna ilişkin olarak T.C. Ticaret Bakanlığına görüş gönderilebileceği değerlendirilmiştir.

Ayrıca Biletix ile organizatörler arasında akdedilen ve münhasırlık hükümleri içeren sözleşmelere ilişkin muafiyet değerlendirmesi yapılarak bahse konu sözleşmelerin hem 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nde öngörülen muafiyetten hem de 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde öngörülen bireysel muafiyetten yararlanamadığı değerlendirilmiştir.

Yapılan tespit ve değerlendirmeler sonucunda, Biletix'in etkinlik biletlerinin (futbol müsabakaları hariç) satışına platform üzerinden aracılık hizmeti pazarında hâkim durumda bulunduğu, teşebbüsün şikâyet konusu uygulamalarının 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi çerçevesinde kötüye kullanma teşkil etmediğine, tüketiciye zararı olduğu değerlendirilen damla fiyatlandırma uygulaması hakkında 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun kapsamında tedbir alabilecek Ticaret Bakanlığına görüş gönderilebileceğine, Biletix'in organizatörler ile akdettiği sözleşmelerin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ile öngörülen muafiyetten yararlanamadığına, ilgili sözleşmelerin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamındaki şartları karşılamaması nedeniyle bireysel muafiyet alamadığına, sözleşmelerdeki münhasırlık hükümlerinin kaldırılarak yeniden tadil edilmesine ve BİLETİX'in ilerleyen dönemlerde akdedeceği sözleşmelerde fiili münhasırlığa yol açacak hükümlere yer verilmemesine karar verilmiştir. Karar çerçevesinde Ticaret Bakanlığı'na damla fiyatlama üzerine görüş gönderilmiştir.

Yemeksepeti Soruşturma Kararı (28.01.2021 tarihli ve 21-05/64-28 sayılı Kurul kararı)

Soruşturma konusu dosyada, Yemek Sepeti Elektronik İletişim Perakende Gıda Lojistik AŞ'nin (Yemek Sepeti) çevrim içi yemek siparişi servisi platform hizmetleri pazarında en çok kayırlan müşteri şartı uygulamaları, (fiili) münhasırlık ve yıkıcı fiyatlama yoluyla rakiplerini pazarın dışına ittiği iddiaları 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinin ihlal edilip edilmediğinin tespitine yönelik olarak incelenmiştir.

Yürütülen soruşturma kapsamında hazırlanan soruşturma raporu 11.12.2020 tarihinde Yemek Sepeti tarafından tebellüğ edilmiştir. Teşebbüsün 25.12.2020 tarihinde bir dilekçe eşliğinde 4054 sayılı Kanun'un 43. maddenin üçüncü fıkrası uyarınca, dosya kapsamında yer verilen rekabet karşıtı endişelere yönelik taahhüt sunma talebini arz etmesi üzerine, taahhüt görüşmeleri gerçekleştirilmiştir.

Sunulan taahhütlerin değerlendirilmesi neticesinde Kurul Yemek Sepeti'nin sunduğu taahhüdün, rekabet sorunlarını gidermesi nedeniyle kabulüne ve bağlayıcı hale getirilmesi ile soruşturmanın sonlandırılmasına karar verilmiştir.

Tefal Soruşturma Kararı (04.03.2021 tarihli ve 21-11/154-63 sayılı Kurul kararı)

Soruşturma konusu dosya kapsamında, Groupe SEB İstanbul Ev Aletleri Ticaret AŞ (Tefal) ve İlk Adım Dayanıklı Tüketim Malları Elektronik Tekstil İnşaat ve İletişim Hiz. San. Tic. Ltd. Şti'nin (İlk Adım) dağıtım ağına yer alan bayilerinin yeniden satış fiyatının belirlenmesine yönelik uygulamaları ile bayilerinin ve diğer yeniden satıcıların internet satışlarını kısıtlamak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri iddiaları incelenmiştir.

İlgili ürün pazar tanımı yapılmamakla birlikte değerlendirilmeler bakımından "Küçük Ev Aletleri Pazarı" esas alınmış ve ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

Soruşturma kapsamında Tefal ve İlk Adım'da yerinde incelemeler gerçekleştirilmiş olup elde edilen belgelerden, Tefal'in ve İlk Adım'ın, bayilerinin ve diğer satıcıların yeniden satış fiyatına müdahale etme amacı taşıdığı, fiyatı düşük olan bayilere müdahale edilerek fiyatının yükseltilmesinin amaçlandığı, müdahalelerin çoğunun çevrim içi satışlara yönelik olarak uygulandığı ve fiyat istikrarını bozan bazı teşebbüslere yaptırım uygulandığı anlaşılmıştır.

Dosya kapsamında teşebbüslerin bayilerine bildirdiği tavsiye fiyatlar ile bayilerinin uyguladığı satış fiyatları karşılaştırılarak ekonomik analiz yapılmıştır. Bayi ve satış kanalı niteliğine göre değişen ortalama sapma oranlarına bakılarak, belli bir objektif referans değerinin olmaması nedeniyle Tefal'in eylemlerinin etki doğurduğu veya etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmamasının mümkün olmadığı değerlendirilmiştir.

Tefal ve İlk Adım'ın nihai satış noktalarının yeniden satış fiyatlarını belirlemek ve internet sitelerinden gerçekleştirilen satışlarını kısıtlamak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği, davranışlarının Kanun'un 5. maddesinde yer verilen muafiyet koşullarını taşımadığı ve dolayısıyla bireysel muafiyetten yararlanamayacağı kanaatine ulaşılmış ve teşebbüslere idari para cezası uygulanmıştır.

İzmir Konteyner Kararı (04.03.2021 tarihli ve 21-11/155-64 sayılı Kurul kararı)

Soruşturma konusu dosyada, İzmir merkez ve çevre ilçelerinde yer alan limanlara ve/veya bu limanlardan karayoluyla konteyner taşımacılığı yapan 74 teşebbüsün fiyat tespiti ve müşteri paylaşımı yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediği incelenmiştir.

Soruşturma kapsamında elde edilen bilgi ve belgelerin değerlendirilmesi ile soruşturma taraflarının; fiyat listesinin nasıl uygulanacağına yö-

nelik tartışmaları, fiyat artışlarının müşterilere nasıl açıklanacağına yönelik strateji geliştirmeleri, fiyat birlikteliğini bozacak türde eylemlere karşı yapılması gerekenler hakkında iletişimleri çerçevesinde fiyat tespiti anlaşması yaptıkları değerlendirilmiştir. Bunun yanı sıra soruşturma tarafı teşebbüslerin birbirleriyle, hangi müşterilerin teklif istediği bilgisini, müşterilere yapılan teklifleri ve teşebbüslerin hâlihazırdaki müşterilerinin isimlerini paylaşarak diğer teşebbüslere uyarılarda bulunmaları sebebiyle de müşteri paylaşımı anlaşması yaptıkları tespit edilmiştir. Bu doğrultuda kartel niteliğinde olan söz konusu anlaşmalar ve/veya uyumlu eylemler ile 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri kanaatine ulaşılmıştır.

Soruşturma tarafı olan 74 teşebbüsün 72'sine, fiyat tespiti ve müşteri paylaşımı yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri gerekçesiyle idari para cezası uygulanmış, iki teşebbüsün ise 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmediği, dolayısıyla söz konusu teşebbüslere idari para cezası verilmesine yer olmadığına karar verilmiştir.

Esenboğa Gümrüklü Geçici Depolama Kararı (11.03.2021 tarih ve 21-13/169-73 sayılı Kurul Kararı)

Soruşturma konusu dosya çerçevesinde, Ankara Esenboğa Havalimanı'nda gümrüklü geçici depolama hizmeti sunan Havaalanları Yer Hizmetleri A.Ş. (HAVAŞ), MNG Havayolları ve Taşımacılık A.Ş. (MNG), S Sistem Lojistik Hizmetler A.Ş. (S SİSTEM) ve Türk Hava Yolları A.O.'nun (THY) ücret tarifelerinde yer alan "depo değişikliği ücretlerinin"³, müşterilerin geçiş maliyetlerini arttırmak ve rakip depolara geçiş kısıtlamak/engellemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi bakımından bir ihlale

konu olup olmadığı incelenmiştir.

Depo değişikliği talebine ilişkin olarak yapılan hipotetik analiz, söz konusu ücretin piyasadaki rekabeti kısıtlama potansiyeline sahip olduğu sonucunu ortaya çıkarmıştır. Teşebbüslerin ürün portföyleri, depolaması yapılan ürünlerin ortalama ağırlığı ve süresi de dikkate alındığında, depo değişikliğinde talep edilen ücretlerin ürün sahipleri açısından önemli bir geçiş maliyeti oluşturduğu kanaatine ulaşılmıştır. Öte yandan, sektörün yoğun hukuki denetim ve regülasyona tabi olduğu da yapılan tespitler arasında yer almıştır.

Soruşturma süreci devam ederken sırasıyla HAVAŞ, MNG, S SİSTEM ve THY tarafından taahhüt sunulmuştur. Her bir teşebbüs açısından sunulan taahhüdün; sadece Ankara Esenboğa Havalimanı'nda geçerli olacak şekilde taahhüde konu ücret tarifesi kaleminin %50 oranında indirimle uygulanması halinde rekabet sorunlarını gidermesi nedeniyle kabulüne ve bağlayıcı hale getirilmesine karar verilerek soruşturma sonlandırılmıştır.

³ Bu ücretler müşteri talebi sonrasında oluşmakta ve teşebbüslerin tarifelerinde farklı isimlerle anılabilmektedir.

Taksimetre Soruşturma Kararı (11.03.2021 tarihli ve 21-13/174-75 sayılı Kurul kararı)

Soruşturma konusu dosyada, İstanbul ilinde taksimetre satışı ve değişimi hizmeti veren teşebbüslerin fiyatlarını aralarında anlaşarak belirledikleri iddiası üzerine 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilip edilmediğinin tespiti amacıyla beş teşebbüs hakkında soruşturma açılmasına karar verilmiştir.

Yerinde incelemelerde elde edilen belgeler ile dosya kapsamında ulaşılan bilgiler çerçevesinde;

söz konusu teşebbüslerden üçünün taksimetre ve taksilere yönelik yan ürün ve hizmetlerden tarife pazarlarında birlikte fiyat belirlemek suretiyle, diğer iki teşebbüsün ise üretici teşebbüslere ürün-hizmet türü ve fiyatı bilgisini içerecek şekilde rapor göndererek ihlali kolaylaştırıcı eylemde bulunmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği kanaatine ulaşılmış ve teşebbüslere idari para cezası verilmiştir.

Bunun yanı sıra, taksimetreler ile ilgili düzenlemelerin yapılması hususunda yetkili olan Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına, taksimetrelerin azami tarife ayar ücretlerinin belirlenmesine yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 27. maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi çerçevesinde görüş gönderilmesine karar verilmiştir.

Unilever Sanayi ve Ticaret Türk A.Ş. Kararı (18.03.2021 tarihli ve 21-15/190-80 sayılı Kurul kararı)

Soruşturma konusu dosyada Unilever Sanayi ve Ticaret Türk A.Ş.'nin (Unilever) endüstriyel dondurma pazarındaki eylemleri 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 6. maddeleri bakımından incelenmiştir.

Algida markası ile endüstriyel dondurma pazarında faaliyet gösteren Unilever'in endüstriyel dondurma pazarı ve pazarın alt kırılımlarını oluşturan "anında tüketilen dondurma pazarı" ve "evde tüketilen dondurma pazarı"nda hakim durumda olduğu tespitleri kararda yer bulmuştur. Diğer taraftan Unilever'in Getir Perakende Lojistik AŞ ile akdettiği sözleşmede Kurulun 15.05.2008 tarihli ve 08-33/421-147 sayılı kararına aykırı olacak şekilde rekabet etmeme yükümlülüğü getirdiği, Unilever'in uyguladığı indirimler vasıtasıyla da rakiplerinin faaliyetlerini zorlaştırdığı ve hâkim durumunu kötüye kullandığı tespit edilerek teşebbüse söz konusu eylemleri nedeniyle idari para cezası uygulanmıştır.

Ayrıca Unilever'e ait dondurma dolaplarının kullanılmasını düzenleyen ariyet sözleşmelerindeki münhasırlık hükmünün satış noktalarındaki rekabeti engellediği ve 4054 sayılı Kanun'un 4. madde-

sini ihlal ettiği, münhasırlık hükmünün çıkartılması şartıyla ilgili sözleşmelere Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde bireysel muafiyet tanınabileceği tespitinde bulunulmuş, bu kapsamda 100 m² ve altında kapalı net satış alanına sahip satış noktalarında Unilever'e ait dolap dışında tüketicinin doğrudan erişebileceği bir başka dondurma dolabı yoksa Unilever'in dondurma dolaplarının görünür kısmının ve satış noktasındaki toplam dolap hacminin %30'unun rakip ürünlerin kullanımına izin verilmesine karar verilmiştir.

Kapadokya Balon Kararı (25.03.2021 tarihli ve 21-17/208-86 sayılı Kurul kararı)

Soruşturma konusu dosya kapsamında Kapadokya bölgesinde sıcak hava balonu uçuşlarını kiralayan Dorak Turizm ve Gayrimenkul Yatırımları Holding A.Ş.'nin kendi otel ve acenteleri dışındaki otel ve acentelerin müşterilerine balon uçuş hizmeti vermemek suretiyle rakip teşebbüsleri pazardan dışladığı iddiaları incelenmiştir.

İlgili ürün pazarları "sıcak hava balonu uçuşu hizmetleri" ve "karşılama (*incoming*) hizmetleri"; ilgili

coğrafi pazarlar ise sıcak hava balonu uçuşu hizmetleri pazarı için "Kapadokya bölgesi" ve karşılama (*incoming*) hizmetleri pazarı için "Türkiye" olarak tanımlanmıştır. Kapadokya bölgesinde faaliyet gösteren sıcak hava balonu işletmecilerinin tümünün ilk etapta bir kooperatif çatısı altında sıcak hava balonu uçuşlarına ilişkin satış fiyatlarının belirlendiği ortak bir satış ve pazarlama platformu kurmayı amaçlamış olduğu, ancak son aşamada bazı teşebbüslerin kooperatife katılmaktan vazgeçmesi sebebiyle kurulması planlanan kooperatifin hayata geçmediği tespit edilmiştir. İlgili kooperatifin kurulmaması sonrasında soruşturma tarafı teşebbüslerin bazılarının ortaklığında CO DMC ve LE CO Deri isimli şirketler kurularak LE CO Deri'nin 14 sıcak hava balonu işletmecisiyle akdettiği kiralama sözleşmeleri vasıtasıyla kiraladığı uçuşları LE CO Deri ve/veya CO DMC bünyesinde faaliyet gösteren bir platform üzerinden satmaya başladığı bilgisine ulaşılmıştır.

Yapılan tespit ve değerlendirmeler sonucunda, soruşturma tarafı teşebbüslerden bazılarının sıcak hava balonu pazarında ortak rezervasyon ve satış platformu CO DMC öncesindeki dönemde ve/veya ortak rezervasyon ve satış platformu CO DMC döneminde fiyat tespitine yönelik anlaşma/uyumlu eylem taraf olmaları sebebiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine, bu nedenle adı geçen teşebbüsler hakkında idari para cezası uygulanması gerektiğine karar verilmiştir. Ayrıca teşebbüslerden bir kısmı arasında doğrudan akdedilen kiralama sözleşmeleri ile yine teşebbüslerden bir kısmı arasında akdedilen platform ile çalışmasına imkân veren sözleşmelerin ihlalin sonlandırılması ve rekabetçi ortamın tesisi için fesh edilmesine ve ayrıca CO DMC veya başka bir isim altında yürütülen ortak rezervasyon ve satış platformunun faaliyetlerine son vermesi gerektiğine karar verilmiştir.

Google Yerel Arama Soruşturma Kararı (08.04.2021 tarihli ve 21-20/248-105 sayılı Kurul kararı)

Soruşturma kapsamında temel olarak, Google Reklamcılık ve Pazarlama Ltd. Şti., Google International LLC, Google LLC, Google Ireland Limited ve Alphabet Inc'in (hep birlikte Google), genel arama hizmeti pazarındaki hâkim durumunu kötüye kullanarak kendi yerel arama ve konaklama fiyatı karşılaştırma hizmetlerini rakiplerini dışlayacak şekilde öne çıkardığı iddiası incelenmiştir.

Soruşturma kapsamında ilgili ürün pazarları "genel arama hizmetleri pazarı", "yerel arama hizmetleri pazarı" ve "konaklama fiyatı karşılaştırma hizmetleri pazarı" olarak; ilgili coğrafi pazar ise "Türkiye" olarak tanımlanmıştır.

Dosya kapsamında, 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında yapılacak bir ihlal değerlendirmesi açısından Google'ın genel arama pazarında hâkim durumu tespitinin yapılması yeterli olmakla birlikte, incelenen eylemlerin etkilerinin daha sağlıklı şekilde yapılabilmesi amacıyla yerel arama ve konaklama fiyatı karşılaştırma hizmetleri pazarında da Google'ın sahip olduğu pazar gücüne ilişkin olarak değerlendirmelere yer verilmiştir. Bu çerçevede yapılan değerlendirmelerde, Google'ın ve ilgili pazarlardaki rakiplerinin pazar payları, pazara giriş engelleri ve dengeleyici alıcı gücüne ilişkin analizler yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda, Google'ın genel arama hizmetleri pazarında hâkim durumda olduğu, yerel arama hizmetleri ve konaklama fiyatı karşılaştırma hizmetleri pazarlarında ise yüksek pazar gücüne sahip olduğu ve rakiplerinin Google'ın eylemlerine karşı koyabilecek stratejiler geliştirebilme gücünün zayıf olduğu tespit edilmiştir.

Google'ın soruşturma konusu eylemleri incelendiğinde ise; Google'ın, "Local Unit" ve "Google Hotel Ads" isimli ürünleriyle rakipleri aleyhine konum, alan ve gösterim bakımından avantajlı bir sunum elde ettiği ve bu avantajlı alana rakiplerinin girişine izin vermediği tespit edilmiştir. Bu doğrultuda, Google'ın kendi yerel arama (Local Unit) ve konaklama fiyatı karşılaştırma hizmetlerine (Google Hotel Ads-GHA) genel arama sonuç sayfasında konum ve gösterim olarak rakiplerine kıyasla avantaj sağlayarak ve rakip yerel arama sitelerinin Local Unit'e girişine engel olarak rakiplerin faaliyetlerinin zorlaştırılmasına ve yerel arama hizmetleri ve konaklama fiyatı karşılaştırma hizmeti pazarlarındaki rekabetin bozulmasına yol açmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu bağlamda 08.04.2021 tarihinde yapılan Rekabet Kurulu toplantısında Google'a idari para cezası verilmesine, ayrıca ihlali sonlandırmak ve pazardaki etkin rekabetin tesis edilmesini temin etmek amacıyla Google'a;

- Gereğince kararın tebliğinden itibaren altı ay içerisinde, rakip yerel arama hizmetleri ve rakip konaklama fiyatı karşılaştırma hizmetlerine genel arama sonuç sayfasında Google'ın kendi ilgili hizmetlerinden dezavantajlı olmayacakları koşulları sağlamasına,
- Google'ın ilk uyum tedbirinin uygulanmaya başlamasından itibaren beş yıllık süre boyunca ve yılda bir periyodik olarak Kurum'a rapor sunmasına karar verilmiştir.

DYO Soruşturma Kararı (15.04.2021 tarihli ve 21-22/267-117 sayılı Kurul kararı)

bayilerinin ürün satacağı müşteri ve bölgelere ilişkin kısıtlama getirildiği ve bu kısıtlamalara uymayan bayiler hakkında ciro priminin kesilmesi gibi yaptırımların uygulandığı tespit edilmiştir.

Öte yandan yerinde incelemelerde elde edilen belgelerde, DYO tarafından bayi fiyatlarının sürekli olarak izlendiği ve fiyatlara müdahale edildiği, söz konusu müdahalenin yanı sıra bildirilen fiyatlara uymayan bayiler hakkında yaptırımların uygulandığı tespit edilmiştir.

DYO'nun bayilerinin yeniden satış fiyatlarını belirleme ve müşteri ve bölge kısıtlamasına gitmeye yönelik uygulamaları ile 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği kanaatine ulaşılmış ve bu kapsamda teşebbüs hakkında idari para cezası verilmesine karar verilmiştir.

Şişecam Soruşturma Kararı (26.08.2021 tarihli ve 21-40/590-287 sayılı Kurul kararı)

Soruşturma konusu dosyada Trakya Cam Sanayi A.Ş.'nin (Trakya Cam) (halefi Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.) düzcam ürünlerinde haksız fiyat artışlarında bulunduğu ve 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği iddiası incelenmiştir.

Dosya kapsamında ilgili ürün pazarı, konuyla ilgili geçmiş Kurul kararları da göz önünde bulundurularak "düzcam pazarı" olarak tanımlanmıştır.

Hakim duruma ilişkin olarak; Trakya Cam'ın uzun yıllardır sahip olduğu yüksek ve istikrarlı pazar payı, sekiz üretim hattına sahip olmanın yarattığı portföy gücü ve üretim kapasitesi, Şişecam Grubunun parçası olmaktan kaynaklanan yüksek finansman gücü, düzcam pazarının özelliklerinden ve pazarda uygulanan korumacı politikalarından kaynaklanan giriş engellerinin bulunması hususları bir arada değerlendirilerek Trakya Cam'ın düzcam pazarında hâkim durumda olduğu tespiti yapılmıştır.

Dosya kapsamında AB ve Kurul içtihadına uygun olarak fiyat-maliyet farkı testi ve fiyat karşılaştırması analizi yapılmıştır. Fiyat-maliyet farkı testi kapsamında Trakya Cam'ın maliyetleri ve maliyet bileşenleri, kâr marjı ve mark up oranları incelenmiştir. Fiyat karşılaştırması analizi kapsamında Trakya Cam'ın fiyatları ve karlılık oranları rakip fiyatlarla, ortalama ithalat fiyatlarıyla kıyaslanmıştır. Ayrıca Trakya Cam'ın yurt içi ve yurt dışı tesislerinin fiyatları arasında kıyaslama yapılmıştır. Trakya

Cam yetkili satıcılık sisteminin Trakya Cam müşterisi olmayan diğer teşebbüsler nezdinde aşırı fiyat olarak değerlendirilebilecek bir fiyat düzeyine yol açıp açmadığının incelenmesine yönelik olarak Ekonomik Analiz ve Araştırma Daire Başkanlığınca rapor hazırlanmıştır.

Dosya kapsamında, Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.'nin incelenen dönemde düzcama pazarında aşırı fiyatlandırma yoluyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6. maddesini ihlal etmediğine ve teşebbüse idari para cezası uygulanmasına gerek olmadığına karar verilmiştir.

Coca-Cola Satış ve Dağıtım A.Ş. Soruşturma Kararı (02.09.2021 tarihli ve 21-41/610-297 sayılı Kurul kararı)

Soruşturma konusu dosyada Coca-Cola Satış ve Dağıtım A.Ş.'nin (CCSD) nihai satış noktalarındaki uygulamalarının fiili münhasırlığa neden olup olmadığı hususu incelenmiştir. Soruşturma raporunda CCSD'nin "gazlı içecek", "kolalı içecek" ve "aromalı gazlı içecek" pazarlarında hâkim durumda olduğu, rakiplerinin gazlı içecek pazarındaki faaliyetlerini zorlaştırma etkisi taşıyan indirim sistemi ve dolap politikaları ile hâkim durumunu kötüye kullandığı tespitleri yapılmıştır. Soruşturma sürecinde CCSD tarafından ilgili pazardaki rekabetçi endişelere yönelik olarak taahhüt paketi sunulmuştur. Taahhüt paketi çerçevesinde geleneksel kanal ve yerinde tüketim kanalındaki tüm ürün portföyünü içerebilecek şekilde düzenlenmiş olan "Genel" kapsamlı sözleşmelerin kullanımına son verilmiş, ilgili pazarda yapılacak promosyonlar ve sözleşmede yer alan miktar ve süre koşulları ayrı pazar tanımları temelinde kurallara bağlanmış, gazsız ürünler için yapılan münhasır sözleşmelere son verilmiş, geleneksel kanaldaki 100 m² altındaki noktalar ile yerinde tüketim kanalındaki noktalar bakımından, CCSD'ye ait içecek dolaplarının %25'i rakip ürünlerin erişimine açılmıştır.

Dosya kapsamında; taahhütlerin tamamlanması için gerekçeli kararın tebliğinden itibaren bir yıllık bir süre belirlenmiş ve taahhüt paketinin soruşturma safhasında tespit edilen rekabet sorunlarını giderme hususunda elverişli olduğuna, dolayısıyla taahhüt paketinin 4054 sayılı Kanun'un 43. maddenin üçüncü fıkrası ile 2021/2 sayılı Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Önerilerde ve Soruşturmalarda Sunulacak Taahhütlere İlişkin Tebliğ'in 14. maddenin birinci fıkrası uyarınca bağlayıcı hale getirilerek soruşturma sürecinin sonlandırılmasına karar verilmiştir.

Dosya kapsamında; taahhütlerin tamamlanması için gerekçeli kararın tebliğinden itibaren bir yıllık bir süre belirlenmiş ve taahhüt paketinin soruşturma safhasında tespit edilen rekabet sorunlarını giderme hususunda elverişli olduğuna, dolayısıyla taahhüt paketinin 4054 sayılı Kanun'un 43. maddenin üçüncü fıkrası ile 2021/2 sayılı Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Önerilerde ve Soruşturmalarda Sunulacak Taahhütlere İlişkin Tebliğ'in 14. maddenin birinci fıkrası uyarınca bağlayıcı hale getirilerek soruşturma sürecinin sonlandırılmasına karar verilmiştir.

Perakende Soruşturma Kararı (28.10.2021 tarihli ve 21-53/747-360 sayılı Kurul kararı)

Soruşturma konusu dosya kapsamında, perakende gıda ve temizlik ürünleri ticareti ile iştigal eden zincir marketler ile bunların tedarikçileri konumunda olan üretici ve toptancı seviyesindeki teşebbüslerin 2018-2021 dönemindeki fiyatlandırma davranışları incelenmiştir.

Kararda ilgili pazarda faaliyet gösteren zincir marketlerden, Yeni Mağazacılık A.Ş. (diğer adıyla A101), BİM Birleşik Mağazalar A.Ş., CarrefourSA Carrefour Sabancı Ticaret Merkezi A.Ş.,

Migros Ticaret A.Ş. ve Şok Marketler Ticaret A.Ş. arasında doğrudan ve/veya ortak tedarikçiler aracılığıyla dolaylı temaslar yoluyla fiyatların ve fiyat geçişlerinin koordinasyonunun sağlandığı; yine doğrudan veya ortak tedarikçiler aracılığıyla geleceğe dönük fiyatlar, fiyat geçiş tarihleri, dönemsel aktiviteler ve kampanyalar gibi rekabete hassas bilgilerin paylaşıldığı; fiyat indirimine giden veya pazar genelinde fiyatların arttığı dönemde henüz fiyat artışı yapmayan teşebbüslerin fiyatlarına tedarikçiler aracılığıyla müdahale edilmek suretiyle söz konusu fiyatların tüketiciler aleyhine yükseltilmesinin sağlandığı; rakip fiyatlarının yükselmemesi halinde ürün ve/veya bölge özelinde süratle hayata geçirilen fiyat indirimleri ve/veya tedarikçiye iade faturası kesmek gibi cezalandırma stratejileri yoluyla teşebbüsler arasındaki danışıklılığa uyumun sürekli olarak gözetildiği; böylelikle adı geçen teşebbüslerin satışa sundukları pek çok ürünün perakende satış fiyatlarının tespiti amacına sahip, topla-dağıt (hub and spoke) özelliği de sergileyen kartel niteliğindeki anlaşma veya uyumlu eylemler yoluyla, anılan teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Kararda bahse konu teşebbüslerle birlikte soruşturma tarafı tedarikçilerden Savola Gıda ve San. Tic. A.Ş.'nin (Savola) de kendi ürünleri bakımından söz konusu perakendeciler arasında raf fiyatları ve fiyat geçişleri konusunda danışıklılığın/koordinasyonun sağlanması, perakendecilerin geleceğe dönük fiyatları ve fiyat geçiş tarihleri gibi rekabete hassas bilgilerin paylaşımına aracılık etmesi nedeniyle topla-dağıt (hub and spoke) kartelinin tarafı olduğu vurgulanarak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine ve bu ihlal nedeniyle perakendeciler ile birlikte ve eşit derecede sorumlu olduğuna hükmedilmiştir. Ayrıca Savola'nın perakende seviyesinde faaliyet gösteren teşebbüslerin yeniden satış fiyatlarını belirlemek suretiyle de 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine karar verilmiştir. Ceza Yönetmeliği kapsamında yapılan değerlendirme sonucunda; zincir marketler ve tedarikçi teşebbüs için anılan eylemlerin "karteller" kategorisinde ele alınmasına karar verilmiştir.

SPGPrints Taahhüt Kararı (28.10.2021 tarihli ve 21-53/736-369 sayılı Kurul kararı)

Önaraştırma konusu dosyada SPGPrints Baskı Sistemleri Tic. Ltd. Şti.'nin (SPGPrints) üreticisi olduğu lazer gravür makinelerinin bakım-onarım pazarındaki hâkim durumunu şifre uygulaması yoluyla kötüye kullandığı iddiası incelenmiş ve inceleme süresince tespit edilen rekabetçi endişelerin giderilmesine yönelik olarak SPGPrints tarafından taahhüt sunulmuştur.

SPGPrints rekabetçi endişeleri gidermek adına; bakım-onarım için gerekli şifrelerin temin edilmesine ilişkin şart ve koşulları düzenleyen *Müşteri Beyan*'ını imzalayan müşterilerine bakım-onarım için gerekli şifreleri en kısa sürede ve ücretsiz olarak sunmayı taahhüt etmiştir. SPGPrints tarafından sunulan taahhütle, SPGPrints markalı lazer gravür makinelerinin bakım-onarım pazarının kapanması kaynaklı rekabetçi endişelerin giderilmesinin sağlanacağı değerlendirilmiştir. Taahhüt süresinin beş yıl ile sınırlandırılmasına, beş yıl sonra değişen ekonomik ve teknolojik koşullar, pazarın yapısı gibi unsurlar göz önünde bulundurularak taahhüt paketinin yeniden gözden geçirilebileceğine, ayrıca, taahhüdün izlenmesi amacıyla her mali yıl sonunda bir sonraki yıl içinde imzalanması planlanan *Müşteri Beyan*'nın bir örneğinin ve ilgili mali yıl içinde SPGPrints'e ulaştırılan şifre taleplerinin listesinin Kurum'a sunulmasına karar verilmiştir.

Sunulan taahhütlerin tespit edilen rekabet sorunlarıyla orantılı ve uygulanabilir olduğu değerlendirilerek söz konusu taahhütlerin teşebbüs açısından bağlayıcı hale getirilmesine ve önaraştırmanın sonlandırılmasına karar verilmiştir.

3.2. Muafiyet/Menfi Tespit

Kanun'un 'Muafiyet' başlıklı 5. maddesine göre, Kurul, bu maddede sıralanan tüm koşulların varlığı halinde anlaşmaları, uyumlu eylemleri yahut teşebbüs birliği kararlarını Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından muaf tutabilecektir. Bu konuda bildirim yükümlülüğü/zorunluluğu olmaması, muafiyet değerlendirmesinin öncelikle teşebbüslerce ve teşebbüs birliklerince yapılması gerektiği anlamına gelmektedir. Teşebbüslerin ve teşebbüs birliklerinin muafiyet değerlendirmesi yaparken 5. maddedeki koşulların yanında, grup muafiyeti tebliğlerini, bu tebliğleri açıklayan kılavuzlar ile ilgili diğer kılavuzları ve Kurulun geçmiş kararlarını dikkate almaları yerinde olacaktır. Bu çerçevede çıkarılmış olan tebliğler ve kılavuzlar şunlardır:

- 2002/2 sayılı "Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği"⁴ ve "Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz"
- 2008/2 sayılı "Teknoloji Transferi Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği" ve "4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4 ve 5 inci Maddelerinin Teknoloji Transferi Anlaşmalarına Uygulanmasına Dair Kılavuz"
- 2008/3 sayılı "Sigorta Sektörüne İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği"
- 2013/3 Sayılı "Uzmanlaşma Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği"
- 2016/5 sayılı "Araştırma ve Geliştirme Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği"
- 2017/3 sayılı "Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği" ve "Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliğinin Açıklanmasına Dair Kılavuz"
- "Yatay İşbirliği Anlaşmaları Hakkında Kılavuz"
- "Fason Üretim Anlaşmalarına İlişkin Kılavuz"
- "Muafiyetin Genel Esaslarına İlişkin Kılavuz"

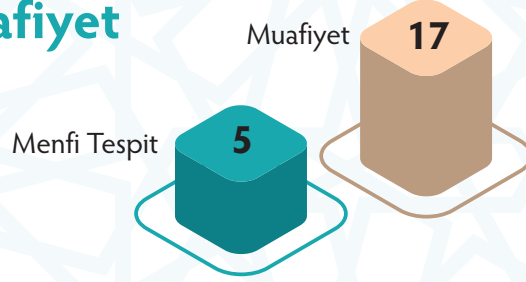
Kanun'un 8. maddesine göre ise Kurul, ilgili teşebbüslerin veya teşebbüs birliklerinin başvurusu üzerine, bir anlaşmanın, kararın, eylemin veya birleşme/devralmanın aynı Kanun'un 4., 6. ve 7. maddelerine aykırı olmadığını gösteren bir menfi tespit belgesi verebilmektedir.

Muafiyet/menfi tespit başvurularının nasıl yapılacağı, "Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Teşebbüs Birliği Kararlarının İsteğe Bağlı Bildirimine İlişkin Kılavuz"da düzenlenmiştir.

Kanun'un 13. maddesinde ise muafiyet ve menfi tespit kararlarının geri alınması düzenlenmektedir. Buna göre Kurul, anılan maddede belirtilen durumların ortaya çıkması halinde muafiyet ve menfi tespit kararlarını geri alabilecek veya tarafların belli davranışlarını yasaklayabilecektir. Rekabet Kurulunun 2021 yılı içinde karara bağladığı muafiyet/menfi tespit dosyalarına, bunların sektörlere göre dağılımına ve kararların sonuçlarına izleyen sayfadaki grafikte yer verilmektedir.

⁴ Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyet Tebliği (Tebliğ No: 2002/2)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ 05 Kasım 2021 tarih ve 31650 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir (Tebliğ No: 2021/4).

Sayılarla Muafiyet Menfi Tespit

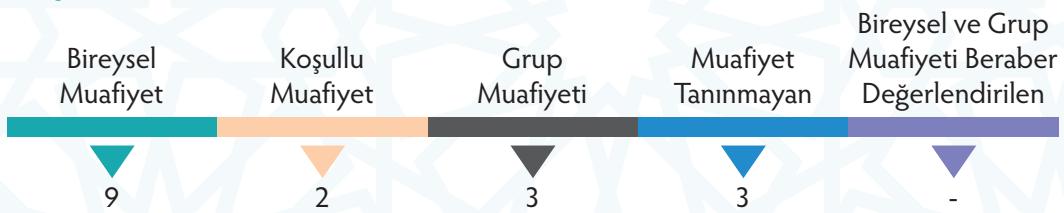
22 KARAR

Kararların Sektörel Dağılımı

22 TOPLAM

Muafiyet Kararlarının Sonuçları

Yan sayfadaki grafikler incelendiğinde; 2021 yılında beş adedi menfi tespit, 17 adedi muafiyet olmak üzere toplam 22 adet muafiyet/menfi tespit dosyasının karara bağlandığı görülmektedir. Banka, sermaye piyasası, finans ve sigorta hizmetleri; makine endüstrisi; sağlık hizmetleri ve otomotiv ve taşıtlar sektörleri anılan yılda en çok muafiyet/menfi tespit incelemesi yapılan sektörler olmuştur.

3.2.1 Muafiyet/Menfi Tespite İlişkin Karar Örnekleri

THY Muafiyet Kararı (11.03.2021 tarihli ve 21-13/175-76 sayılı Kurul kararı)

Kararda, Türk Hava Yolları A.O. (THY) ile Erka Etkinlik ve Turizm A.Ş. (Erka) ve Erka Tk Turizm Bilişim A.Ş. (Erka Bilişim) arasında akdedilen "Tatil Paketi Satışı İşbirliği Sözleşmesi" kapsamında, THY tarafından oluşturulacak bir tatil paketi markasının, Erka ve Erka Bilişim tarafından sözleşme süresi boyunca kullanılması suretiyle oluşturulacak tatil paketleriyle tüketicilere sunulmasına ilişkin uygulamaya menfi tespit/muafiyet verilmesi talebi değerlendirilmiştir.

Dosya kapsamında ilgili ürün pazarı, bildirim konusu iş modelini oluşturan ve müşteriler tarafından belirlenen kriterler (seyahat tarihi, varış yeri, konaklama süresi, transfer hizmeti tercih edilip edilmediği vb.) çerçevesinde, seyahat acenteleri/tur operatörleri ile hizmet sağlayıcıları arasında kurulacak altyapı vasıtasıyla ilgili hizmetlerin temin edilmesi suretiyle oluşturulan tatil paketleri olarak tanımlanabilecek olan "münferit tatil paketi pazarı" ve THY'nin esas faaliyet konusunu oluşturan "hava yolu ile yolcu taşımacılığı pazarı" olarak belirlenmiştir. İlgili coğrafi pazar belirlenirken ise Kurulun hava yolu ile yolcu taşımacılığı pazarına ilişkin almış olduğu kararlarda her bir kalkış-varış noktası arasındaki hattın ayrı bir coğrafi pazar olarak tanımlanması esas alınmakla birlikte pazar, THY'nin uçuş gerçekleştirdiği şehir sayısı ve sözleşmenin tüm hatları kapsayabilecek olması göz önünde bulundurularak şehir eşleşmeli pazar tanımlamasına gidilmeksizin "Türkiye varışlı kalkışlı hatlar" olarak belirlenmiştir.

Dosya konusu iş modeli esas olarak; hava yolu ile yolcu taşımacılığı pazarında faaliyet gösteren THY tarafından oluşturulacak bir tatil paketi markasının (Turkish Airlines Holidays ve Turkish Airlines Holidays Plus) imzalanan sözleşme hükümleri ve belirlenen sözleşme süresi boyunca seyahat acentesi olarak faaliyet gösteren Erka ve Erka Bilişim tarafından gerekli teknik altyapının kurulmasıyla oluşturacağı tatil paketleri için kullanılacağı ve bu tatil paketlerinin çevrim içi bir platform üzerinden müşteri tercihine sunulması ve gerektiğinde belirlenecek kriterlere uygun geleneksel ve çevrim içi acenteler üzerinden de satılması süreçlerini kapsamaktadır.

Yapılan inceleme sonrasında, THY'nin iç hat yolcu taşımacılığı pazarındaki pazar payı dikkate alınarak bütüncül bir değerlendirme yapmak adına sözleşmeye konu tüm hatlar bakımından bireysel muafiyet değerlendirmesi yapılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Sözleşme ile birlikte yaratılacak

dünyaca bilinirliği yüksek yeni markanın kişiselleştirilmiş ve esneklik özelliğine sahip tatil paketlerinin piyasadaki varlığının arttırılmasının ve böylece dünya çapında daha geniş müşteri kitlesi ile daha geniş tatil bölgelerine ulaşımın önünü açacağı, THY'nin Erka'yı münhasır acente olarak tayin etmesinin ise THY markasının korunması ve yeni marka piyasaya sunulurken acente tarafından da gerekli yatırımların yapılmasının sağlanması amacıyla yönelik olduğu değerlendirilmiştir. Bununla birlikte THY'nin Erka ile geliştirdiği işbirliğinin, THY'nin hâlihazırda farklı seyahat acenteleriyle ilişkilerini sekteye uğratmayacağı, THY'nin mevcut tatil paketlerinde kullanılmak üzere seyahat acentelerine sunduğu özel ücretleri sunmaya devam edeceği, THY'nin Erka ile olan ilişkisinin diğer seyahat acentelerinin bu özel ücretlerden yararlanmasına engel olmayacağı belirtilmiştir.

Ayrıca seyahat acentelerinin faaliyetlerini yürütebilmek adına THY'ye ciddi oranda bir bağımlılığının olmadığı, buna karşın temel faaliyet alanı hava yolu ile yolcu taşımacılığı olan THY'nin uçak bileti satışlarında acentelere nispeten daha bağımlı olduğu kanaatine varılarak acenteler ile THY arasında bilet satışına ilişkin anlaşmaların, THY ve Erka tarafından dosya konusu uygulamanın hayata geçirilmesi ile birlikte de ciddi bir azalma olmaksızın devam edeceği anlaşılmıştır.

Netice itibariyle dosya konusu Tatil Paketi Satışı İşbirliği Sözleşmesi'ne, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesindeki koşulları karşılması nedeniyle, bireysel muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.

Paşabahçe Muafiyet Kararı (10.06.2021 tarihli ve 21-30/385-193 sayılı Kurul kararı)

Dosya konusu, Paşabahçe Cam San. ve Tic. A.Ş.'nin (Paşabahçe) ev kesiminde faaliyet gösteren yetkili satıcıları (Yes) ile imzalamayı planladığı ev kesimine yönelik cam ve porselen ev eşyalarının dağıtımı için hazırlanan Yetkili Satıcılık Sözleşmesi'ne (Sözleşme) bireysel muafiyet verilmesi talebine ilişkindir. Dosya kapsamında "cam ev eşyası" ve "porselen ev/sofra eşyası" olmak üzere iki ayrı ilgili ürün pazarı tanımı yapılmış olup ilgili coğrafi pazar ise Türkiye olarak

belirlenmiştir.

İnceleme konusunu sağlayıcı konumundaki Paşabahçe ile Paşabahçe'ye göre dağıtım zincirinin daha alt seviyelerinde yer alan ve toptancı seviyesinde faaliyet gösteren; Paşabahçe'den tedarik ettiği ürünlerin züccaciye perakendecilerine, yerel market zincirlerine, münferit marketlere, pazarcılar ya da ara toptancılar gibi ev kesimi müşterilerine satışını yapacak olan Yes'ler arasındaki tedarik ilişkisinin esasları ve yeniden satışın hangi koşullar çerçevesinde gerçekleştirileceği hususları oluşturmaktadır. Muafiyet başvurusunda bulunulan Sözleşme'ye göre Yes'ler kendilerine münhasır olarak tahsis edilen bölgelerde/müşteri gruplarında anlaşma konusu ürünlerin yeniden satışını gerçekleştirecektir. Bildirime konu Sözleşme çerçevesinde yeniden satıcıların diğer bir yeniden satıcıya tah-

sis edilen bölgeye/müşteriye ve Paşabahçe'ye ayrılan münhasır müşteri grubuna aktif olarak satış yapması yasaklanmış, ancak pasif satışlar yasaklama kapsamına alınmamış; ayrıca yeniden satıcılara rekabet etmeme yükümlülüğü getirilmiştir.

Yapılan incelemelerde Paşabahçe'nin pazar payının, sözleşmeye konu porselen ev/sofra eşyası pazarında %40 pazar payı eşliğinin altında kaldığı ve 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliğ) ile tanınan muafiyetten faydalanabileceği; diğer yandan cam ev eşyası ürünlerinde ise %40'ın üstünde olduğu ve 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden faydalanamayacağı değerlendirilmiştir. Cam ev eşyası ürünlerine yönelik olarak yapılan bireysel muafiyet değerlendirmesinde Paşabahçe'nin Yes'ler ile imzalamayı planladığı tek marka, tek elden dağıtım ve tek elden satın alma yükümlülüğü içeren Sözleşme'nin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (a) ve (b) bentlerindeki koşulu sağladığı; ancak tek elden dağıtım ve tek elden satın alma hükmünün marka içi rekabeti kısıtladığı ve bu nedenle (c) bendindeki koşulu sağlamadığı bununla beraber tek marka yükümlülüğünün (c) bendi çerçevesinde ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabeti kısıtladığının tespit edilemediği, (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için tek marka yükümlülüğünün yeterli olduğu, bu noktada tek elden satın alma ve tek elden dağıtım şartının rekabeti zorunlu olandan fazla kısıtladığı değerlendirilerek söz konusu sözleşmeye bireysel muafiyet tanınamayacağına karar verilmiştir.

Enerjisa-Galatasaray Menfi Tespit Kararı (21.10.2021 tarihli ve 21-51/706-350 sayılı Kurul kararı)

Dosya kapsamında, Enerjisa Müşteri Çözümleri A.Ş. (EMÇ) ve Galatasaray Spor Kulübü Derneği (Galatasaray) arasında imzalanan Ali Sami Yen Spor Kompleksi'nin çatısında güneş enerji santralinin (Ges) projelendirilmesi, kurulumu, bakım işleri gibi hususları konu eden ve tahsilat mekanizması içeren Enerji Performans Sözleşmesi (Eps)'ne menfi tespit belgesi verilir verilemeyeceği incelenmiştir.

Yapılan incelemede ilgili ürün pazarının "performans esaslı enerji projeleri pazarı" olarak tanımlandığı, Eps'nin taraflara herhangi bir münhasırlık şartı getirmemesi nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olmadığı, kurulacak olan Ges'in Türkiye toplam çatı üstü Ges kurulu gücü içerisindeki payı dikkate alındığında EMÇ'nin "performans esaslı enerji projeleri pazarında" çok düşük bir paya sahip olacağı, öte yandan Ges'te üretilecek elektrik enerjisinin büyük bir kısmının Galatasaray tarafından tüketileceği, Galatasaray tarafından tüketilmeyen kısmın şebekeye verilmesinin öngörüldüğü ve Ges'te üretilecek elektrik enerjisinin tamamının satılması halinde dahi elektrik üretim ve satış pazarında Galatasaray'ın pazar payının düşük seviyede kalacağı, açıklanan sebeplerle, Galatasaray ve EMÇ'nin ilgili pazarlarda hâkim duruma gelemeyeceği tespit edilmiştir. Ayrıca Eps'nin yoğunlaşma yaratan bir bileşme veya devralma işlemi niteliğinde olmaması nedeniyle başvuru konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine de aykırılık teşkil etmediği sonucuna ulaşılmıştır. Sonuç olarak başvuru konusu sözleşmeye 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit verilmesine karar verilmiştir.

BSH Muafiyet Kararı (16.12.2021 tarihli ve 21-61/859-423 sayılı Kurul kararı)

BSH Ev Aletleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. (BSH) tarafından yapılan başvuruda, BSH'nin yetkili bayilerinin, "çevrim içi pazaryeri" olarak adlandırılan N11, Amazon, Trendyol, Morhipo, Hepsiburada gibi platformlarda satış yapmasının yasaklanmasını konu alan uygulamasına menfi tespit verilmesi/muafiyet tanınması talep edilmiştir.

Dosya kapsamında yapılan ilgili ürün pazar tanımı bakımından ürün bazında ve ayrı ayrı olmak üzere; fırın, buzdolabı, çamaşır makinesi, bulaşık makinesi, derin dondurucu, kurutma makinesi, torbalı süpürge, torbasız süpürge, sıcak içecek, gıda hazırlama ve elektrikli pişirme ürün gruplarının birbirinden bağımsız birer ilgili ürün pazarı teşkil ettiği sonucuna ulaşılmıştır. İlgili coğrafi pazar ise Türkiye olarak belirlenmiştir.

Dosya konusu işlemde BSH'nin bayileriyle yaptığı sözleşmelerde yer alan Bosch, Siemens ve Profilo markalı ürünlerin dağıtımını seçici dağıtım sistemiyle gerçekleştirdiği tespit edilmiştir. Ayrıca bayilere getirilen kriterlere benzer olarak belli mağaza kriterleri getirilmiş olması nedeniyle elektromarketler aracılığıyla da söz konusu ürünlerin dağıtımının seçici dağıtım yöntemiyle gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Bu çerçevede gerek bayilerin gerekse elektromarketlerin yetkili satıcı oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

BSH tarafından hazırlanan ve bildirim konu yasaklamayı içeren sirkülerde, çevrim içi pazaryerlerinde yapılan satışlarda BSH ürünleri hakkında yanıltıcı bilgiler ile kurumsal kimlik, marka imajı, kalite ve güvenlik standartlarına uygun olmayan açıklama, resim gibi içeriklerin söz konusu olduğu gerekçesine dayanılarak yetkili bayilerin çevrim içi pazaryerleri aracılığıyla satış yapmalarının yasaklanmasının planlandığı belirtilmiştir. Söz konusu başvuru ile bayilerin kendi internet sitelerinde satış yapabilmeleri konusunda serbest oldukları belirtilmiş ancak pazaryerlerinden satış yapmalarının tamamıyla yasaklanması talep edilmiştir. Buna karşın elektromarketler için böyle bir yasaklama talebinde bulunulmamış olup halihazırda elektromarketler tarafından söz konusu ürünlerin çevrim içi pazar yerlerinde satışının yapıldığı tespit edilmiştir.

İnceleme kapsamında hem beyaz eşya yetkili satıcılarının hem de tüketicilerin e-ticaret eğilimlerini ortaya koyabilmek adına bağımsız bir anket şirketine hem tüketici hem de bayi anketi yaptırılmış, BSH, rakip sağlayıcılar, BSH bayileri ve rakip sağlayıcıların bayileri ile çevrim içi pazaryerlerinden çeşitli bilgiler talep edilmiş ve görüşmeler yapılmıştır. BSH tarafından yapılan başvuru her ne kadar bayilerle imzalanan münhasır sözleşmelerin bütünüyle niteliğindeki sirkülere yönelik olsa da bayilerle imzalanan sözleşmeler ile Media Markt ve Teknosa gibi elektromarketlerle akdedilen sözleşmelerin de incelenmesinde fayda görülmüştür.

BSH'nin yayınladığı sirküler aracılığıyla yeniden satıcılarının pazaryerlerinden satış yapmasının yasaklanması hususu, yasağın seçici dağıtım sisteminin işleyişini teminen planlandığı belirtildiğinden,

BSH'nin dağıtım sistemi de dikkate alınarak Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'un 171. paragrafında yer alan kriterler çerçevesinde değerlendirilmiştir. Bu kapsamda BSH tarafından bayilerinin çevrim içi platformlar vasıtasıyla yapacağı satışlara yönelik herhangi bir niteliksel kriter getirilmeden bu satışları bütünüyle kısıtlamasının doğrudan veya dolaylı olarak internet satışlarının engellenmesine yol açmasına ek olarak, sağlayıcı tarafından öngörülen şartların eşdeğerlik prensibine aykırı ve alıcıların dağıtım kanalı olarak interneti kullanmasını caydırıcı nitelikte olması sebepleriyle söz konusu uygulamanın ağır sınırlama niteliğini haiz olduğu ve anlaşmayı grup muafiyetinden çıkardığı değerlendirilmiştir.

Bunun yanı sıra gerek bayilerle gerekse elektromarketlerle yapılan sözleşmelerin incelenmesi neticesinde; bayilik sözleşmeleri ile seçici dağıtım sistemi üyesi olan bayilere "son kullanıcılara aktif satış yasağı" ile "tek elden satın alım yükümlülüğü"; elektromarketlerden MEDIAMARKT'a ise "internetten yapılacak satışlarda önceden BSH'den izin alınması şartı" getirildiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla gerek sirküler gerekse sözleşmelerde yer alan hükümler nedeniyle söz konusu sirkülerin ve yapılan sözleşmelerin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden faydalanamayacağı değerlendirilerek bireysel muafiyet değerlendirmesi yapılmıştır.

4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasındaki bireysel muafiyete ilişkin değerlendirme sonucunda, söz konusu uygulama ile herhangi bir etkinlik kazanımının ortaya çıkmayacağı, internet üzerinden alışverişin yaygın bir şekilde kullanıldığı günümüzde söz konusu kısıtlama ile tüketicinin yararının oluşmayacağı, çevrim içi pazaryerlerinde yetkili satıcıların satışlarının tamamen yasaklanmasının marka içi ve markalar arası rekabeti azaltabileceği, pazara girişleri engelleyebileceği ve yetkili satıcıların internet kanalının önemli bir kısmına erişimini engelleyeceği ve piyasadaki rekabeti görece küçük ve zayıf teşebbüsler aleyhine bozabileceği için rekabeti olumsuz etkileyebileceği ve söz konusu sirküleri uygulama amacına ulaşmak için alternatif başkaca yollar bulunduğu, aynı zamanda söz konusu davranışın sağlayıcıların yetkili satıcılarının yeniden satış fiyatlarını kontrol altında tutmasını kolaylaştırıcı bir davranışa da yol açabileceği gerekçeleriyle söz konusu sirkülere bireysel muafiyet tanınamayacağına karar verilmiştir. Benzer şekilde seçici dağıtım sisteminde aktif satışların yasaklanması ve satıcılara tek elden alım yükümlülüğü getirilmesinin tüketicinin ulaşacağı seçenekleri daraltabileceği, marka içi rekabeti azaltabileceği, söz konusu hükümlerle ulaşılmak istenen sonucun orantısız olduğu ve dağıtım sisteminin etkinliğini koruyabilmenin alternatif başkaca yollarla sağlanabileceği gerekçeleriyle yetkili satıcılarla akdedilen sözleşmelerin de bireysel muafiyetten faydalanamayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

3.3. Birleşme ve Devralma

4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ile başta hakim durum yaratılması ya da mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesi olmak üzere, ülkenin bütününde yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak nitelikteki birleşme veya devralma işlemleri yasaklanmaktadır. Aynı maddenin devamında ise, belirli nitelikteki işlemlerin hukuki geçerlilik kazanabilmesi için önceden Kurula bildirilerek izin alınması öngörülmüş ve hangi tür birleşme ve devralmaların hukuki geçerlilik kazanabilmesi için Kurula bildirilerek izin alınması

gerektiğini Kurulun çıkaracağı tebliğlerle ilan edeceği düzenlenmiştir. Bu kapsamda, hâlihazırda, 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ yürürlüktedir.

Rekabet Kurulu, anılan Tebliğ'in yanı sıra birleşme ve devralma işlemlerinin denetlenmesine ilişkin olarak çeşitli kılavuzlar yayımlamıştır. Bu kılavuzlar;

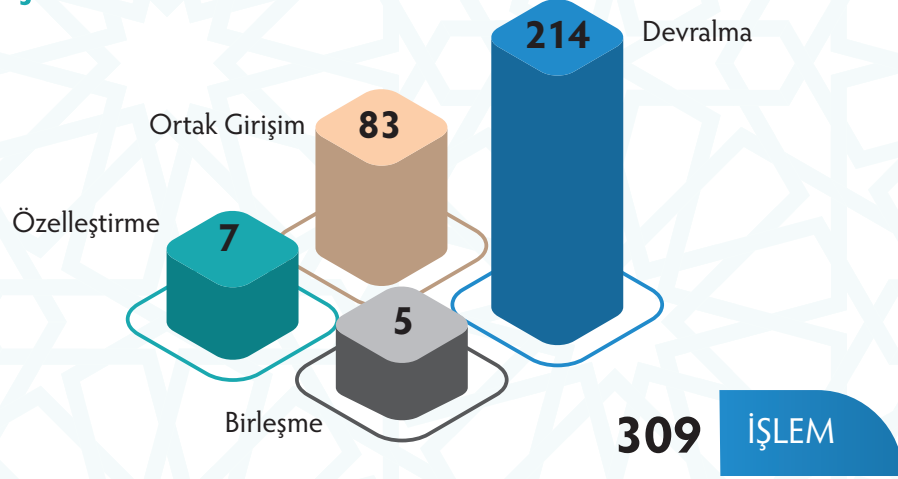
- Birleşme ve devralma sayılan haller ile bu hallerin tespitinde esas unsur olan teşebbüsün kontrolünde meydana gelecek kalıcı değişikliklere ilişkin olarak yayımlanan "Birleşme ve Devralma Sayılan Haller ve Kontrol Kavramı Hakkında Kılavuz",
- Teşebbüsler ve uygulayıcılar bakımından hukuki belirliliği ve öngörülebilirliği artırmak amacıyla yayımlanan "Birleşme ve Devralmalarda İlgili Teşebbüs, Ciro ve Yan Sınırlamalar Hakkında Kılavuz",
- Yatay birleşme ve devralmalar hakkında Rekabet Kurulu tarafından yapılacak öncül değerlendirmelerde dikkate alınacak genel ilkeleri ortaya koymak üzere yayımlanan "Yatay Birleşme ve Devralmaların Değerlendirilmesi Hakkında Kılavuz",
- Yatay olmayan birleşme ve devralmalar hakkında Rekabet Kurulu tarafından yapılacak öncül değerlendirmelerde dikkate alınacak genel ilkeleri ortaya koymak üzere yayımlanan "Yatay Olmayan Birleşme ve Devralmaların Değerlendirilmesi Hakkında Kılavuz",
- Kanun'un 7. maddesi uyarınca yasaklanabilecek bir yoğunlaşma işleminde, işlemin yol açacağı rekabet sorunlarını ortadan kaldırmaya yönelik olarak taraflara, Kurula sunacakları çözümlerine dair yol göstermek amacıyla yayımlanan "Birleşme ve Devralma İşlemlerinde Rekabet Kurumunca Kabul Edilebilir Çözümlere İlişkin Kılavuz"

olarak sıralanabilecektir.

Yandaki grafikte görüleceği üzere, 2021 yılında Rekabet Kurulu, beş adedi birleşme, 214 adedi devralma, 83 adedi ortak girişim ve yedi adedi özelleştirme olmak üzere toplam 309 adet başvuruyu karara bağlamıştır. Bu başvuruların 306 adedi ön inceleme süreci sonunda, üç adedi ise nihai inceleme süreci sonunda karara bağlanmıştır. 2021 yılında birleşme/devralma kararlarına en çok konu olan ilk altı sektör sırasıyla kimya ve madencilik, bilişim teknolojileri ve platform hizmetleri, gıda endüstrisi, makine endüstrisi, altyapı hizmetleri ve sağlık hizmetleri sektörleridir. Bu sektörlerle ilişkin kararlar, tüm alınan birleşme/devralma kararlarının yaklaşık %55'ini oluşturmaktadır. Bu altı sektörü, anılan yıl içinde alınan 19'ar karar ile lojistik, depolama ve posta sektörü ile otomotiv ve taşıtlar, 17 karar ile inşaat sektörü ve 16 karar ile banka, sermaye piyasası, finans ve sigorta hizmetleri sektörü izlemektedir. 2021 yılında Rekabet Kurulunun incelediği 309 birleşme ve devralma işleminden 277 adedine koşulsuz, üç adedine ise koşullu izin verilmiştir. Bir işleme ise izin verilmemiştir. Kurulun önüne gelen 29 adet birleşme/devralma işleminin ise kapsam dışı veya izne tabi olmayan işlem kategorisinde olduğu kanaatine varılmıştır. 2021 yılında 1 işlem nihai incelemeye alınmış olup, aynı dönemde 3 adet işleme ise bildirim taraflarından alınan taahhütler çerçevesinde izin verilmiştir.

Sayılarla Birleşme Devralma İşlemleri

İşlemlerin Sektörel Dağılımı (İlk 10 sektör)

2021 yılında tamamlanan nihai incelemeler	Sektör
	Optik
	Makine ve Teçhizat
	Sigorta

2021 yılında başlatılan nihai inceleme	Sektör
	Sigorta

3.3.1. Birleşme ve Devralmalara İlişkin Karar Örnekleri

Danfoss ve Eaton Nihai İncelemesi (04.05.2021 tarihli ve 21-25/313-144 sayılı Kurul kararı)

Dosya konusu, Eaton Corporation plc'nin (Eaton) hidrolik işkolunun tek kontrolünün Danfoss A/S (Danfoss) tarafından devralınmasına ilişkindir. Bahse konu işlemin değerlendirilmesinde rekabetçi endişelerin yoğunlaştığı "otomasyon ve kontrol sistemleri pazarı", "hidrolik mobil valfler pazarı", "hidrolik mobil pompalar pazarı", "kara yolu dışı araçlara yönelik hidrolik direksiyon bileşenleri pazarı", "orbit motorlar pazarı", "orbit motor harici hidrolik motorlar pazarı" ilgili ürün pazarları olarak belirlenmiş; ilgili coğrafi pazarın ise net bir şekilde tanımlanmasına gerek olmadığı değerlendirilmiştir. Kurul, yapılan ön incelemenin ardından planlanan devralma işlemine izin verilmesi talebiyle ilgili olarak, 4054 sayılı Kanun'un 10. maddesinin birinci fıkrası uyarınca nihai inceleme yapılmasına karar vermiştir.

Yürütülen nihai inceleme kapsamında, işlemin kara yolu dışı araçlara yönelik hidrolik direksiyon bileşenleri ve orbit motorlar pazarlarındaki oyuncuların pazar gücü, giriş engelleri, dengeleyici alıcı gücü ve küresel rekabet olgusu vb. dinamiklere ilişkin detaylı değerlendirmeler yapılmıştır.

Öte yandan tarafların küresel düzeydeki faaliyetleri ve ilgili pazarlardaki konumu hasebiyle işlem AB Komisyonunun da dâhil olduğu birçok otorite tarafından nihai incelemeye alınmıştır. Akabinde taraflar söz konusu rekabetçi endişeleri gidereceği ifade edilen çözüm önerilerini içeren taahhüt paketini Komisyona sunmuş ve netice itibarıyla işlem Komisyon tarafından koşullu olarak onaylanmıştır. Bununla birlikte taraflar sunulan taahhütlere ve bu taahhütlerin Türkiye'deki etkilerine dair açıklamaları içeren yazıyı Kurum kayıtlarına intikal ettirmiştir.

Yapılan değerlendirmeler sonucunda;

- Taahhütler kapsamında elden çıkarılması planlanan hidrolik direksiyon üniteleri modelleri ile Danfoss'un elinde tutacağı modeller arasındaki ikame ilişkisinin teknik olarak mevcut olduğu,
- Elden Çıkarılan İş'in alıcısına birleşik teşebbüsün ürün gamıyla rekabet etmesini sağlayacak şekilde mevcut alıcı sözleşmelerinin de devrinin öngörüldüğü,
- Elden çıkarma sonrası hidrolik direksiyon üniteleri pazarında birleşik teşebbüsün pazar payındaki artışın, taahhütlerden önceki duruma göre minimal düzeyde kaldığı,
- Türkiye'deki hidrolik direksiyon üniteleri pazarının ithalat temelli olması ve ithalatta önemli giriş engellerinin bulunmadığı,
- Pazarda dengeleyici alıcı gücü varlığının tespit edildiği,
- Küresel rekabet baskısının elden çıkarma sonrası artacağına belirlendiği

tespitleri yapılarak inceleme kapsamında tarafların Komisyon'a sunmuş olduğu taahhütler sonucunda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde ilgili pazarlarda etkin rekabetin önemli ölçüde kısıtlanması ihtimalinin söz konusu olmadığı, bu çerçevede Komisyona sunulan ve Komisyon tarafından kabul edilmiş olan taahhütler çerçevesinde işleme izin verilmesinde herhangi bir sakınca bulunmadığı değerlendirilerek işleme izin verilmiştir.

EssilorLuxottica S.A. Nihai İnceleme Kararı (10.06.2021 tarihli ve 21-30/395-199 sayılı Kurul kararı)

Bildirim konusu işlem Hal Holding N.V.'nin do-
laylı olarak GrandVision N.V.'de bulunan hisse-
lerinin EssilorLuxottica S.A. (ESSI-LUX) tarafından devralınması işlemidir. ESSI-LUX Türkiye'de işti-
rakleri vasıtasıyla "stok lenslerin üretimi ve toptan satışı", "yarı işlenmiş lenslerin (RX lenslerin)
toptan satışı", "markalı güneş gözlüklerinin toptan satışı", "markalı reçeteli optik gözlük çerçe-
velerinin toptan satışı", "oftalmik makine, teçhizat ve sarf malzemelerinin üretimi ve dağıtımı" ve

"optik ürünlerin perakende satışı" pazarlarında GrandVision N.V. ise Atasun Optik Perakende Tica-
ret A.Ş. aracılığıyla "optik ürünlerin perakende satışı" pazarında faaliyet göstermektedir. Tarafların
faaliyetleri "optik ürünlerin perakende satışı" pazarı bakımından yatay olarak; diğer pazarlar baki-
mından ise dikey olarak örtüşmektedir. Dosya kapsamında ESSI-LUX'un oftalmik lenslerin ve marka-
lı güneş gözlüklerinin toptan satışı pazarlarında hakim durumda, diğer pazarlar bakımından ise
önemli derecede pazar gücüne sahip olduğu, işlem sonrasında ise perakende seviyesinde de güçlü
ve lider konumda bir dikey bütünleşik yapıya sahip olacağı tespiti yapılmıştır. Bu kapsamda, dosya
konusu işleme, işbu pazarlarda oluşabilecek rekabetçi endişeleri gidermek için sunulan davranışsal
taahhütler kapsamında izin verilmiştir.

Martı Ortak Girişim Kararı (17.06.2021 tarih ve 21-31/405-205 sayılı Kurul kararı)

Devre konu MARTI ABD, kısa mesafe şehir içi taşımacılığı alanında faal olan ve faaliyetlerini bu
alandaki kullanıcılarına kiraladığı elektrikli scooterlar vasıtasıyla gerçekleştiren MARTI TÜRKİYE'nin
%100'üne sahip, Amerika Birleşik Devletleri'nde yerleşik bir teşebbüstür. Bildirim konusu işlem so-
nucunda Kurucu ortaklara ek olarak European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)
ve Actera Group (Actera) şirkette pay sahibi olacak ve her iki yeni ortak da hissedar olarak stratejik
kararlarda veto haklarını elinde bulunduracaktır.

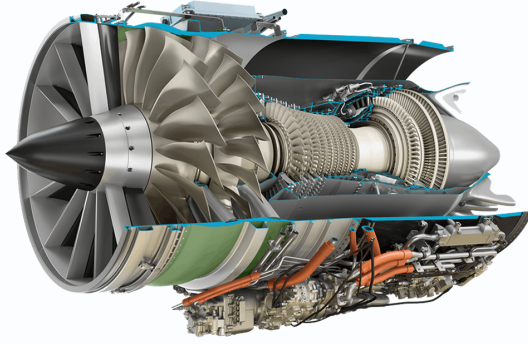
Yapılan değerlendirmeler sonucunda;

- Actera ve EBRD tarafından atanacak yönetim kurulu üyelerinin müspet oyları olmadan karar alınması mümkün olmayacağından ortak kontrol şartının sağlandığı,

- İşlem tarafı teşebbüslerin Türkiye'deki faaliyetleri arasında yatay ve dikey anlamda örtüşme, dolayısıyla etkilenen pazar bulunmadığı,
- Söz konusu pazarın önemli bir bölümünde rekabetin kısıtlanması sonucunu doğurabilecek herhangi bir koordinasyon riski taşımadığı,
- İşlemin başta hâkim durum yaratılması ya da mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi olmak üzere ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurması olasılığının bulunmadığı

değerlendirilmiştir.

AerCap Holdings N.V. ve General Electric Company'nin GE Capital Aviation Services İşkolu Ön İnceleme Kararı (01.07.2021 tarih ve 21-33/439-220 sayılı Kurul Kararı)

Bildirim konusu işlem, General Electric Company'nin (GE), GE Capital Aviation Services işkolunun (GECAS) AerCap Holdings N.V. (AerCap) tarafından devralınması işleminin 4054 sayılı Kanun ve 2010/4 sayılı Tebliğ çerçevesinde izin verilmesi talebidir.

Dosya kapsamında elde edilen bilgiler doğrultusunda, yatay etkilenen pazarlar; uçak finansmanı ve alt segmenti olan uçak kiralama pazarı ile motor kiralama hizmetleri pazarı olarak; uçak

motoru kiralama-uçak kiralama ile uçak ticareti-uçak parça satışı faaliyetlerinin görüldüğü pazarlar ise dikey etkilenen pazarlar olarak belirlenmiştir.

Yapılan değerlendirmeler sonucunda;

- Bildirim kapsamında sağlanan bilgilerden yola çıkılarak hazırlanan pazar payı tabloları göz önünde bulundurulduğunda yatay örtüşmenin meydana geldiği tüm pazarlar bakımından da işlem taraflarının küresel düzeydeki ve Türkiye pazarındaki toplam pazar paylarının rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu meydana getirmeyeceği,
- Uçak finansmanı pazarı ve özellikle uçak kiralama pazarında; BOC Aviation, ORIX Aviation, BBAM, SMBC Aviation Capital, Tokyo Century, Air Lease ve Avolon gibi güçlü rakiplerin bulunduğu,
- Uçak finansmanı pazarı bakımından nakit, banka kredisi, sermaye piyasası ihracı, ihracat kredisi kuruluşu desteği, üretici finansmanı, finansal kiralama gibi alternatiflerin kiralama fiyatlarını baskılamasının söz konusu olabileceği,
- Uçak kiralama pazarında hava yollarını değiştirme maliyetlerinin düşük olduğu ve hava yollarının sunulan fiyat tekliflerine göre ihale düzenleyerek finansman yöntemini sıklıkla değiştirebildikleri,

- Motor kiralama pazarında Rolls Royce, Pratt & Whitney, Engine Lease Finance, Willis Lease, SMBC Aero Engine Lease, Castlake, ORIX ve Fortress gibi çok sayıda alternatifin yer aldığı ve tarafların Türkiye'deki toplam pazar paylarının % (.....) altında olduğu,
- GECAS'ın uçak motoru kiralama faaliyeti ile AerCap'ın uçak kiralama faaliyeti ve AerCap'ın uçak ticareti ile GECAS'ın uçak parça satışı faaliyetleri arasındaki dikey ilişkinin rekabet endişesi yaratmayacağı

değerlendirilmiştir.

Sonuç olarak dosya kapsamında elde edilen bilgi ve bulgular çerçevesinde bildirim konu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında pazardaki etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurmayacağı kanaatine ulaşılmış ve işleme izin verilmesine karar verilmiştir.

Aon Plc. ve Willis Towers Watson Public Limited Company Nihai İncelemesi (14.07.2021 tarihli ve 21-35/503-246 sayılı Kurul kararı)

Bildirim konusu işlem, Willis Towers Watson Public Limited Company (WTW) hisselerinin tamamının Aon plc. (Aon) tarafından devralınmasına ilişkindir. Kurul, yapılan ön incelemenin ardından, 4054 sayılı Kanun'un 10. maddesinin birinci fıkrası uyarınca işlemin nihai incelemeye alınmasına karar vermiştir.

Yürütülen nihai inceleme kapsamında, işlem çerçevesinde etkilenen pazarlardan olan "ticari

hayat dışı sigorta dağıtım pazarı", "sağlık ve sosyal ödeme hizmetleri pazarı", "emeklilik ödemelerine ilişkin danışmanlık hizmetleri pazarı"na ilişkin olarak; tarafların işlem sonucunda oluşacak toplam pazar paylarının rekabetçi endişe yaratacak seviyelere ulaşmayacağı, pazarda birçok rakip teşebbüsün bulunduğu, dolayısıyla bahsi geçen pazarlar bakımından herhangi bir rekabetçi endişenin ortaya çıkmayacağı değerlendirilmiştir. Bununla birlikte, işlem kapsamında etkilenen pazarlardan bir diğeri olan "ticari hayat dışı reasürans dağıtım pazarı"nda, bildirilen işlem sonucunda en büyük üç teşebbüsten ikisinin birleşeceği, bahse konu pazarın işlem kapsamında en yüksek yoğunlaşmanın yaşanacağı pazar olduğu, işlem sonrasında pazardan önemli bir rekabetçi gücün eksilecek olmasının piyasada var olan rekabetin önemli ölçüde kısıtlanması sonucunu doğurabileceği değerlendirilmiştir.

Nihai inceleme süreci devam ederken, taraflar Avrupa Komisyonu'na (Komisyon), WTW'nin küresel ticari hayat dışı reasürans iş kolununun, trete ve ihtiyari reasürans işkolları da dahil olmak üzere, üçüncü bir tarafa devredilmesini konu alan taahhüt metnini sunmuşlardır.

İşlemin değerlendirilmesi neticesinde; taraflarca, Komisyon'a sunulan taahhütlerin esas itibarıyla Türkiye'yi de kapsadığı, bu taahhütlerin gerçekleşmesi durumunda, Türkiye'de inceleme konusu

işlem bakımından rekabetçi kaygı oluşturan ilgili pazardaki olası rekabet karşıtı etkilerin ortadan kalkacağı, bu sebeple bildirim konu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında pazardaki etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurmayacağı tespiti yapılmış, Komisyon'a sunulan taahhütler çerçevesinde işleme izin verilmesine karar verilmiştir.

Kraft Heinz-Assan Kararı (16.09.2021 tarihli ve 21-43/639-318 sayılı Kurul kararı)

Söz konusu dosyada Assan Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin (Assan) ve kontrolünde bulunan şirketlerin tek kontrolünün, The Kraft Heinz Company tarafından devralınması işlemine izin verilmesinin ilgili piyasadaki olası etkileri incelenmiştir. Dosya kapsamında net bir ilgili ürün pazarı tanımı yapılmamakla birlikte; "yerinde tüketim (ev dışı) kanalı ketçap pazarı", "yerinde tüketim (ev dışı) kanalı mayonez pazarı", "yerinde tüketim (ev dışı) kanalı markalı ketçap pazarı"

ile "yerinde tüketim (ev dışı) kanalı markalı mayonez pazarı" ayrı ayrı incelenmiştir.

Kararda Assan'ın özellikle özel markalı ketçap üretimi ve satışı ile özel markalı mayonez üretimi ve satışı pazarlarında önemli bir oyuncu olduğu tespiti yapılmakla birlikte söz konusu devralma işleminin; domates salçası pazarı, özel markalı ketçap ve mayonez tedarik pazarlarında, markalı ketçap ve mayonez tedarik pazarlarında, yerinde tüketim kanalı ketçap pazarında, yerinde tüketim kanalı mayonez pazarında, perakende (ev) kanalı ketçap pazarında, perakende (ev) kanalı mayonez pazarında ve soslar pazarında etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucuna yol açmayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Fenerbahçe Kalamış Yat Limanı Özelleştirme Kararı (21.10.2021 tarihli ve 21-51/726-359 sayılı Kurul kararı)

Bildirim konusu işlem, Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş.'ye ait Fenerbahçe-Kalamış Yat Limanı'nın (Kalamış Yat Limanı) 40 yıl süreyle işletme hakkının verilmesi yöntemi ile özelleştirilmesi işleminin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 2013/2 sayılı Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki Geçerlilik Kazanabilmeleri İçin Rekabet Kurumuna Yapılacak Ön Bildirimlerde ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ (2013/2 sayılı Tebliğ) çerçevesinde izin talebidir.

İlgili özelleştirme işlemi kapsamında yapılan ön bildirim istinaden, Kurul tarafından söz konusu işlemin bildirim tabi olduğu ve işleme ilişkin herhangi bir koşul ve/veya yükümlülük getirilmesine ge-

rek olmadığı tespit edilmiş; ön bildirimi takiben düzenlenen ihaleye ilişkin nihai pazarlık görüşmeleri neticesinde alıcı olarak Tek-Art Kalamış ve Fenerbahçe Marmara Turizm Tesisleri A.Ş.'nin (Tek-Art) belirlenmesinin ardından ise nihai inceleme aşamasına geçilmiştir.

İşlem öncesinde Tek-Art tarafından işletilen Kalamış Yat Limanı'nın, bildirilen işlem neticesinde de, Tek-Art tarafından işletilmesi planlanmıştır. Bahse konu işlem özelinde, ilgili ürün pazarları; bağlama hizmetleri bakımından "marinalarda ve tekne parklarda sunulan bağlama hizmetleri pazarı", kara hizmetleri bakımından "çecek alanı hizmetleri pazarı" ve kiralama hizmetleri bakımından "alan kiralama hizmetleri pazarı" olarak tanımlanmıştır. İlgili coğrafi pazarlar ise; bağlama hizmetleri bakımından "Kalamış Yat Limanı'nın yer aldığı İstanbul İli Kadıköy İlçesine 40 km ve altında mesafede yer alan ilçeler", çecek alanı hizmetleri bakımından "Marmara Denizi'ne kıyısı olan iller" ve alan kiralama hizmetleri bakımından "İstanbul ili Anadolu Yakası" olarak tespit edilmiştir.

Yürütülen inceleme kapsamında yapılan değerlendirmeler neticesinde;

- Hâlihazırda Tek-Art tarafından işletilen Kalamış Marina'nın yine aynı teşebbüsçe işletilmeye devam edeceği,
- İşlem neticesinde pazar payları ve HHI oranlarında herhangi bir değişiklik ve bir yoğunlaşma gerçekleşmeyeceği,
- Devre konu marina; yakın rakipleri Pendik, Tuzla ve Ataköy marinaları ile bu marinaların kontrolüne sahip/işletici teşebbüsler tarafından devralınmadığından söz konusu ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucu doğmayacağı

tespitleri yapılarak bildirim kapsamındaki ilgili devralma işlemi sonucunda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesinde sakınca olmadığına karar verilmiştir.

En Yüksek İdari Para Cezası Verilen Sektörler (2020-2021)

3.4. Son Beş Yıla İlişkin İstatistikî Bilgiler

Tablo 2: Sonuçlandırılan Dosyalar

Yıl	Rekabet İhlalleri	Muafiyet/ Menfi Tespit	Birleşme/ Devralma/ Ortak Girişim/ Özelleştirme	TOPLAM
2017	80	32	184	296
2018	88	44	223	355
2019	69	35	208	312
2020	65	34	220	319
2021	74	22	309	405

Rekabet Kurulunun 2017-2021 dönemini kapsayan son beş yıllık çalışmaları incelendiğinde, bu dönemde nihai karara bağlanan dosya sayısının en düşük olduğu yılın 296 adet dosya ile 2017 yılı, en yüksek olduğu yılın ise 405 adet dosya ile 2021 yılı olduğu görülmektedir. 2021 yılında sonuçlandırılan toplam dosya sayısı bir önceki yıla kıyasla yaklaşık %27 düzeyinde bir artış göstermiş ve 405 olarak gerçekleşmiştir. Bu çerçevede, ilgili dönemde sonuçlandırılan toplam dosya sayısının yıllar itibarıyla farklılıklar gösterebileceği söylenebilecektir.

2017-2021 döneminde sonuçlandırılan dosyaların türlerine göre dağılımına bakıldığında, her bir yılda ağırlığı birleşme ve devralma dosyalarının oluşturduğu anlaşılmaktadır. Bu dosyaları rekabet ihlallerine ilişkin dosyalar izlemektedir. Toplam karar sayısı içinde en küçük pay ise muafiyet/menfi tespit dosyalarına aittir. Nitekim 2021 yılında da 405 adet nihai kararın 309 adedi birleşme ve devralma dosyalarına, 74 adedi rekabet ihlali dosyalarına, 22 adedi ise muafiyet/menfi tespit dosyalarına ilişkindir. Diğer bir deyişle anılan yılda sonuçlandırılan dosyaların yaklaşık olarak %76'sı birleşme ve devralma, %18'i rekabet ihlali, %6'ı ise muafiyet/menfi tespittir.

2021 yılı sonuçlandırılan dosya türleri bakımından bir önceki yıl ile karşılaştırıldığında, 2020 yılında 65 adet olan rekabet ihlallerine ilişkin karar sayısı 74'e; 220 olan birleşme ve devralma karar sayısı 309'a yükselmiştir. Öte yandan 34 olan muafiyet/menfi tespit sayısı ise 22'ye gerilemiştir. Bu çerçevede, önceki yıla göre oransal olarak en büyük değişimin birleşme ve devralmalara ilişkin nihai karar sayısında ortaya çıktığı söylenebilecektir. Ancak genel itibarıyla, 2021 yılında incelenen rekabet ihlalleri ile birleşme ve devralma dosyaları bakımından yükseliş göze çarpmaktadır.

Tablo 3: Kanun'un 4. ve 6. Maddeleri Kapsamında Sonuçlandırılan Dosyalar

Yıl	4.Madde	6.Madde	Karma (4 ve 6)	TOPLAM
2017	37	29	14	80
2018	46	23	19	88
2019	30	26	13	69
2020	36	22	7	65
2021	40	23	11	74

Rekabet Kurulu tarafından Kanun'un 4. maddesinin ve/veya 6. maddesinin ihlal edilip edilmediğine yönelik olarak alınan toplam karar sayısı incelenen beş yıllık dönemde sırasıyla 80, 88, 69, 65 ve 74 olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılında, sonuçlandırılan dosya sayısında 2020'ye göre %14 civarında bir artış olmuştur. 2021 yılında rekabet ihlali iddialarına ilişkin olarak alınan 74 adet kararın 40'ında Kanun'un 4. maddesinin; 23'ünde 6. maddesinin; 11'inde ise hem 4. hem de 6. maddesinin ihlal edilip edilmediği incelenmiştir. Bu çerçevede, geçmiş yıllara benzer şekilde 2021 yılında da Kurulun rekabet ihlali iddiasına ilişkin aldığı kararlarında ağırlığın Kanun'un 4. maddesinin ihlali iddialarına ait olduğu ifade edilebilecektir.

Tablo 4'de yer alan Kanun'un 4. maddesinin ihlaline ilişkin iddiaları içeren Rekabet Kurulu kararlarının son beş yıllık seyrine bakıldığında, 2017 yılında 51 olan karar sayısının, 2018 yılında 65, 2019 yılında 43, 2020 yılında 43, 2021 yılında ise 51 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Dolayısıyla bu beş yıllık dönemde rekabet ihlallerinin incelendiği toplam 376 adet dosyanın 253 adedinin, diğer bir ifadeyle yaklaşık %67'sinin Kanun'un 4. maddesinin ihlaline ilişkin iddiaları içerdiği söylenebilecektir. Bu 253 adet dosyanın yaklaşık %75'lik kısmında 4. maddenin ihlali iddiası tek başına değerlendirilmişken, yaklaşık %25'lik kısmında 4. maddenin yanı sıra 6. maddenin ihlal edildiğine dair iddialar da ele alınmıştır. 2021 yılında Kanun'un 4. maddesinin ihlali iddialarının incelendiği 51 adet kararın konu aldığı anlaşma türlerine bakıldığında, 30 adet kararın teşebbüsler arasındaki yatay anlaşmalara, 19 adet kararın ise teşebbüsler arasındaki dikey anlaşmalara ilişkin olduğu görülmektedir. İki adet karar ise hem yatay hem de dikey nitelikteki anlaşmaları konu almıştır.

Tablo 4: Kanun'un 4. Maddesi Kapsamında Yatay ve Dikey Anlaşmalar⁵

Yıl	Yatay	Dikey	Karma(Y/D)	TOPLAM
2017	36	15		51
2018	36	28	1	65
2019	23	18	2	43
2020	31	10	2	43
2021	30	19	2	51

Tablo 5: Sonuçlandırılan Menfi Tespit Dosyaları

Yıl	Menfi Tespit Verilen Dosyalar	Koşullu Menfi Tespit Verilen Dosyalar	Menfi Tespit Verilmeyen Dosyalar	TOPLAM
2017	3			3
2018	9			9
2019	6		2	8
2020	3			3
2021	5			5

2021 yılında Rekabet Kurulu tarafından beş adet menfi tespit kararı verilmiştir.

⁵ Bu Tablo, Tablo 3'ün birinci ve üçüncü sütunlarında yer alan dosyaları kapsayacak şekilde hazırlanmıştır.

Tablo 6: Sonuçlandırılan Muafiyet Dosyaları

Yıl	2017	2018	2019	2020	2021
Bireysel Muafiyet Tanınan Dosyalar	19	18	16	15	9
Grup Muafiyeti Kapsamındaki Dosyalar	3		5	1	
Koşullu Bireysel Muafiyet Tanınan Dosyalar	3	3		7	2
Koşullu Grup Muafiyeti Kapsamındaki Dosyalar		3			3
Muafiyet Tanınmayan Dosyalar	2	4	1	7	3
Muafiyeti Geri Alınan Dosyalar	1		2		
Bireysel ve Grup Muafiyeti Beraber Değerlendirilen Dosyalar	1	4	3	1	
Diğer		3			
TOPLAM	29	35	27	31	17

Tablo 6'da yer verildiği üzere, 2021 yılında sonuçlandırılan muafiyet başvurusu sayısı 17 olarak gerçekleşmiştir. Rekabet Kurulu tarafından 2021 yılında verilen muafiyet kararlarının sonuçları itibarıyla dağılımına bakıldığında bu kararların dokuz adedinde ilgili anlaşmalara koşulsuz bireysel muafiyet tanındığı, iki adedi bakımından koşullu bireysel muafiyet tanındığı, üç adedi bakımından koşullu grup muafiyet tanındığı ve üç adedinde ise ilgili anlaşmaya muafiyet tanınmadığı görülmektedir.

Tablo 7: Sonuçlandırılan Birleşme, Devralma, Ortak Girişim ve Özelleştirme Dosyaları

Yıl	Birleşme	Devralma	Ortak Girişim	Özelleştirme	TOPLAM
2017	6	141	32	5	184
2018	2	152	56	13	223
2019	1	140	66	1	208
2020	8	150	62		220
2021	5	214	83	7	309

2021 yılında karara bağlanan birleşme/devralma/ortak girişim/özelleştirme işlemi sayısı 309 olarak gerçekleşmiştir. Bir önceki yıl ile kıyaslandığında sonuca bağlanan birleşme/devralma/ortak girişim/özelleştirme işlemi sayısında yaklaşık %40 oranında bir artış söz konusu olduğu görülmektedir. 2017-2020 döneminde olduğu gibi, 2021 yılında da bu kararların önemli çoğunluğunu devralma kararları oluşturmuştur. 2021 yılında Kanun'un 7. maddesi kapsamında karara bağlanan işlemlerin yaklaşık %69'unu 214 adet dosya ile devralma işlemleri oluşturmaktadır. Ortak girişim kurulması işlemleri ise toplamda 83 dosya ile yaklaşık %27 oranında bir paya sahiptir. 2021 yılında beş adet birleşme işlemi ve yedi adet özelleştirme işlemi karara bağlanmıştır.

Tablo 8'de yer verildiği üzere, 2021 yılında Kanun'un 7. maddesi kapsamında alınan kararların sonuçları itibarıyla dağılımına bakıldığında, gerçekleşen 309 adet başvurunun 29 adedinin kapsam dışı/eşik altı olduğu görülmektedir. Kanun kapsamında ve izne tabi olduğu anlaşılan 300 adet başvurunun 277 adedine koşulsuz olarak, üç adedine ise koşullu olarak izin verilmiştir. 2021 yılında birleşme/devralma/ortak girişim/özelleştirme işlemlerine ilişkin olarak izin verilmeyen başvuru olmamıştır. Geçmiş beş yıllık dönem esas alındığında, bu beş yıl zarfında biri 2017 yılında, diğeri ise 2020 yılında olmak üzere sadece iki birleşme/devralma/ortak girişim/özelleştirme işleminin yasaklandığı,

12 işleme ise koşullu izin verildiği anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, anılan beş yıllık dönemde bildirim yapılan ve Rekabet Kurulunun iznine tabi olduğu anlaşılan birleşme ve devralma işlemlerinin yaklaşık %99'una koşulsuz izin verildiği söylenebilecektir.

Tablo 8: Karara Bağlanan Birleşme, Devralma ve Özelleştirme Dosyalarının Sonuçları

Yıl	İzin	Koşullu İzin	Red	Kapsam Dışı- Eşik Altı
2017	150	2	1	30
2018	201	4		18
2019	185	2		21
2020	190	1	1	28
2021	277	3		29

4054 sayılı Kanun'un 40. maddesi Kurula, re'sen veya kendisine intikal eden başvurular üzerine doğrudan soruşturma açma ya da soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının tespiti için önaraştırma yapma yetkisi vermiştir. Bu çerçevede Rekabet Kurulu, 2021 yılında 15 dosyayı re'sen incelemiştir. Re'sen incelenen 15 dosyanın türlerine göre dağılımına bakıldığında, bunların 13'ünün 4. maddenin ihlali iddialarına ilişkin olduğu, iki adet dosyanın da 6. maddenin ihlali iddialarına ilişkin olduğu görülmektedir. Bu çerçevede, ilgili beş yıllık dönemin ilk dört yılında olduğu gibi, 2021 yılında da re'sen incelenen dosyalar bakımından ağırlığı 4. maddenin ihlaline ilişkin dosyaların oluşturduğu ifade edilebilecektir.

Tablo 9: Re'sen İncelenen Dosyaların Dağılımı

Yıl	4.Madde	6.Madde	Karma (4 ve 6)	7.Madde	Muafiyet/ Menfi Tespit	TOPLAM
2017	10	2	1	1	1	15
2018	10		3	1		14
2019	8	1		1		10
2020	8					8
2021	13	2				15

Tablo 10: Para Cezaları (TL)*

	Yıl	İhlaller	Birleşme / Devralma	Muafiyet / Menfi Tespit	TOPLAM
Esastan Verilen Ceza	2017	199.430.270			199.430.270
	2018	349.374.235			349.374.235
	2019	237.674.115			237.674.115
	2020	1.964.045.143			1.964.045.143
	2021	4.229.946.505			4.229.946.505
Başvurularda Yanlış ya da Yanıltıcı Bilgi/Belge (m. 16/1-a)	2017				
	2018		320.376		320.376
	2019				
	2020		838.656		838.656
	2021				
Birleşme ve Devralma İşlemini Süresi İçinde Bildirmeme (m. 16/1-b)	2017				
	2018				
	2019				
	2020		21.001.468		21.001.468
	2021		1.242.897		1.242.897
Bilgi isteme ve/veya yerinde inceleme kapsamında eksik, yanlış ya da yanıltıcı bilgi/belge (m. 16/1-c)	2017	36.754			36.754
	2018				
	2019	826.106			826.106
	2020	61.468.770			61.468.770
	2021				
Yerinde İncelemenin Engellenmesi ya da Zorlaştırılması (m. 16/1-d)	2017				
	2018	194.082			194.082
	2019	38.116.077			38.116.077
	2020	2.550.980			2.550.980
	2021	121.038.512			121.038.512
Nispi İdari Para Cezaları (m. 17)	2017				
	2018	138.552			138.552
	2019	4.522.657			4.522.657
	2020	151.407.833			151.407.833
	2021	3.392.292			3.392.292

* Yargı kararları üzerine yeniden değerlendirilen dosyalara ilişkin verilen idari para cezaları dâhil edilmemiş ve 23.01.2008 tarih, 5728 sayılı Kanun ile değişik madde bentleri dikkate alınmıştır.

Tablo 11: Kanun'un 4. ve 6. Maddeleri Kapsamında Verilen Para Cezaları (TL)*

	Yıl	4. Madde Kapsamında İncelenen Dosyalar	6. Madde Kapsamında İncelenen Dosyalar	4. ve 6. Maddenin Aynı Anda İncelendiği Dosyalar	TOPLAM
Esastan Verilen Ceza	2017	38.776.937	158.109.340	2.543.993	199.430.270
	2018	19.014.529	330.359.706		349.374.235
	2019	228.733.560	8.940.555		237.674.115
	2020	1.656.837.739	307.207.404		1.964.045.143
	2021	3.453.040.530	296.084.900	480.821.076	4.229.946.505
Bilgi isteme ve/veya yerinde inceleme kapsamında eksik, yanlış ya da yanıltıcı bilgi/belge (m. 16/1-c)	2017	18.377	18.377		36.754
	2018				
	2019	800.079	26.027		826.106
	2020	61.468.770			61.468.770
	2021				
Yerinde İncelemenin Engellenmesi ya da Zorlaştırılması (16./1(d))	2017			3.225.409	3.225.409
	2018	81.501		112.581	
	2019	4.896.131	33.219.946		38.116.077
	2020	2.550.970			2.550.970
	2021	117.247.394		3.791.119	121.038.512
Nispi İdari Para Cezaları (m. 17)	2017				
	2018	138.552			332.634
	2019	251.262	4.271.395		4.522.657
	2020	75.934.394	75.473.439		151.407.833
	2021	3.392.292			3.392.292

* Yargı kararları üzerine yeniden değerlendirilen dosyalara ilişkin verilen idari para cezaları dâhil edilmemiştir.

Tablo 12: Yatay ve Dikey Anlaşmaların İncelendiği Dosyalar Kapsamında Para Cezaları (TL)*

	Yıl	Yatay	Dikey	Karma
Esastan Verilen Ceza	2017	21.279.796	20.041.134	
	2018	9.201.300	9.813.229	19.014.529
	2019	164.392.558	64.341.001	
	2020	60.030.330	1.596.807.409	1.656.837.739
	2021	687.288.455	557.861.439	2.688.711.711
Bilgi isteme ve/veya yerinde inceleme kapsamında eksik, yanlış ya da yanıltıcı bilgi/belge (m. 16/1-c)	2017	18.377		
	2018			
	2019	800.079		
	2020	61.468.770		
	2021		7.133.811	
Yerinde İncelemenin Engellenmesi ya da Zorlaştırılması (16./1(d))	2017	3.120.137		
	2018	194.082		
	2019	4.896.131		
	2020		2.550.970	
	2021	110.113.582	10.924.930	
Nispi İdari Para Cezaları (m. 17)	2017			
	2018	138.552		
	2019	251.262		
	2020	75.934.394		
	2021	3.392.292		

* Yargı kararları üzerine yeniden değerlendirilen dosyalara ilişkin verilen idari para cezaları dâhil edilmemiştir.

6 MAYIS

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu ile işbirliği protokolü imzalandı.

2 HAZİRAN

Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle Rekabet Kurulu üyeliğine atanan Cengiz ÇOLAK yemin ederek görevine başladı.

6 TEMMUZ

E-Pazaryeri Sektör İncelemesi Ön Raporu Çalıştayı paydaşların katılımıyla Ankara'da gerçekleştirildi.

20 EYLÜL

Rekabet Kurumu ile Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi arasında kurumsal işbirliği protokolü Başkan Birol KÜLE ile Rektör Prof. Dr. Musa Kazım ARICAN tarafından imzalandı.

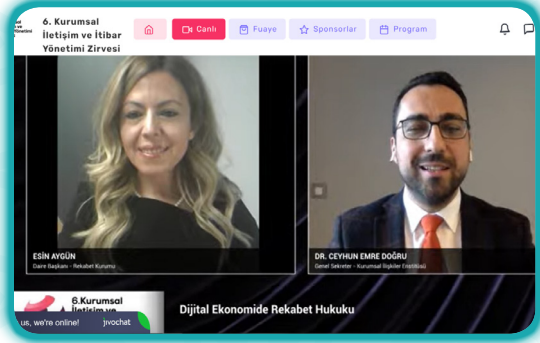

11 KASIM

Üniversite öğrencileri Başkan Birol KÜLE'ye konuk oldu.

16 ARALIK

6. Kurumsal İletişim ve İtibar Yönetimi Zirvesi'ne katılım sağlandı.

22 ARALIK

Eğitilerini tamamlayan 18. Dönem Uzman Yardımcıları Başkan Birol KÜLE ile bir araya geldi.

29 ARALIK

Ticaret Bakanı Sayın Dr. Mehmet MUŞ Kurumumuzu ziyaret etti.

2021 YILI İKİNCİ YARISI

Paydaşı olduğumuz ve Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi tarafından yürütülen "Staj Seferberliği Projesi" kapsamında ikinci yıl tamamlandı.

12 OCAK

Kurumumuz ile FAS Rekabet Konseyi arasında bir İşbirliği Protokolü imzalandı. İşbirliği Protokolü ile iki Kurum arasındaki yakın ilişkilerin daha da geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Çevrim içi gerçekleşen imza törenine Başkanı Birol KÜLE, Fas Rekabet Konseyi Başkanı Driss GUERRAOUI, Türkiye Rabat Büyükelçisi Ahmet Aydın DOĞAN ve Fas Krallığı Türkiye Büyükelçisi Mohammed Ali LAZREQ katıldı.

9 MART

Özel sektör temsilcileri, akademisyenler, diğer rekabet kurumlarının çalışanları ve Kurumumuz personelinin canlı takip ettiği "Rekabet Sohbetleri" Webinarında, Prof. Alberto HEIMLER rekabet hukukuna ilişkin geliştirdiği yeni teoriyi katılımcılarla paylaştı.

19 MART

FAS Rekabet Konseyi tarafından düzenlenen "Ulusal Rekabet Barometresi Projesi" Webinarında Başkan Yardımcısı Ferhat TOPKAYA açılış konuşması yaptı. Kurumumuz adına "Pazar Araştırmaları" konulu bir sunum gerçekleştirildi.

23-24 MART

2. ESCWA-UNCTAD- OECD Rekabet Forumuna katılım sağlandı ve "Covid 19 Döneminde Kartel Soruşturamalarında Pratikte Karşılaşılan Sorunlar" konulu bir sunum gerçekleştirildi.

30 MART - 1 NİSAN

Kurumumuz ile Tunus Rekabet Konseyi tarafından İslam Ülkeleri İstatistik, Ekonomik ve Sosyal Araştırma ve Eğitim Merkezinin (SESRIC) "Rekabet Otoritelerinin Kapasitelerinin Artırılması" programı çerçevesinde Burkina Faso Rekabet Komisyonu uzmanlarına "Rekabet Karşıtı Uygulamalar ve Rekabet Savunuculuğu" konulu eğitim Fransızca dilinde verilmiştir. Eğitim programının açılış konuşmaları SESRIC Başkanı Nebil DABUR, Kurul Üyesi Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Tunus Rekabet Konseyi Başkanı Ridha Ben MAHMOUD ve Burkina Faso Rekabet Komisyonu Başkanı Bibata NEBIE OUEDRAOGO tarafından gerçekleştirildi.

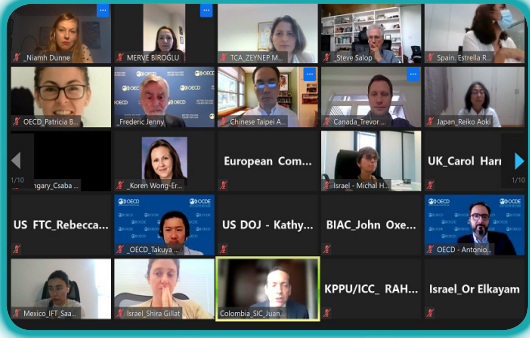
6-7 NİSAN

Kurumumuz ile SESRIC işbirliğinde çevrim içi olarak "Rekabete karşı Düzenleme ve Rekabet Kurumlarına Uygun Kurumsal Yapı" başlıklı Çalıştay düzenlendi.

27-28 NİSAN

UNCTAD tarafından Public Citizen and Third World Network işbirliği ile organize edilen "Platform Hakimiyetine İlişkin Politika Deneyimlerinin Güney-Güney Paylaşımı" başlıklı Webinar çevrim içi olarak gerçekleştirildi.

07 - 11 HAZİRAN

OECD'nin "Haziran 2021 Rekabet Haftası" başlıklı çevrim içi toplantısına katılım sağlandı.

5-9 TEMMUZ

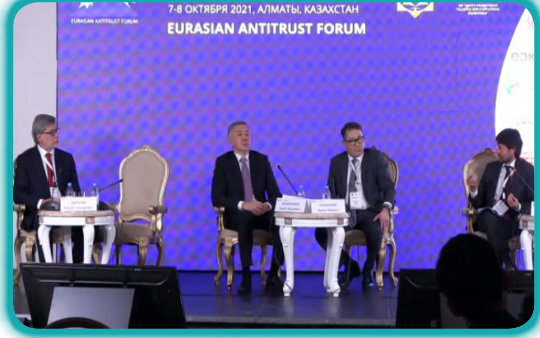
UNCTAD tarafından çevrim içi düzenlenen "Rekabet Hukuku ve Politikasıyla İlgili Hükümetlerarası Uzmanlar Grubu" toplantılarına katılım sağlandı.

UNITED NATIONS
UNCTAD

7 EKİM

Başkan Yardımcısı Dr. Faik Metin TİRYAKİ, Kazakistan tarafından düzenlenen VII. Eurasian Antitrust Forumu'nda çevrim içi bir konuşma gerçekleştirdi.

20-21 KASIM

Kurumumuzun girişimleriyle kurulan Balkan İnsiyatifi Platformu kapsamında, ilk çalışma ziyareti Arnavutluk Rekabet Otoritesi tarafından Kurumumuza gerçekleştirildi.

17-19 KASIM

ICN Kartel Çalışma Grubu tarafından düzenlenen Kartel Çalıştay'ına katılım sağlandı.

6-8 ARALIK

OECD tarafından düzenlenen "Küresel Forum" başlıklı foruma katılım sağlandı.

3.5. Eğitim ve Staj Faaliyetleri

Kurumumuz, kuruluşundan bu yana eğitim ve staj faaliyetlerine çok büyük önem vermektedir. Bu çerçevede Kurumumuz Kurum içi ve dışına yönelik eğitim faaliyetlerini 24 yıldır aralıksız olarak sürdürmekte, 2003 yılından bu yana ise staj çalışmalarını yürütmektedir.

Bu çerçevede 2021 yılı içerisinde de, 2021 yılında göreve yeni başlayan 18. Dönem uzman yardımcılarının eğitimi ile diğer meslek personelinin eğitimine ilişkin çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Ayrıca gelen talepler doğrultusunda, diğer kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan personele yönelik olarak da eğitim programları düzenlemiştir.

Kurumumuzun 2003 yılından bu yana geleneksel olarak yürüttüğü bir diğer faaliyeti ise rekabet hukuku ve uygulaması ile ilgili bilgi birikimine katkıda bulunarak bu alana olan ilgiyi artırmak amacıyla üniversite öğrencilerine yönelik olarak düzenlenen stajlardır. İçerik olarak staj tanımından öte yoğunlaştırılmış eğitim şeklinde gerçekleştirilen bu programlar iki hafta sürmektedir. İlk hafta Rekabet Kurulu kararlarıyla zenginleştirilen ülkemiz rekabet hukuku mevzuatı eğitimlerinin ardından, ikinci haftada ise katılımcılara dağıtılan örnek olay-senaryo üzerinde etüt çalışması yapılmaktadır. Söz konusu stajlar kapsamındaki eğitimler, Rekabet Kurumu meslek personeli tarafından verilmektedir. Bugüne kadar, 2.039 lisans ve yüksek lisans programı öğrencisi Kurumumuzda staj programlarına katılmış, bunlardan 1.961 öğrenci eğitimlerini tamamlayarak sertifika almaya hak kazanmışlardır. Bu çerçevede, 2021 yılında da üniversite öğrencilerine yönelik "Katılım Belgeli Rekabet Hukuku Staj Programı" 19-30 Nisan 2021 ve 31 Mayıs – 11 Haziran 2021 tarihlerinde iki kez gerçekleştirilmiştir.

2021 yılı içerisinde üniversite öğrencilerine yönelik olarak yürütülen bir diğer faaliyet ise Kurumumuzun da paydaşı olarak katılım sağladığı Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi (CBİKO) tarafından yürütülen "Staj Seferberliği Projesi"dir. Bu proje kapsamında farklı tarihlerde Kurumumuzda gerçekleştirilen staj programına üç üniversite öğrencisi katılım sağlamıştır. Ayrıca dört üniversite öğrencisi ve bir lise öğrencisi Kurumumuzda kısa dönemli staj yapmıştır. "Staj Seferberliği" programına başvuran adaylardan İktisat Bölümünde okuyan bir öğrenciye 23 Ağustos 2021-20 Eylül 2021 tarihleri arasında Ekonomik Analiz ve Araştırma Dairesi Başkanlığında; Mütercim Tercümanlık bölümünde okuyan bir öğrenciye 20 Eylül 2021-15 Ekim 2021 tarihleri arasında, bir öğrenciye de 27 Eylül 2021-22 Ekim 2021 tarihleri arasında Dış İlişkiler ve Rekabet Savunuculuğu Dairesi Başkanlığında staj imkanı tanınmıştır. Bunun dışında Endüstri Mühendisliği bölümünde okuyan bir öğrenciye 20 Eylül 2021-31 Ocak 2022 tarihleri arasında Ekonomik Analiz ve Araştırma Dairesi Başkanlığında; İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümünde okuyan bir öğrenciye 2 Ağustos 2021-27 Ağustos 2021 tarihleri arasında Dış İlişkiler ve Rekabet Savunuculuğu Dairesi Başkanlığında; Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümünde okuyan bir öğrenciye 31 Mayıs 2021- 25 Haziran 2021 tarihleri arasında Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığında; Bilgisayar Mühendisliği Bölümünde okuyan bir öğrenciye 9 Ağustos 2021-10 Eylül 2021 tarihleri arasında ve bir lise öğrencisine de Eylül 2021-Haziran 2022 tarihleri arasında haftada 3 gün Bilişim Teknolojileri Dairesi Başkanlığında staj imkanı tanınmıştır. Eğitim ve staj etkinliklerine Tablo 13'te yer verilmiştir.

Tablo 13: Eğitim ve Staj Etkinlikleri

Tarih	Eğitim Konusu	Eğitim Veren Kurum/ Kuruluş
23 Kasım 2020 13 Nisan 2021	Meslek personeli için "rekabet iktisadi ve istatistiksel programlama" eğitimi	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Şubat 2021	17. Dönem Rekabet Uzman Yardımcısı olarak göreve başlayan birim personeline yönelik "temel adli bilişim" ve "mobil cihaz adli inceleme yazılımlarının kullanımı" alanlarında hizmet içi eğitim	Rekabet Kurumu
19-30 Nisan 2021	Üniversite öğrencilerine yönelik Katılım Belgeli Rekabet Hukuku Staj Programı	Rekabet Kurumu
24-28 Mayıs 2021	Rekabet analizleri için nicel yöntemlere dair yoğun kurs	Barcelona Yüksek İktisat Okulu
31 Mayıs 2021 11 Haziran 2021	Üniversite öğrencilerine yönelik Katılım Belgeli Rekabet Hukuku Staj Programı	Rekabet Kurumu
07-11 Haziran 2021 21-25 Haziran 2021 05-09 Temmuz 2021	17. Dönem Rekabet Uzman Yardımcısı olarak göreve başlayan birim personeline yönelik "Microsoft Windows Server ve Active Directory", "Microsoft Exchange Server" ve Microsoft SQL Server" konulu eğitim	Özel Sektör
23 Ağustos 2021 22 Aralık 2021	18. Dönem Rekabet Uzman Yardımcıları Eğitimi	Rekabet Kurumu
Eylül 2021	Güvenlik yazılımı için çevrim içi eğitim paketi	Özel Sektör
Ekim- Aralık 2021	17. Dönem Rekabet Uzman Yardımcılarına yönelik rekabet hukuku ve politikasına ilişkin kavramların incelendiği eğitim	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
12 Ekim 2021 27 Kasım 2021	18. Dönem Rekabet Uzman Yardımcısı olarak göreve başlayan Kurum personeline yönelik Temel Eğitim ve Hazırlayıcı Eğitim Programları	Rekabet Kurumu
15 Ekim 2021	Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Uzman Yardımcılarına tanıtım	Rekabet Kurumu
22 Kasım 2021	Sermaye Piyasası Kurulu Başkanlığı Meslek Personel Yardımcılarına tanıtım	Rekabet Kurumu
22-26 Kasım 2021	Mobil cihaz adli inceleme yazılımına ilişkin 1 hafta süreli çevrim içi eğitim	Özel Sektör
Yıl boyu	Hazine ve Maliye Bakanlığı Vergi Konseyi'nin düzenli olarak gerçekleştirdiği toplantılara katılım	Hazine ve Maliye Bakanlığı
Yıl boyu	2020 yılı sonunda 1 yıl süreli olarak satın alınmış yerli üretim çevrim içi siber güvenlik farkındalık eğitimi platformu, yıl boyu bütün kullanıcıların faydalanması için erişim	Özel Sektör
Yıl boyu	Yabancı dil eğitimi	Çeşitli Kurslar/ Üniversiteler

3.6. Hukuk Müşavirliği Faaliyetleri

4054 sayılı Kanun'un 55. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Kurulun nihai kararlarına, tedbir kararlarına ve idari para cezalarına ilişkin kararlarına karşı iptal davaları 2012 yılına kadar ilk derece mahkemesi olarak Danıştay'da görülmüştür. Anılan davalarda Danıştay 13. Dairesi görevli iken 2012 yılında yapılan değişiklik ile ilk derece mahkemesi olarak Ankara İdare Mahkemeleri tayin edilmiştir. Kurul kararlarına karşı açılan davalar incelendiğinde, bunların büyük bölümünün soruşturma sonucu verilen nihai kararlara yönelik olduğu görülmektedir.

Tablo 14: 1997-2021 Yılları Arasında Kurum Lehine ve Aleyhine Açılan Davalar Listesi⁶

Kurul Kararının Niteliği	Devam Ediyor	Hitam	Genel Toplam
Soruşturma	229	1.079	1.308
Ön Araştırma	84	227	311
İlk inceleme	4	85	89
Para Cezasına İtiraz	23	56	79
Birleşme/Devralma	7	48	55
Özelleştirme		33	33
Muafiyet	12	51	63
Geçici Tedbir	4	10	14
Sürelili Para Cezası	10	12	22
Bilgi Belge İsteme	4	23	27
Zımni Red İşleminin İptali	1	10	11
Yerinde İnceleme Yapılırken Eksik Belge Verilmesi	1	8	9
Bildirime Karşı	1	6	7
Ortak Girişim	1	7	8
Menfi Tespit	5	4	9
Muafiyetin Geri Alınması		2	2
Madde 42/2	31	60	91
Madde 5/4	21	5	26
Dava Açılması	2		2
Diğer Teknik Davalar	7	7	14
Geçici Tedbir Sürelili Para Cezası		1	1
Kurul Kararına İtiraz	18	5	23
Dosya Giriş Hakkı	18	11	29
Butlan*		1	1
Müdahil*		1	1
İcra Takibi*	73	412	485
Diğer İdari İşlemlerle İlgili Davalar*	16	307	323
İptal Davası*	74	230	304
Diğer Cezai İşlemlerle İlgili Davalar*	3	11	14
TOPLAM	649	2.712	3.361

* Bu davalar doğrudan mesleki konularla ilgili olmayıp, mesleki kararlara ilişkin davaların devamı niteliğinde ya da diğer davalara ilişkindir.

⁶ Danıştay tarafından iptal edilen ve Kurul tarafından dosyaların yeniden değerlendirilmesi sonucunda alınan kararlar mükerrerliği önlemek için tablolarda gösterilmemiştir.

Tablo 15: 2021 Yılında Kurul Kararlarına Karşı Açılan Davalar Listesi

Kurul Kararının Niteliği	Devam Ediyor	Hitam	Genel Toplam
Soruşturma	66		66
Devalma	1		1
Ön Araştırma	9		9
Geçici Tedbir	2		2
Sürelili Para Cezası	3		3
Madde 42/2	7		7
Madde 5/4	10		10
Muafiyet	1		1
Muafiyet/Menfi Tespit	3		3
Para Cezasına İtiraz	4		4
Bilgi Belge İsteme	1		1
İptal Davası*	20		20
Kurul Kararına İtiraz	8		8
Dosya Giriş Hakkı	4		4
Yerinde İnceleme	2		2
Dava Açılması*	1		1
Diğer Teknik	4		4
Diğer Cezai İşlemlerle ilgili Davalar*	1		1
Diğer İdari İşlemlerle ilgili Davalar*	10	1	11
Toplam	157	1	158

* Bu davalar doğrudan mesleki konularla ilgili olmayıp, mesleki kararlara ilişkin davaların devamı niteliğinde ya da diğer davalara ilişkindir.

Tablo 16: 2017-2021 Yıllarında Sonuçlanan Davaların Sonuçlarına Göre Dağılımı

Mahkeme Kararı Sonucu	2017	2018	2019	2020	2021
Kurum Aleyhine	9	14	6	24	8
Kurum Lehine	115	71	61	124	40
Diğer*	7	12	4	7	6
Toplam	131	97	71	155	54

* Diğer kaleminin altında davanın açılmamış sayılması, dilekçenin reddi, görev yönünden ret, kısmen kabul kısmen ret, feragat nedeniyle veya diğer nedenlerle karar verilmesine yer olmadığı halleri toplulaştırılmıştır.

Tablo 16'da 2017-2021 döneminde mesleki konularla ilgili davaların ne şekilde sonuçlandığına ilişkin bilgi yer almaktadır. Buna göre, o yıl içinde sonuçlanan mesleki konularla ilgili davalardan 2017 yılında %88'i, 2018 yılında %73'ü, 2019 yılında %86'sı, 2020 yılında %80'i Kurum lehine sonuçlanmıştır. 2021 yılında ise bu oran, neticelenen toplam 54 adet davanın 40 adedi Kurum lehine olmak üzere, %74 olarak gerçekleşmiştir.

3.7. Düzenleme Faaliyetleri

2021 yılı içerisinde gerçekleştirilen düzenleme faaliyetlerine aşağıda yer verilmiştir.

3.7.1. 2021 Yılında Yürürlüğe Giren Düzenlemeler

7246 sayılı Kanun ile rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlamayan uygulamalar (de minimis), taahhüt ve uzlaşma müesseseleri mevzuatımıza kazandırılmıştır. 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesinin ikinci fıkrasında ve 43. maddesinin üçüncü fıkrasında sırasıyla rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlamayan uygulamalar (de minimis) ve taahhüt müesseselerinin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların Rekabet Kurulu tarafından çıkarılacak tebliğlerle, Kanun'un 43. maddesinin dokuzuncu fıkrasında ise uzlaşma müessesesinin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların ise Rekabet Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Bu çerçevede hazırlanan;

- **Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Önerştirmelerde ve Soruşturmelerde Sunulacak Taahhütlere İlişkin Tebliğ (Tebliğ No 2021/2)**

Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Önerştirmelerde ve Soruşturmelerde Sunulacak Taahhütlere İlişkin Tebliğ 16 Mart 2021 tarih ve 31425 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir (Tebliğ No 2021/2).

- **Rekabeti Kayda Değer Ölçüde Kısıtlamadığı Kabul Edilen Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Teşebbüs Birliği Karar ve Eylemlerine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No 2021/3)**

Rekabeti Kayda Değer Ölçüde Kısıtlamadığı Kabul Edilen Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Teşebbüs Birliği Karar ve Eylemlerine İlişkin Tebliğ 16 Mart 2021 tarih ve 31425 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir (Tebliğ No 2021/3).

Diğer taraftan,

- **Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Soruşturmelerde Uygulanabilecek Uzlaşma Usulüne İlişkin Yönetmelik**

Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Soruşturmelerde Uygulanabilecek Uzlaşma Usulüne İlişkin Yönetmelik 15 Temmuz 2021 tarih ve 31542 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

- **Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyet Tebliği (Tebliğ No: 2002/2)**

Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyet Tebliği (Tebliğ No: 2002/2)'nde Değişiklik yapılmasına Dair Tebliğ 05 Kasım 2021 tarih ve 31650 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir (Tebliğ No: 2021/4).

- **4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 16 ncı Maddesinin Birinci Fıkrasında Öngörülen İdari Para Cezası Alt Sınırının 31/12/2022 Tarihine Kadar Geçerli Olmak Üzere Artırılmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No : 2022/1)**

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 17 nci maddesi uyarınca, yeniden değerlendirme oranı uygulanmak suretiyle 1/1/2022 tarihinden 31/12/2022 tarihine kadar geçerli olmak üzere hesaplanan idari para cezasının alt sınırını gösteren "4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 16 ncı Maddesinin Birinci Fıkrasında Öngörülen İdari Para Cezası Alt Sınırının 31/12/2022 Tarihine Kadar Geçerli Olmak Üzere Artırılmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2022/1)" 24.12.2021 tarihli ve 31669 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve 01.01.2022 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

2022/1 sayılı Tebliğ çerçevesinde, 4054 sayılı Kanun'un 16 ncı maddesinin birinci fıkrasında öngörülen idari para cezası alt sınırı 47.409-TL (kırkyedibindörtüzdokuzlira) olarak tespit edilmiştir.

3.7.2. Çalışmaları Devam Eden Düzenlemeler

Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Soruşturmalarda Uygulanabilecek Uzlaşma Usulüne İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik Taslağı ile 2010/4 sayılı Tebliğ, Yatay Birleşme ve Devralmaların Değerlendirilmesi Hakkında Kılavuz (Yatay Kılavuz) ve Yatay Olmayan Birleşme ve Devralmaların Değerlendirilmesi Hakkında Kılavuz'da (Yatay Olmayan Kılavuz) yapılması teklif edilen değişikliklere ilişkin çalışmalar ise devam etmektedir.

3.8. Ekonomik Analiz ve Araştırma Faaliyetleri

3.8.1. İncelemelere İlişkin Faaliyetler

Rekabet Kurumu bünyesinde 2021 yılında yürütülen soruşturmalar, birleşme ve devralma incelemeleri ile sektör incelemeleri kapsamında muhtelif sektörlerle yönelik farklı nitelikte çok sayıda sayısal/ekonomik analiz gerçekleştirilmiş ve rekabet iktisadi literatüründeki son dönemli tekniklerden faydalanılmıştır. Kanun'un 4. ve 6. maddelerinin ihlal edilip edilmediğinin tespitine yönelik olarak değerlendirmelerde yararlanılmak üzere; farkların farkı, istatistiksel anlamlılık testleri, regresyon analizleri gibi sayısal yöntemler kullanılmıştır. Kanun'un 7. maddesi kapsamında ise ilgili coğrafi pazarın belirlenmesi ve birleşme sonrası pazarda ortaya çıkabilecek potansiyel rekabet karşıtı etkilerin tahmin edilebilmesi için ekonometrik talep tahminine dayalı nicel yöntemler uygulanmıştır. İlgili birim personeli dosyalara yönelik iktisadi görüş hazırlamanın yanında, 29.10.2021 tarihinde sonucu kamuoyu ile paylaşılan bazı zincir marketler ile üretici ve toptancı seviyesindeki çeşitli teşebbüslere yönelik yürütülen soruşturma başta olmak üzere, çeşitli dosya süreçlerinde doğrudan raportör olarak da görev almıştır. Sayısal analizlerden yararlanan incelemelere konu sektörler arasında hızlı tüketim malları perakendeciliği, e-ticaret, gıda, liman ve taşımacılık hizmetleri gibi önemli sektörler bulunmaktadır.

3.8.2. Etki Analizi Raporu

Rekabet otoritelerinin verdiği kararların tüketiciye yansıyan parasal etkilerinin ölçülmesi, bir yandan şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkeleri çerçevesinde kurumsal performansın izlenmesine imkân tanırken, aynı zamanda rekabet hukukunun ulusal ekonomi ile tüketici refahının korunmasındaki katkısını ortaya koyması açısından önemli bir işlevi haizdir. Bu doğrultuda Kurum tarafından 2017 yılı itibarıyla yayımlanmaya başlanan etki analizi raporları, belirli aralıklarla güncellenerek kamuoyuna sunulmaya devam etmektedir. 2021 yılında yayımlanan etki analizi raporunda 2019-2020 dönemindeki Kurum faaliyetlerinin tüketicilere sağladığı fayda, Aralık 2020 fiyatları ile muhafazakâr yaklaşımlar altında yıllık ortalama 1,89 milyar TL; OECD metodolojisine göre ise 5,27 milyar TL olarak tahmin edilmiştir. Bu hesaplamalar ışığında ortaya konulan faydanın, muhafazakâr hesaplama göre Kurumun ilgili dönemdeki yıllık ortalama bütçe giderinin 15,8 katı büyüklüğünde olduğu, OECD metodolojisi ışığında yapılan hesaplama göre ise ortaya çıkan faydanın bütçe giderlerinin yaklaşık 44 katı olduğu görülmektedir.

Paydaşlar nezdinde önemli bir rekabet savunuculuğu faaliyeti niteliği taşıdığı değerlendirilen etki analizi çalışmalarının ikişer yıllık sürelerle tekrarlanmaya devam etmesi planlanmaktadır.

3.8.3. 2021 Yılı Birleşme ve Devralma Görünüm Raporu

2021 Yılı Birleşme ve Devralma Görünüm Raporu, Rekabet Kurumuna bildirilen birleşme ve devralma ile özelleştirme işlemlerinden 2021 yılı içerisinde incelenerek karara bağlananları konu edinmekte ve esas olarak bahse konu yıldaki birleşme ve devralmalara yönelik gelişmelerin özetlenmesini hedeflemektedir. Raporun, ülkemizdeki yatırım ikliminin seyri bakımından önemli veri setlerinden biri olduğu değerlendirilmektedir. Söz konusu raporda birleşme ve devralma işlemlerine ilişkin başlıca aşağıdaki tespitlere yer verilmektedir.

Rekabet Kurumuna 2021 yılında toplam 309 birleşme, devralma ve özelleştirme işlemi bildirilmiştir. Bu işlemlerden 125'inde hedef şirket Türkiye yasalarına göre kurulmuş şirketlerdir. Hedef şirketin Türkiye kökenli olduğu birleşme ve devralmalar ile özelleştirme işlemlerinde bildirilen işlem bedeli yaklaşık 137,5 milyar TL'dir. Tüm tarafları Türkiye kökenli şirketlerden oluşan birleşme ve devralmaların toplam işlem değeri ise yaklaşık 15,9 milyar TL'dir. Yabancı yatırımcılar, Türk şirketlerine 51 ayrı işlemde yatırım yapmışlardır. 2021 yılında Türkiye kökenli hedef şirketler için yapılan işlemlerde ilk sırada 10 işlemler Lüksemburg kökenli yatırımcılar bulunmaktadır. Türk şirketlerinin devir konusu olduğu birleşme, devralma ve özelleştirme işlemlerinde öngörülen toplam yabancı yatırım 111,3 milyar TL'dir. Türkiye işlemlerinde 2021 yılında birleşme ve devralmalar içinde en çok işlem, "elektrik enerjisinin üretimi, iletimi ve dağıtımı" alanında gerçekleşmiştir. Bu işlemler arasında en yüksek işlem değeri "plastikten paketleme malzemeleri imalatı" alanında bildirilmiştir.

2021 yılı içinde 1 işlem nihai incelemeye alınmış ve 3 adet işleme bildirim taraflarından alınan taahhütler çerçevesinde izin verilmiştir. 2021 yılında Rekabet Kurumuna bildirilen birleşme ve devralma işlemleri, son bildirim tarihinden ortalama 11 gün sonra karara bağlanmıştır.

3.8.4. Meslek Personeline Yönelik Eğitimler

Kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi amacıyla Ekonomik Analiz ve Araştırma Dairesi bünyesinde çalışan meslek personeline yönelik eğitim süreçleri de 2021 yılında hızlandırılmıştır. Bu kapsamda birim personeli, rekabet iktisadı ve istatistiksel programlamaya yönelik, pandemi koşullarına uygun bir şekilde hem yüz yüze hem de çevrim içi olacak şekilde yurt içi ve yurt dışı akademik eğitimlere katılım sağlamış ve bu alandaki tecrübelerini görevli olduğu dosyaların yanı sıra akademik makalelere de yansıtma gayreti içine girmiştir. İlgili birime yönelik olarak rekabet iktisadı ve mikroekonometri yanında, uluslararası gelişmeler paralelinde veri analitiği ve makine öğrenmesi gibi alanlarda yeni eğitimlerin gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

3.9. Bilişim Teknolojileri Kapsamındaki Faaliyetler

3.9.1. E-Devlet Başvuru Portalı

E-devlet altyapısı üzerinden işleyen başvuru portalındaki hizmetlerin en iyileştirme çalışmalarına devam edilmiştir. Devam eden pandemi koşulları çerçevesinde portal üzerinden başvuruların arttığı gözlenmektedir. 2021 yılı içerisinde gerçekleşen online başvurulara ilişkin sayısal bilgilere aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 17: E-Devlet Başvuru Portalı İstatistikleri

TALEP TÜRÜ	BAŞVURU SAYISI
Soruşturmalarda Tarafların Yazılı Savunmaları İçin Ek Süre Verilmesi Taleplerinin Alınması	88
Rekabet Kurumuna Yapılan Dosyaya Giriş Hakkı Başvurularının Alınması	32
Rekabet Kurumu Nezdinde Sözlü Savunma Toplantısına Katılım Taleplerinin Alınması	59
Birleşme Devralma Başvurularının Alınması	287
Menfi Tespit / Muafiyet Başvurularının Alınması	14
Birleşme Devralma Başvurularına 3. Taraflarca İtiraz veya Bilgi Verme Başvurularının Alınması	24
Pişmanlık Başvurularının Kabulü	1
Soruşturmalarda Taraflarca 1., 2. ve 3. Yazılı Savunmaların Gönderilmesi	277
Her Türlü Dosyada veya Çalışmada Taraflardan veya 3. Taraflardan Bilgi İsteme Cevaplarının Alınması/Kabulü	1.314
İYUK 11 Kapsamında Kurul Kararının Yeniden Değerlendirilmesi Taleplerinin Kabulü	16
Rekabet İhlali Başvurularının Alınması	472
Taahhüt Başvurusu (2021/2 Sayılı Tebliğ)	26

3.9.2. Bilişim Güvenliği

2021 yılı boyunca Kurumsal bilgilerin ve varlıkların yönetilmesini, izlenmesini ve korunmasını sağlamak için risk yönetimi yaklaşımına dayalı, dokümanite edilmiş, işlerliği ve sürekliliği garanti altına almayı hedefleyen, sertifikalandırılabilir bir yönetim sistemi olan ve 2020 yılında 3 yıl süreli olarak sertifikası alınan TSE/ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi (BGYS)'nin işletimine devam edil-

miştir. Bu çerçevede, Mart ayında Türk Standartları Enstitüsü tarafından gerçekleştirilen yıllık ara denetim sürecinden başarı ile geçilmiştir.

Bilişim sistemlerinin fiziksel ve siber güvenliğinin sağlanması için gerekli faaliyetler yerine getirilmiştir. Bu kapsamda,

- İnternet ortamından gelebilecek zararlı faaliyet ve etkilerin önlenmesi,
- İnternet sitemizin ve dışa açık uygulamaların güvenliğinin sağlanması,
- Kurumsal ağ genelindeki zararlı faaliyet girişimlerinin tespit edilmesi ve önlenmesi,
- Sunucular ve kullanıcı bilgisayarlarındaki zararlı yazılımların engellenmesi,
- Zararlı web sitelerine erişimin engellenmesi,
- Kurum ağına yetkisiz bilgisayar ve mobil cihazların girmesinin engellenmesi,
- Yazılımların kaynak kodlarının güvenlik açığı taramasından geçirilmesi ve
- Sunucu işletim sistemlerinin güvenlik açığı taramasından geçirilmesi ve gerekli güncellemele-
rin yapılması

amacıyla kurulmuş olan çeşitli ürünlerin aktif kullanımı, yönetimi, güncel tutulmaları ve gerekli durumlarda yeniden konfigüre edilmeleri sağlanmış; gerekli log kayıtlarının takibi ve değerlendirmesi yapılmıştır.

Kurum BT (bilişim teknolojisi) altyapısının kullanılamaz hale gelmesi veya çeşitli sebeplerle veri kayıpları meydana gelmesi durumunda gerekli işleyişin devam edebilmesini sağlamak amacıyla, uzaktaki bir veri merkezinde tesis edilmiş olan Felaket Kurtarma Merkezinin işletilmesine devam edilmiştir.

Siber güvenlik vakalarından haberdar olunabilmesi ve hızlı önlem alınabilmesi amacıyla temin edilmiş olan SIEM (security information and event management) yazılımı üzerinde daha fazla görünür-
lük sağlayan ve fayda artırıcı çeşitli konfigürasyon ve geliştirmeler yapılmıştır.

Sahte ancak inandırıcı içerikli e-postalarla insanları tuzağa düşüren oltalama (phishing) saldırılarına karşı çalışanların bilinç düzeylerinin artırılması amacıyla temin edilen yazılım kullanılarak çeşitli oltalama saldırısı tatbikatları düzenlenmiş; elde edilen sonuçlar değerlendirilerek personelin konuyla ilgili çevrim içi eğitim alması sağlanmıştır.

Profesyonel bir bilişim güvenliği şirketinden sızma testi hizmeti alınmış, çıkan sonuçlar değerlendirilerek siber güvenlik seviyesini olduğundan daha üst seviyeye çıkartacak tedbirler uygulamaya konulmuştur.

Kurumun dışarıdan erişime açık olan web sitesi ve hizmetlerinin siber güvenliğinin her zaman üst seviyelerde tutulmasını teminen, internet üzerinden sürekli olarak taranması ve kontrolü sağlanmıştır.

BT altyapısında yer alan yazılım ve işletim sistemleri üzerinde bulunabilecek siber güvenlik zafiyetlerini tarayarak açıklıklarını ortaya koyabilmek amacıyla periyodik olarak gerekli tarama işlemleri yerine getirilmiş; tespit edilen açıklıklar kapatılmıştır.

3.10. Uluslararası İlişkiler Faaliyetleri

3.10.1. Avrupa Birliği (AB)

Türkiye ile AB arasındaki Ortaklık Konseyi'nin 1/95 sayılı kararı uyarınca kurulan Gümrük Birliğinin işleyişi çerçevesindeki hususların ele alındığı Gümrük Birliği Ortak Komitesi'nin toplantılarına ve 3/2000 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı ile katılım ortaklığının öncelikleri ve mevzuatın yaklaştırılması konularındaki gelişmeleri izlemek amacıyla oluşturulan Alt Komitelerden biri olan 2 No'lu İç Pazar ve Rekabet Alt Komitesi'nin toplantılarına katkı sağlanmaktadır.

AB'ye aday ülke statüsündeki ülkemiz, hem aday ülkelere yönelik mali yardımları içeren Katılım Öncesi Yardım Aracından (IPA) yararlanmakta, hem de AB üye ülkeleri ve aday ülkeler arasında AB politikaları ile ilgili işbirliğini teşvik üzere uygulanan Birlik Programları ve Ajanslarına katılım sağlamaktadır. 2019/20 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi gereği 4 Şubat 2020 tarihinde Avrupa Birliği Başkanlığı koordinasyonunda gerçekleştirilen AB Programları Kurulunda, 2021-2027 dönemi için kamu kurumlarını ilgilendiren her bir AB Programı için Çalışma Gruplarının oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kapsamda, Kurumumuz "Tek Pazar Çalışma Grubu" altında yer almakta ve bu gruba katkı sağlamaktadır.

3.10.2. Çok Taraflı İlişkiler

3.10.2.1. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD)

OECD tarafından 23 Şubat 2021 tarihinde sadece rekabet otoritelerinin katılımına açık olmak üzere gerçekleştirilen "Piyasa Rekabetini Ölçme Yöntemleri" konulu çalışmaya katılım sağlanmıştır. OECD Rekabet Günü kapsamında gerçekleştirilen 24 Şubat 2021 tarihli çevrimiçi toplantıda "Çevresel Sürdürülebilirlik ve Rekabet" (Environmental Sustainability and Competition), "Dijital Ekosistemlerde Rekabet Hususları" (Competition Issues in Digital Ecosystems)", "İktisadi Toparlanmada Rekabet Politikası" (Competition Policy in the Economic Recovery) ve "Öldürücü Devralmaların Rekabetçi Etkileri" (Competitive Effects of Killer Acquisitions) konularının ele alındığı oturumlara Kurumumuz tarafından katkı sağlanmıştır.

25 Şubat 2021 tarihli bir diğer çevrim içi toplantının "Ayrımı Gözetmeyen Rekabet Politikası Karteller ve Anlaşma: Pazar Tanımının Önceliklendirilmesi ve Kamu Yararı Yaklaşımı Çalıştayı" (OECD Workshop on Gender Inclusive Competition Policy Cartels and Collusion: Market Definition Prioritisation and Public Interest Approach) başlıklı oturumunda Kurumumuz uzmanları tarafından sunum yapılmıştır.

23-24 Mart 2021 tarihlerinde düzenlenen 2. ESCWA-UNCTAD- OECD Rekabet Forumuna "Covid 19 Döneminde Kartel Soruşturmasında Pratikte Karşılaşılan Sorunlar" konulu bir sunum ile katkıda bulunulmuştur.

OECD tarafından 6 Nisan 2021 tarihinde düzenlenen "Rekabet Hukuku Uygulamasında Şeffaflık ve Prosedürel Eşitlik" (Transparency And Procedural Fairness in Competition Law Enforcement) başlıklı çevrim içi toplantıya ve 7-11 Haziran 2021 tarihleri arasında OECD Rekabet Haftası kapsamında gerçekleştirilen toplantılara katılım sağlanmıştır.

6-8 Aralık 2021 tarihleri arasında OECD tarafından düzenlenen Küresel Rekabet Forumunda "Ticaret, Gelişme ve Rekabet", "Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasında Ekonomik Analiz ve Delil", "Rekabet Otoritelerinin Rekabetçi Tarafsızlığı Tesisi" gibi alt başlıkların ele alındığı "Hakim Durum Davalarında İktisadi Analiz ve İspat" (Economic Analysis and Evidence In Abuse Cases) oturumuna Ekonomik Analiz ve Araştırma Dairesi tarafından katkı sağlanmış, aynı zamanda "Münhasır Anlaşmalar ve Bağlama Uygulamalarının Değerlendirilmesinde Kullanılan Teknikler ve Kanıtlar" (Techniques and Evidence For Assessing Exclusive Dealing And Bundling) başlıklı oturumda da genel olarak yürütülen ekonomik analiz süreçlerinin işleyişi ve taahhülle sonlandırılan Coca-Cola örnek olayına ilişkin ekonomik analiz hakkında sunum yapılmıştır.

9 Şubat 2021 tarihinde ise OECD 2 No'lu Çalışma Grubu Başkanı Prof. Alberto HEIMLER rekabet hukukuna ilişkin geliştirdiği yeni teoriyi, Kurumumuz tarafından organize edilen ve özel sektör temsilcileri, akademisyenler, diğer ülke rekabet kurumlarının çalışanları ve Kurumumuz personelinin canlı olarak takip ettiği "Rekabet Sohbetleri" (Competition Talks) çevrim içi toplantısında "Rekabet Hukukunun İktisadi Temeline Yeni Bir Yaklaşım" (A New Approach to Economic Foundation of Antitrust Law) başlıklı sunumuyla paylaşmıştır.

3.10.2.2. Birleşmiş Milletler Ticaret Kalkınma Konferansı (UNCTAD)

27-28 Nisan 2021 tarihlerinde UNCTAD tarafından Public Citizen and Third World Network işbirliği ile organize edilen "Platform Hâkimiyetindeki Politika Tecrübelerinin Güney Ülkeleri Arasında Paylaşılması" (South-South Sharing of Policy Experiences on Platform Dominance) başlıklı çevrim içi toplantıya Kurumumuzca yürütülmekte olan "Whatsapp/Facebook" soruşturması ve bu soruşturma bağlamında Kurul tarafından alınan geçici tedbir kararı hakkında yapılan sunumla katkı sağlanmıştır. 5-9 Temmuz 2021 tarihleri arasında çevrim içi olarak düzenlenen "Rekabet Hukuku ve Politikasıyla İlgili Hükümetlerarası Uzmanlar Grubu" toplantılarına da katılım sağlanmıştır.

UNCTAD Rekabet ve Tüketici Politikaları Birimi tarafından 5-6 Temmuz 2021 tarihlerinde düzenlenen Tüketiciyi Koruma Kanun ve Politikasına İlişkin Hükümetlerarası Uzmanlar Grubu Toplantısı'nın 5. Oturumunda "Covid-19 Pandemisi Karşısında ve Sonrasında Tüketici Hukuku, Politikası ve Düzenleyici Eylemler" (Consumer Law, Policy and Regulatory Actions in Response to and in the Aftermath of the Covid-19 Pandemic) alt başlığında ve 7-9 Temmuz 2021 tarihlerinde düzenlenen Rekabet Hukuku ve Politikasıyla İlgili Hükümetlerarası Uzmanlar Grubu Toplantısı'nın 19. Oturumunda "Dijital Çağda Rekabet Hukuku, Politikası ve Düzenlemesi" (Competition Law, Policy and Regulation in the Digital Era) konusunda yazılı katkı sağlanmış ve sunumlar yapılmıştır.

3.10.2.3. Uluslararası Rekabet Ağı (ICN)

ICN, rekabet otoriteleri tarafından karşılıklı bilgi alışverişinde bulunmak, en iyi uygulamaları paylaşmak ve rekabet hukuku ve politikası alanında görüş oluşturmak için kurulmuş olan bir platformdur. ICN'in kurucuları arasında yer alan Kurumumuz hâlihazırda ICN'in yönetim kurulunda görev almakta ve çalışma gruplarından, Kartel Çalışma Grubu'nun Yasal Çerçeve başlıklı 1 numaralı alt grubunun eş başkanlığını yürütmektedir.

2021 yılında, ICN Kartel Çalışma Grubu eş başkanları koordinatörlüğünde, Portekiz Rekabet Kurumu ev sahipliğinde 17-19 Kasım tarihlerinde "Etkin Bir Toparlanma Dönemi İçin Daha Güçlü Kartel

Uygulamaları" (A Stronger Cartel Enforcement for an Effective Recovery) başlığıyla düzenlenen Kartel Çalıştay'ına katılım sağlanmıştır.

Çalıştay'ın "Gelecek On Yılda Kartel Uygulamaları: Pandemi Sonrasında Öncelikler ve Yeni Eğilimler" başlıklı ana oturumunda, moderatörlük yapılmış ve Kurumumuz tarafından rapor haline getirilerek tüm ICN üye otoriteleri ile paylaşılan "Kartellerle Mücadelede Trendler ve Gelişmeler Anketi" adlı çalışma sunulmuştur. Çalıştay'a ayrıca Kurumumuz tarafından "Covid Pandemisi Sırasında Şafak Baskınları: Riskler, Zorluklar ve Fırsatlar" başlıklı ve "Topla-Dağıt Kartelleri" başlıklı özel oturumlarda konuşmacı olarak katkıda bulunulmuş, Kurumumuz deneyimine ilişkin sunumlar yapılmıştır.

Bunların yanında, ICN'in çeşitli çalışma gruplarından yıl içerisinde gelen anket, proje, rapor vb dokümanlara ilişkin bilgi ve belge talepleri de Kurumumuz tarafından hazırlanmıştır. Eylül ayında ise Birleşme, Tek Taraflı Davranışlar ve Kurumsal Etkililik Çalışma Grupları ve Uluslararası İşbirliği Proje Grubu ve Tanıtım ve Uygulama Takımı işbirliğinde düzenlenen Sanal ICN Tanıtım ve Uygulama Çalıştay'ının beş oturumuna katılım sağlanmıştır.

3.10.2.4. İstanbul Rekabet Forumu (Istanbul Competition Forum - ICF)

Bulunduğu coğrafyadaki ülkelere her konuda liderlik etme gayretini sürdüren ülkemizin, bu gayretinin rekabet hukuku ve politikası alanındaki ürünü olarak ICF adı altında yüksek katılımlı bir organizasyon hayata geçirilmiştir.

ICF ile hedeflenen, yakın coğrafyada yer alan ülkelere rekabet hukuku ve politikası alanında destek olarak aradaki işbirliğinin gelişmesine katkı sağlanmasıdır. ICF'in belirlenen hedeflerine ulaşması için UNCTAD Rekabet ve Tüketici Politikaları Bölümü de katkı sağlamaktadır. Nitekim bu işbirliği çerçevesinde UNCTAD Rekabet ve Tüketici Politikaları Bölümü'nün en üst düzeyde temsilcilerinin de katılımıyla ilk olarak 25-26 Kasım 2019 tarihlerinde ICF 2019 Konferansı gerçekleştirilmiştir. İki gün süren Konferans, 30 farklı ülkeden rekabet hukuku ve politikası alanında faal uluslararası örgüt temsilcilerini, rekabet hukuku ve iktisadi alanında uzmanlaşmış seçkin akademisyen, avukat ve uzmanlar ile 400'ün üzerinde yerli ve yabancı katılımcıyı bir araya getirmiştir.

Bu ilk Konferansın başarısı ICF toplantılarının geleneksel hale getirilerek ileriki yıllarda da sürdürülmesi konusundaki isteği güçlendirmiştir. ICF kapsamında 9-10 Mart 2020 tarihinde Kurumumuzla birlikte 19 ülkenin rekabet otoritesinden uzman ve orta seviye yönetici düzeyinde katılımcılar İstanbul'da düzenlenen Çalıştay'da bir araya gelmiştir. 2 Haziran 2020 tarihinde ise OECD, UNCTAD yetkilileri, akademisyenler ve Rusya, Özbekistan, Tunus, Yunanistan ve Arnavutluk rekabet otoritelerinden temsilcilerin konuşmacı olarak katıldığı bir çevrim içi toplantı gerçekleştirilmiştir. Toplantıda, Covid-19 döneminde ve sonrasında yaşanan ekonomik şok karşısında rekabet hukuku ve politikası araçlarından ne şekilde faydalandığı ve yine bu dönemde rekabet otoritelerinin nasıl aksiyon aldığı tartışılmıştır.

15-16 Aralık 2020 tarihlerinde çevrimiçi olarak düzenlenen yıllık konferans ile ICF oluşumu altında temaslar sürdürülmüştür. 2021 yılı yıllık ICF toplantısı Covid-19 salgını çerçevesinde süregelen önlemler sebebiyle yüz yüze olarak gerçekleştirilememiş olup, 2022 yılının ilk yarısında pandemi koşullarının elvermesi halinde yüz yüze bir konferans gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

2021 yılı içerisinde, ICF çevrimiçi toplantılarına ilişkin konuşma ve sunumların deşifreleri ve tercümeleri de Kurumumuz mütercim-tercümanları tarafından yapılmış ve iki dilde Kurum yayını olarak basımı gerçekleştirilmiştir.

3.10.2.5. Balkan İnisyatifi

Rekabet Kurumunun girişimiyle dokuz Balkan ülkesinin işbirliği konusundaki iradesini ortaya koyan "Balkan İnisyatifi" platformu oluşturulmuştur. 9 Kasım 2021 tarihinde "Balkan Ülkelerinde Rekabet Hukuku Uygulamalarındaki Son Trendler" teması ile bu platformun ilk Çalıştay Kurumumuz tarafından düzenlenmiştir. Çalıştay'a ülkemizin yanı sıra Yunanistan, Arnavutluk, Bosna-Hersek, Bulgaristan, Kuzey Makedonya ve Karadağ'dan en üst düzeyde katılım sağlanmıştır.

Çalıştay'da, ülke temsilcilerince, daha çok Covid-19 pandemisi döneminde rekabet hukuku uygulamalarında yaşanan zorluklar ve dijital pazarlarda yaşanan hâkim durumun kötüye kullanılması vakaları etrafında sunumlar yapılmıştır. Çalıştay'ın amacının, bölge ülkelerinin rekabet otoriteleri arasında yakın işbirliği ile fikir ve tecrübe alışverişini kurumsallaştırmaya dönük bir platform oluşturmak olduğu vurgulanırken, katılımcı ülkeler Çalıştay'a destek verme noktasında kararlılıklarını ifade etmişlerdir. Çalıştay'ın her sene bir başka Balkan ülkesince farklı temalarda düzenlenerek sürekli hale getirilmesi amaçlanmaktadır.

3.10.2.6. Uluslararası Eğitim Seminerleri

Kurumumuzca İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) üyesi ülkelere yönelik olarak başlatılan teknik yardım projesine katkı sağlanmakta ve uygulamalar takip edilmektedir. Önümüzdeki dönemde de mevcut işbirliğinin gerektirdiği etkinliklerin hem ülke içinde hem de ülke dışında sistematik ve periyodik olarak gerçekleştirilmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda, İİT'ye bağlı bir kuruluş olan İslam Ülkeleri İstatistik, Ekonomik ve Sosyal Araştırma ve Eğitim Merkezi (SESRIC) ile Kurumumuz ortaklığında, SESRIC'in Rekabet Otoriteleri Kapasite İnşası Programı (CA-CaB) çerçevesinde, 30 Mart-1 Nisan 2021 tarihleri arasında, Burkina Faso Ulusal Rekabet ve Tüketici Otoritesi için "*Kısıtlayıcı Rekabet Uygulamaları, Rekabetin Tanıtılması ve İhalelere Danışıklı Teklif Verme*" konulu çevrim içi eğitim Kurumumuz ve Tunus Rekabet Otoritesi tarafından birlikte verilmiştir.

SESRIC ile Kurumumuz arasındaki işbirliği, eğitim programları ile sınırlı kalmamış, 6-7 Nisan 2021 tarihleri arasında "*Rekabete Karşılık Düzenleme ve Bir Rekabet Kurumunun Organizasyonel Yapısı*" başlıklı bir Çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştay'a, on altı İİT üyesi ülkenin ulusal rekabet otoriteleri ile bir bölgesel rekabet otoritesinden toplam 47 uzman ve yönetici katılım göstermiştir. Çalıştay'da "*İşbirliği Yapabilecekken Neden Rekabet? Ekonomik Birimler Üzerinde Rekabetin Etkisi*", "*Düzenlemeye Karşı Rekabet: Doğru Denge Nedir?*" ve "*Bir Rekabet Otoritesinin Organizasyonu: Optimal Bir Yol Var mı?*" başlıklı oturumlar gerçekleştirilmiştir.

3.10.3. İkili İlişkiler

Rekabet Kurumu, ikili ilişkiler kapsamında diğer ülkelerin rekabet otoriteleriyle işbirliği protokolleri imzalamaktadır. Bu kapsamda, 12 Ocak 2021 tarihinde Fas Rekabet Konseyi ile Kurumumuz arasında İşbirliği Protokolü imzalanmıştır. Covid-19 nedeniyle çevrim içi gerçekleşen imza törenine Kurumumuz Başkanı Sayın Birol KÜLE, Fas Rekabet Konseyi Başkanı Sayın Driss GUERRAOUİ, Türkiye

Rabat Büyükelçisi Sayın Ahmet Aydın DOĞAN ve Fas Krallığı Türkiye Büyükelçisi Sayın Mohammed Ali LAZREQ katılmıştır. İşbirliği Protokolü ile iki Kurum arasındaki yakın ilişkilerin daha da geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Ayrıca ikili ilişkiler kapsamında,

- FAS Rekabet Konseyi tarafından 17 Mart 2021 tarihinde düzenlenen “*Ulusal Rekabet Barometresi Projesi*” başlıklı çevrim içi toplantıda “*Pazar Araştırmaları*” konulu bir sunum yapılmıştır.
- Kazakistan tarafından 7 Ekim 2021 tarihinde çevrim içi olarak düzenlenen VII. Eurasian Antitrust Forumu’na “*Dijital Çağın Şafağında: Türkiye Deneyimi Işığında Riskler ve Fırsatlar*” (*At the Dawn of Digital Age: Challenges and Opportunities in Light of Turkish Experience*) konulu sunum ile Kurumumuz tarafından katılım sağlanmıştır.
- 20-21 Kasım 2021 tarihinde bilgi ve deneyimlerin paylaşılmasına yönelik olarak Arnavutluk Rekabet Otoritesi yöneticilerinden oluşan heyet Kurumumuza çalışma ziyaretinde bulunmuştur. Ziyarete ülke tecrübeleri ve güncel rekabet problemleri ile ilgili bilgi paylaşımında bulunulmuştur.
- İşbirliği protokolleri veya genel ikili ilişkiler kapsamında diğer ülke rekabet otoritelerinden gelen bilgi ve/veya görüş talepleri, Kurumun ilgili birimleriyle koordinasyon halinde yanıtlanmıştır.

3.11. Rekabet Savunuculuğu ve Kurumsal İlişkiler Kapsamındaki Faaliyetler

3.11.1. Rekabet Hukukunun ve Kurumun İşlevlerinin Tanıtılmasına Yönelik Etkinlikler

Rekabet hukukuna teorik ve pratik katkı sağlanması, farklı kitlelere ulaşarak rekabet hukukuna ilişkin farkındalığın artırılması ve bilgi birikiminin aktarılması da Kurumumuzun önemle üzerinde durduğu bir husustur. Bu amaçla 6 Temmuz 2021 tarihinde çok sayıda sektör temsilcisinin katılımıyla E-Pazar-yeri Sektör İncelemesi Ön Raporu Çalıştayı düzenlenmiştir.

3.11.2. Sektör İncelemeleri

4054 sayılı Kanun ile Rekabet Kuruluna verilen piyasaları denetleme yetkisinin yanı sıra rekabet savunuculuğu kapsamında en önemli faaliyetlerden birisi de sektör incelemeleri olarak adlandırılan; belirli bir sektörün ya da piyasaların geneline veya belli bir bölümüne ilişkin yapısal ve/veya davranışsal rekabet sorunlarının tespitine ve çözümüne yönelik olarak yürütülen çalışmalardır.

Bu kapsamda 2021 yılı sonu itibariyle “ödeme hizmetlerinde finansal teknolojiler”, “hızlı tüketim malları perakendeciliği”, “yaş sebze ve meyve”, “akaryakıt”, “e-pazaryerleri platformları”, “çevrim içi reklamcılık” ve “ilaç” piyasalarına yönelik sektör incelemeleri devam etmektedir.

Rekabet Kurumunun son beş yılda tamamladığı sektör incelemelerine aşağıda yer verilmektedir.

Tamamlanan Sektör İncelemeleri (Son 5 Yıl)	
TV Yayıncılığı	2017
Fındık	2018
Fuarcılık	2019

Tablo 18: 2021 Yılında Başlatılan/Devam Eden Sektör İncelemeleri

İnceleme Konusu Sektör	İncelemenin Başlama Gerekçesi	Planlanan Tamamlanma Tarihi
Ödeme Hizmetlerinde Finansal Teknolojiler Sektörü	Son yıllarda finans sektöründe gözlemlenen teknoloji odaklı radikal dönüşüm rekabet otoritelerinin de çeşitli inisiyatifler almasını ve finansal teknolojiler (Fintek) alanındaki yeniliklere uyum sağlamasını zorunlu kılmaktadır. Finteklere yönelik küresel gelişmelerin takip edilmesi, ülkemiz ödeme hizmetlerindeki fintek ekosisteminin güncel durumunun değerlendirilmesi, bu alanda yaşanan gelişmelerin rekabete etkilerinin belirlenmesi ve rekabet hukuku perspektifinden ne tür yaklaşımların benimsenebileceğinin tespiti amacıyla söz konusu sektör incelemesi yürütülmüştür.	Ocak 2022
Hızlı Tüketim Malları (HTM) Perakendeciliği Sektörü	HTM perakendeciliği sektöründe, son yıllarda yaşanan değişimlerle şekillenen pazar yapısını rekabetçi açıdan doğru analiz edebilmek ve özellikle artan yoğunlaşmayla birlikte ortaya çıkan alıcı gücünün doğurabileceği sorunlara yönelik politika önerileri geliştirmek amacıyla yürütülen sektör incelemesinin rapor yazımı aşaması tamamlanmıştır. Sektör İncelemesi Raporunun önümüzdeki günlerde kamuoyu ile paylaşılması planlanmaktadır.	2022/İlk Çeyrek
Yaş Sebze ve Meyve Sektörü	Tarımsal üretim sonucu elde edilen ürün gruplarında gözlenen fiyat yüksekliği ve/veya oynaklığı üzerine, tarım sektöründe fiyat istikrarını bozan faktörlerin tespiti ve tarım politikası bağlamında yapısal sorunların nedenlerinin belirlenmesi ve bunlara ilişkin çözüm önerilerinin sunulması amacıyla yürütülen sektör incelemesinin rapor yazımı süreci tamamlanmıştır. Sektör İncelemesi Raporunun önümüzdeki günlerde kamuoyu ile paylaşılması planlanmaktadır.	2022/İlk Çeyrek
Akaryakıt Sektörü	Akaryakıt sektör incelemesi, akaryakıt sektöründeki mevcut veya olası piyasa aksaklıklarının tespit edilmesine ve bunlara yönelik çözüm önerileri geliştirilmesine duyulan ihtiyaçtan ötürü yürütülmektedir. Söz konusu sektör incelemesi ile akaryakıt piyasasının tüm aşamalarının yapısı ile işleyişinin ve piyasadaki rekabet sorunlarının neler olduğunun anlaşılması ve bu çerçevede anılan piyasada etkin rekabetin tesisi için proaktif bir yaklaşımla atılabilecek adımlara ilişkin öneriler getirilmesi hedeflenmektedir.	Mayıs 2022
E-Pazaryerleri Platformları Sektörü	Sektör İncelemesi yapılması kararında, özellikle Covid-19 salgınının etkisi ile birlikte hızlı bir trende ulaşan internet üzerinden alışveriş yapma eğilimindeki artış etkili olmuştur. Satıcıların, internet üzerinden alışveriş yapan bu tüketicilere ulaşmasında da e-pazaryerlerinin önemli bir rol üstlendiği anlayışı ile sektör incelemesi kapsamında, e-pazaryerlerinin doğurduğu rekabetçi ve rekabet karşıtı etkilerin anlaşılması hedeflenmektedir. Bu hedefle, ilgili çalışmada e-pazaryerlerinin, özellikle yeterli bilinirliğe sahip olmayan küçük işletmelerin daha fazla müşteriye erişmesini, tüketicilerin daha fazla çeşitlilikte ürün ve fiyata ulaşmasını sağlama gibi pazardaki rekabeti arttıran yönleri ile veri sahipliği ve ağ etkilerine dayanan pazar güçleri, pazarda hem platform sahibi hem satıcı olarak yer almalarına dayanan eşanlı rollerinin de etkisiyle ortaya çıkabilecek rekabete zararlı yönleri sorgulanmaktadır.	2022/İkinci yarı
Çevrim İçi Reklamcılık Sektörü	Çevrim İçi Reklamcılık Sektör İncelemesi, son yıllarda bilişim teknolojilerindeki hızlı gelişim ve internetin yaygın bir şekilde kullanılması ile birlikte büyük ivme kazanan çevrim içi reklamcılık alanındaki ulusal ve uluslararası güncel gelişmeleri yakından takip ederek sektördeki davranışsal ve/veya yapısal rekabet sorunlarının tespit edilmesi ve bu sorunlarla mücadeleye yönelik çözüm/politika önerilerinin geliştirilmesi amacıyla başlatılmıştır.	2022/İkinci yarı
İlaç Sektörü	İlaç sektör incelemesi kapsamında sektörün yapısı ile işleyişi incelenerek ve sektörde rekabet üzerinde etki doğuran unsurlar tespit edilerek rekabet sorunları ile mücadele için çözüm önerisi getirilmesi hedeflenmektedir.	Haziran 2023

3.11.3 Düzenlenen Sempozyum, Konferans, Panel ve Toplantılar

28 Ocak 2021 yılında Türkiye Patent ve Marka Vekilleri Meclisi Toplantısı Kurumumuz ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) işbirliğinde ve çevrim içi olarak düzenlenmiştir. 5 Mart 2021 tarihinde ise Rekabet Kurumu ile sorumlu kurum ve kuruluş temsilcilerinin katılımıyla Küresel İnovasyon Endeksi Türkiye 2021 Çalışmaları adlı toplantı çevrim içi olarak gerçekleştirilmiştir.

3.12. Yayınlar

3.12.1. Rekabet Dergisi

Yayın hayatına 2000 yılında başlayan Rekabet Dergisi, Rekabet Kurumu tarafından altı ayda bir yayımlanan hakemli bir dergidir. Son sayısı 2021 Eylül ayında yayımlanan ve dört makaleye yer verilen Rekabet Dergisi'nde, rekabet hukuku, politikası ve sanayi iktisadi alanlarındaki Türkçe veya İngilizce özgün makalelere yer verilmektedir.

Rekabet Dergisi'nde yayımlanmak üzere rekabetdergisi@rekabet.gov.tr adresine gönderilen yazılar, makale yazım kuralları bakımından yapılan değerlendirmenin ardından, konu hakkında uzman iki hakemin değerlendirmesine sunulmaktadır. Rekabet Dergisi'nde yayımlanacak her bir makale karşılığında yazarına telif ücreti ödenmekte ve ayrıca 10 adet dergi yazara ücretsiz olarak gönderilmektedir.

3.13. Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Gönderilen Görüşler

Kurum tarafından rekabet savunuculuğu kapsamında yürütülen faaliyetlerin bir diğeri ise kamu kurum ve kuruluşlarına görüş verilmesidir. Bu kapsamdaki görüşler ilgili kurum ya da kuruluş tarafından hazırlanan taslak mevzuata yönelik olabileceği gibi kamu kurum ve kuruluşlarının diğer faaliyetlerine de ilişkin olabilmektedir. 2021 yılında Kurum tarafından kamu kurum ve kuruluşlarına verilen görüşlere ilişkin tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 19: Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Gönderilen Görüşler

Görüşün Konusu	Görüşün Adedi
Taslak Mevzuat	16
Diğer Faaliyetler	3
TOPLAM	19

3.14. Stratejik Plan Performans İzleme ve Değerlendirme Faaliyetleri

Stratejik Plan performans izleme ve değerlendirme çalışmaları, 5018 sayılı Kanun kapsamında gerçekleştirilmektedir.

2019-2023 dönemi için hazırlanan Stratejik Plan'da Kurumun amaçlarının ve hedeflerinin belirlenmesinde toplam dört eksen esas alınmıştır. Bu eksenler; sırasıyla rekabet hukukunun uygulanması, rekabet savunuculuğu, politika geliştirme ve kurumsal kapasite olarak tanımlanmıştır. Belirlenen bu dört eksenle Plan dönemi boyunca yapılması planlanan açılımlar ve bu açılımları hayata geçirecek amaçlar ve hedefler belirlenmiştir (bkz. Bölüm 2.1. Amaçlar ve Hedefler).

İzleme ve değerlendirme süreci ile kurumsal öğrenme ve buna bağlı olarak faaliyetlerin sürekli olarak iyileştirilmesi hedeflenmektedir. Stratejik Plan'da belirlenen kurumsal amaçlara ve hedeflere ulaşılma derecesinin belirli aralıklarla izlenmesi ve değerlendirilmesi Plan'ın başarısı için önemli bir role sahiptir. Kamu kurumlarına buldukları dinamik ekosistemin içinde sorunlarına daha iyi ve akılcı çözümler bulmaları için bir yol haritası niteliğinde bulunan stratejik planlar, izleme ve değerlendirme faaliyetleri sonucunda elde edilen bilgiler kullanılarak gözden geçirilir. Bir stratejik planın izleme ve değerlendirmeye tabi tutulması gerek ilgili planın başarılı olarak uygulanması gerekse hesap verme sorumluluğu ilkesine uygunluk bakımından vazgeçilmez bir husustur.

İzleme, amaçlara ve hedeflere göre kaydedilen ilerlemeyi takip etmek amacıyla uygulama öncesi ve uygulama sırasında sürekli ve sistematik olarak nicel ve nitel verilerin toplandığı ve analiz edildiği tekrarlı bir süreçtir. Performans göstergeleri aracılığıyla amaçların ve hedeflerin gerçekleşme sonuçları belirli bir sıklıkla izlenir ve belirlenen dönemler itibarıyla raporlanarak yöneticilerin değerlendirmesine sunulur. Rekabet Kurumunun da dikkatle yürüttüğü izleme faaliyeti, Kuruma Stratejik Plan dâhilinde çizilen rotada ilerleyip ilerlemediği hakkında bir değerlendirme yapma imkânı sağlamaktadır. Değerlendirme ise stratejik plan bakımından devam eden ya da tamamlanmış faaliyetlerin amaçlara ve hedeflere ulaşmayı ne ölçüde sağladığı ve karar alma sürecine ne ölçüde katkıda bulunduğunu belirlemek amacıyla yapılan ayrıntılı bir incelemedir. Bu amaçla, belirli aralıklarla izlenen stratejik planlar, yapılan değerlendirmenin ardından, gerekli durumlarda revize edilebilmektedir.

Bu bağlamda, Rekabet Kurumu tarafından 2019-2023 Stratejik Planı kapsamında 2021 yılında gerçekleştirilen faaliyetlere ilişkin olarak stratejik eksenler kapsamında belirlenmiş olan amaçlar ve hedefler esas alınarak bütüncül bir değerlendirme yapılmıştır. 2021 izleme ve değerlendirme döneminde, Stratejik Plan'daki her bir eksen altında yer alan amaçlarla ilişkili hedefler bakımından Rekabet Kurumunun performans değeri pandemi döneminin olumsuz etkilerine rağmen %100 olarak gerçekleşmiştir.

3.15. Diğer Faaliyetler

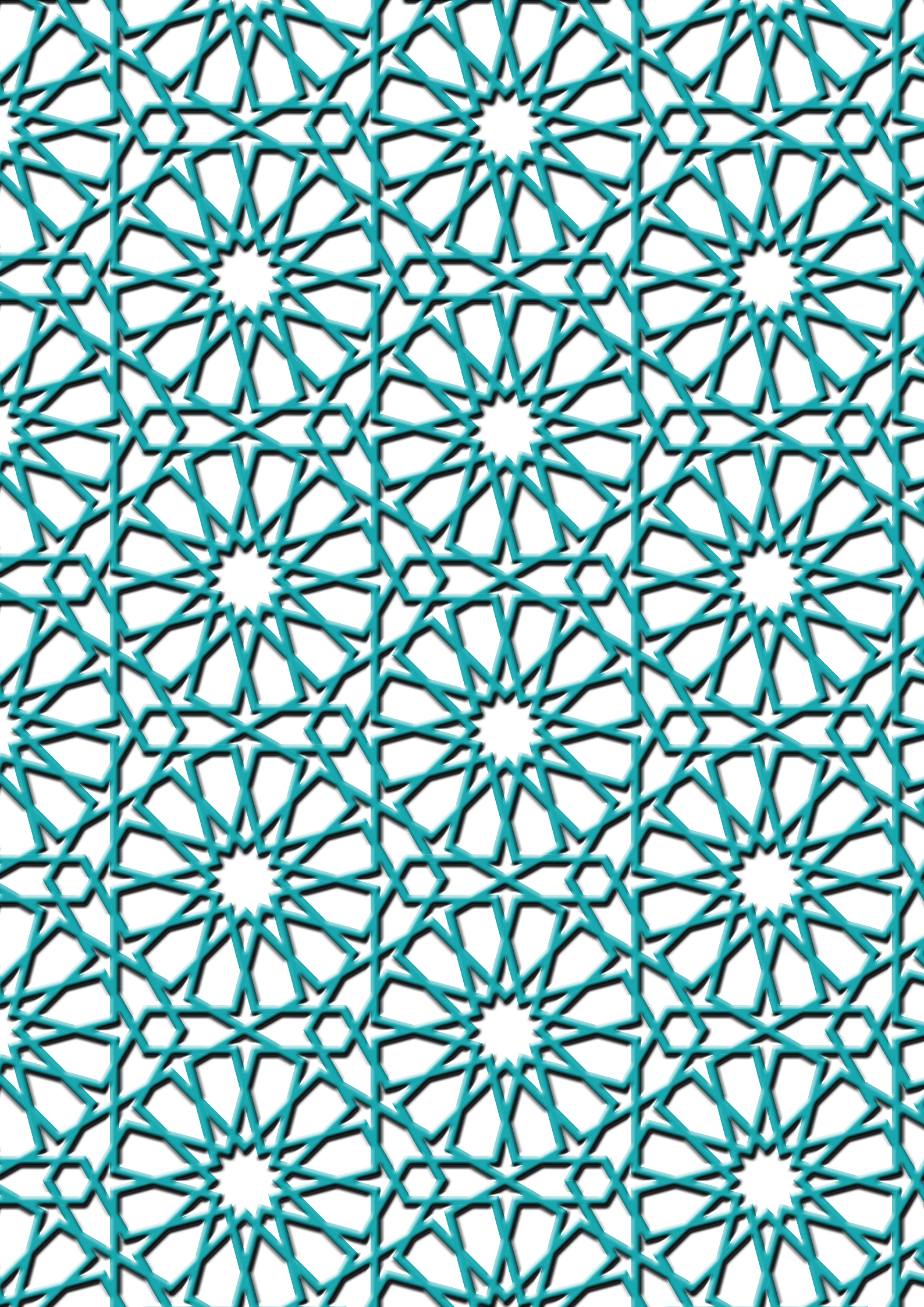
Türkiye Büyük Millet Meclisi'nden ilişkili Bakanlık kanalıyla 2021 yılında gelen toplam 30 adet yazılı soru önergesine doğrudan yahut ilgili birimlerle koordinasyon halinde cevap verilmiştir.

Rekabet Kurumu'nun vizyon ve misyonunun sosyal medya kanalları aracılığıyla vatandaşa duyurulması kapsamında Youtube kanalında aşağıdaki konularda videolar derlenmiştir.

- Rekabet İyidir, Tekelleşmeyi Engeller. Rekabet Kurumu Bu Ortamı Korur
- Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'daki Değişiklikler
- Rekabet Kurulunun Google Hakkında Kararları
- Rekabet Kurulu Kararlarının Gündelik Hayatımıza Etkileri
- Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'daki değişiklikler (Birleşme veya Devralma İşlemleri)
- Rekabet Kurumunun Misyonu
- Dikey Anlaşmaların Rekabet Hukuku Kapsamında Ele Alınışı
- Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'daki değişiklikler (Muafiyet ve Yerinde İnceleme)
- Etkinliklere ilişkin diğer yayınlar ve kamu spotları

Yukarıda sayılan faaliyetlerin dışında ayrıca:

- OECD nezdinde bulunan Türkiye Daimi Temsilciliği, çeşitli bakanlıklar, diğer kamu kurumlarından gelen görüş talepleri, doğrudan ya da ilgili birimlere yönlendirilmek suretiyle cevaplandırılmıştır.
- Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu ile işbirliği protokolü imzalanmıştır.
- Birimlerin çeviri/tercüme ihtiyaçları imkânlar nispetinde karşılanmıştır.
- Rekabet Kurumunun vizyon ve misyonunun sosyal medya kanalları aracılığıyla vatandaşa duyurulması kapsamında iki tanıtım filmi yapılmıştır.
- Uluslararası dernek ve/veya yayınlardan gelen anket, bilgi, belge ve röportaj taleplerine yanıt verilmiştir. Örneğin, bu kapsamda, yıllık olarak gönderilen GCR Reyting Anketi 2021 yılı içinde tamamlanmıştır.

GENEL DEĞERLENDİRME

4. GENEL DEĞERLENDİRME

Rekabet Kurumunun 2021 yılı faaliyetleri incelendiğinde, ilgili yılda toplam 405 adet dosyanın sonuçlandırıldığı görülmektedir. 2020 yılında karara bağlanan dosya sayısının toplam 319 olduğu dikkate alındığında, 2021 yılında sonuçlandırılan toplam dosya sayısının bir önceki yıla göre yaklaşık %27 oranında arttığı, bu çerçevede, Covid-19 salgınının olumsuz etkilerinin Kurumumuzun asli faaliyetlerinde herhangi bir düşüşe yol açmadığı ifade edilebilecektir.

2021 yılında Kurul tarafından sonuçlandırılmış olan 405 adet dosyanın konuları itibarıyla dağılımı incelendiğinde, bu dosyalardan 74 adedinin rekabet ihlallerine, 22 adedinin muafiyet/menfi tespit başvurularına, 309 adedinin ise birleşme/devralma/ortak girişim/özelleştirme işlemlerine ilişkin olduğu görülmektedir. Bu dağılım 2020 yılı ile karşılaştırmalı olarak ele alındığında rekabet ihlali dosyalarının sayısının 65'ten 74'e, birleşme/devralma/ ortak girişim/özelleştirme işlemlerine ilişkin dosya sayısının 220'den 309'a çıktığı, menfi tespit/muafiyet dosyalarının sayısının ise 34'ten 22'ye gerilediği görülmektedir. Bu çerçevede, 2020 yılında sonuçlandırılan toplam dosya sayısında önceki yıla kıyasla gözlenen 86 dosyalık artışın temel olarak birleşme/devralma/ortak girişim/özelleştirme işlemlerine ilişkin dosyaların sayısındaki artıştan kaynaklandığı ifade edilebilecektir.

2021 yılında Kanun'un 4. ve/veya 6. maddelerinin ihlal edildiği iddiasına ilişkin olarak yürütülen önaraştırma veya soruşturma süreçleri sonunda nihai karara bağlanan dosya sayısı 74 olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılında rekabet ihlali incelemelerine en çok konu olan sektörler gıda, makine endüstrisi, bilişim teknolojileri ve platform hizmetleri, sağlık hizmetleri ve kimya ve madencilik sektörleri olmuştur. Bu beş ana sektörün Rekabet Kurulunun 2021 yılında karara bağladığı rekabet ihlali dosyaları içindeki payı yaklaşık %58'dir.

2021 yılında Kanun'un 4. ve/veya 6. maddelerinin ihlal edildiği iddiasına ilişkin olarak karara bağlanan 74 adet dosyanın 15 adedi re'sen incelenmiştir. Diğer bir ifadeyle, 2021 yılında karara bağlanan rekabet ihlali dosyalarının yaklaşık %20'si re'sen incelenen dosyalardan oluşmaktadır. Re'sen incelenen rekabet ihlali dosyalarının 13 adedi Kanun'un 4. maddesinin ihlaline ilişkindir. 2021 yılında re'sen başlatılan rekabet ihlali dosyalarının tüm rekabet ihlali dosyalarının içindeki payı göz önünde bulundurulduğunda Kurulun önalıcı (proaktif) yaklaşımını önceki yıla benzer şekilde sürdürdüğü ifade edilebilecektir.

2021 yılında karara bağlanan rekabet ihlali dosyalarının ilgili oldukları Kanun maddeleri itibarıyla dağılımı incelendiğinde; bunların 40 adedinin Kanun'un 4. maddesinin, 23 adedinin Kanun'un 6. maddesinin, 11 adedinin Kanun'un 4. ve 6. maddelerinin ihlal edildiği iddiasına ilişkin olduğu görülmektedir. Bu çerçevede 2021 yılında da, geçmiş beş yıllık dönemde olduğu gibi, Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiği iddiasını içeren dosyaların rekabet ihlali dosyaları içindeki payının Kanun'un 6. maddesinin ihlal edildiği iddiasını içeren dosyaların payına kıyasla daha fazla olduğu anlaşılmaktadır. Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiği iddiasını içeren toplam 51 adet dosyanın ise 30 adedi yatay anlaşmalara, 19 adedi dikey anlaşmalara ilişkindir. İki adet dosyada ise hem yatay hem de dikey anlaşmalar konu edilmiştir.

Rekabet Kurulunun rekabet ihlali dosyalarına ilişkin olarak aldığı kararlara bakıldığında, 74 adet karardan 29 adedinin önaraştırma, 44 adedinin ise soruşturma sonucunda alındığı görülmektedir. Soruşturma sonucunda alınan kararların 14 adedinde dosya konusu iddialar reddedilmiş olup, 25 adedinde ise teşebbüslere idari para cezası uygulanmasına hükmedilmiştir.

2021 yılında Rekabet Kurulu tarafından sonuçlandırılan toplam 22 adet muafiyet/menfi tespit başvurusu, 2020 yılındaki 34 başvuru ile karşılaştırıldığında, karara bağlanan menfi tespit/muafiyet dosyası sayısında %55 oranında azalma görülmüştür. 2021 yılında neticelendirilen başvurulardan yalnızca beşinin menfi tespit kararıyla sonuçlandığı anlaşılmaktadır. Anılan yılda sonuçlandırılan 17 muafiyet başvurusundan ise 11 adedi başvuruya konu olan anlaşmanın grup muafiyetinden ve/veya bireysel muafiyetten yararlandığı yönündeki Kurul kararıyla sonuçlandırılmıştır. Beş başvuru koşullu muafiyet kararı ile sonuçlandırılırken, üç başvuru ise muafiyet tanınamayacağı yönündeki değerlendirme ile nihayete ermiştir. Muafiyet/menfi tespit dosyalarının sektörlere göre dağılımına bakıldığında, banka, sermaye piyasası, finans ve sigorta hizmetleri sektörü, makina endüstrisi, sağlık hizmetleri ve otomotiv sektörlerinin başı çektiği, menfi tespit/muafiyet incelemelerinin yaklaşık %63 oranındaki kısmının bu dört sektörde gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır.

2021 yılında 309 adet birleşme ve devralma başvurusu karara bağlanmış olup bu veri, 2020 yılına kıyasla, sonuçlandırılan dosyaların sayısında yaklaşık %40 oranında bir artış gerçekleştiğine işaret etmektedir. Anılan 309 başvurunun yaklaşık %69'u devralma işlemlerini, yaklaşık %27'i ortak girişim kurulmasına dair işlemleri, yaklaşık %4'ü ise birleşme/özelleştirme işlemlerini içermiştir. Bu çerçevede, Kurul kararına konu olan birleşme ve devralma işlemlerinin niteliğine ilişkin dağılımın son beş yıllık dönemde önemli bir değişiklik göstermediği ifade edilebilecektir. Anılan başvuruların sektörler dağılımı incelendiğinde ise; kimya ve madencilik; bilişim teknolojileri ve platform hizmetleri; gıda endüstrisi; makine endüstrisi ve altyapı hizmetleri sektörlerinin en çok birleşme devralma işleme konu olan sektörler olduğu, bu beş sektörün başvurular içindeki toplam payının yaklaşık %48 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Kurul kararlarının sonuçlarına bakıldığında 277 işleme koşulsuz izin verildiği, üç işleme koşullu izin verildiği anlaşılmaktadır. 29 işlem ise kapsam dışı ya da eşik altı olarak değerlendirilmiştir.

2021 yılı içerisinde neticelendirilen dosyalar bağlamında teşebbüslere rekabet ihlalinde buldukları tespitiyle Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca toplam 4.229.946.505 TL idari para cezası verilmiştir. Teşebbüslere verilen bu para cezasının 3.453.040.530 TL tutarındaki kısmı Kanun'un 4. maddesinin ihlali nedeniyle, 296.084.899 TL tutarındaki kısmı Kanun'un 6. maddesinin ihlali nedeniyle, 480.821.075 TL tutarındaki kısmı ise Kanun'un 4 ve 6. maddesinin ihlali nedeniyle verilmiştir. Buna ilaveten 2021 yılında yerinde incelemenin engellenmesi nedeniyle 121.038.512 TL idari para cezası verilmiştir.

2021 yılında rekabet hukuku kurallarının ihlali nedeniyle Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca verilen cezaların sektörel dağılımı incelendiğinde; gıda endüstrisi sektörünün 3.187.702.785 TL idari para cezasının en yüksek uygulanan sektör olduğu görülmektedir. Bunu 296.242.797 TL

idari para cezası uygulanmış olan bilişim teknolojileri ve platform hizmetleri sektörü, 284.644.207 TL sağlık hizmetleri sektörü ve 271.061.660 TL ormancılık ve ahşaba dayalı endüstriler sektörü izlemektedir. Bu dört sektöre yönelik idari para cezası toplamı, 2021 yılında rekabet ihlallerine yönelik olarak verilen para cezası toplamının yaklaşık %96'sını teşkil etmektedir. Bu sektörlerin ardından 65.606.044 TL tutarındaki ceza ile diğer sektörü, 56.607.355 TL tutarındaki ceza ile makine endüstrisi ve 37.319.849 TL tutarındaki ceza ile tarım ve tarımsal ürünler sektörü gelmektedir. 2021 yılında, mesleki konulara ilişkin Kurul kararlarına karşı açılmış olan davalardan toplam 54 adet dava neticelenmiştir. Bu davalardan 40'ı, bir diğer deyişle %74'ü Kurum lehine sonuçlanmış bulunmaktadır. Rekabet savunuculuğu faaliyetleri kapsamında, 2021 yılı sonu itibarıyla, "ödeme hizmetlerinde finansal teknolojiler", "hızlı tüketim malları (HTM) perakendeciliği", "yaş sebze ve meyve", "akar-yakıt", "e-pazaryerleri platformları", "çevrim içi reklamcılık" ve "ilaç" piyasalarına yönelik sektör incelemeleri devam etmektedir. Söz konusu incelemeler ilgili alanlardaki rekabet sorunlarının tespit edilmesi ve rekabetçi işleyişi tesis edecek önalcı (proaktif) çözüm yollarının tespiti bakımından önem arz etmektedir. Rekabet savunuculuğu faaliyetlerinin önemli bir ayağını da rekabet hukukunun ve Kurumun işlevlerinin tanıtılmasına yönelik etkinlikler oluşturmaktadır. Kurumumuz bu çerçevede, 2021 yılında çeşitli kamu kurumlarının hizmet içi eğitim programlarına destek vermiş, diğer kamu kurumlarının, sivil toplum kuruluşlarının ve üniversitelerin işbirliğiyle çeşitli eğitim programları ve toplantılar düzenlemiştir. Rekabet savunuculuğu kapsamında icra edilen faaliyetlerden biri de kamu kurum ve kuruluşlarına görüş gönderilmesidir. Bu görüşler, temelde, yürürlüğe girecek mevzuatın ya da ilgili kurum veya kuruluş tarafından hayata geçirilecek bir uygulamanın rekabetçi bakış açısıyla incelenmesi ve mümkün olduğu ölçüde o mevzuat metnine ya da uygulamaya rekabetçi bakış açısının dâhil edilmesi amacıyla hizmet etmektedir. Bu çerçevede 2021 yılında Kurumumuz tarafından çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarına 16 adedi taslak mevzuata, üç adedi ise ilgili kurum ve kuruluşların diğer faaliyetlerine ilişkin olmak üzere toplam 19 adet görüş gönderilmiştir.

2021 yılında ekonomik analiz ve araştırma faaliyetleri kamuoyu ile paylaşılan bazı zincir marketler ile üretici ve toptancı seviyesindeki çeşitli teşebbüslere yönelik yürütülen soruşturma başta olmak üzere, çeşitli dosya süreçleri kapsamında yapılan ekonometrik analizler ile söz konusu dosyaların değerlendirmelerine önemli katkılar sağlanmıştır. Sayısal analizlerden yararlanan incelemelere konu sektörler arasında hızlı tüketim malları perakendeciliği, e-ticaret, gıda, liman ve taşımacılık hizmetleri gibi önemli sektörler bulunmaktadır. Ekonomik analiz ve araştırma faaliyetleri kapsamında, ayrıca 2021 yılı Birleşme ve Devralma Görünüm Raporu ve 2019 ve 2020 yıllarını kapsayan dönem bakımından Rekabet Kurumu faaliyetlerinin tüketici refahına etkisinin tespitine yönelik olarak Etki Analizi Raporu hazırlanmıştır. 2021 yılı Birleşme ve Devralma Görünüm Raporu'na göre Rekabet Kurumu tarafından 2021 yılında incelemeye konu olan 309 işlem, son bildirim tarihinden itibaren ortalama 11 gün sonra nihai karara bağlanmıştır. Etki Analizi Raporu'nda OECD varsayımlarına dayanılarak yapılan hesaplamalara göre, Kurumun 2019-2020 yıllarında yürütmüş olduğu faaliyetleri sonucunda tüketicilere sağlanan fayda, Aralık 2020 fiyatları yıllık ortalama 1,89 milyar TL; OECD metodolojisine göre ise 5,27 milyar TL olarak tahmin edilmiştir. Bu hesaplamalar ışığında ortaya konulan faydanın, Kurumun ilgili dönemdeki yıllık ortalama bütçe giderinin 15,8 katı büyüklüğünde olduğu, OECD metodolojisi ışığında yapılan hesaplamaya göre ise ortaya çıkan faydanın bütçe giderlerinin yaklaşık 44 katı olduğu görülmektedir.

Kurum, 2021 yılında da önceki yıllarda olduğu gibi uluslararası ilişkilerin geliştirilmesine önem vermiştir. Bu çerçevede, Avrupa Birliği, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı, Birleşmiş Milletler Ticaret Kalkınma Konferansı, Uluslararası Rekabet Ağı, İslam Ülkeleri İstatistik, Ekonomik ve Sosyal Araştırma ve Eğitim Merkezi toplantıları olmak üzere çeşitli çok taraflı toplantılara, uluslararası konferanslara ve uluslararası eğitim seminerlerine çevrim içi iletişim yollarıyla pandemi sürecinde de katılım sağlanmıştır. Kurum, ayrıca İstanbul Rekabet Forumu'nun çeşitli toplantılarına yüz yüze ve çevrim içi olarak ev sahipliği yapmıştır.

Kurum eğitim faaliyetleri kapsamında ise, hem 2021 yılında göreve başlayan uzman yardımcılarının eğitim faaliyetlerine hem de diğer meslek personelinin eğitim faaliyetlerine yönelik çalışmalarını sürdürmüştür. Yine eğitim faaliyetleri kapsamında, Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi Başkanlığı tarafından koordine edilen ve Bakanlıklar ile bağlı, ilgili, ilişkili, koordine kurum/kuruluşlar ve özel sektörden gönüllü işverenlerin paydaşlığı ile yürütülen "Staj Seferberliği" programı çerçevesinde bu programına üç üniversite öğrencisi katılmıştır.

Sonuç olarak 2021 yılında, tüm dünyada ve ülkemizde derin etkilere yol açan pandemi koşullarına rağmen, Rekabet Kurumu, başlıca görevi olan rekabet hukuku kurallarının uygulanması açısından tüm fonksiyonlarını ara vermeden yerine getirmeye devam etmiş, rekabet savunuculuğu faaliyetlerini aksatmadan yürütmüş, söz konusu şartlar altında oldukça yoğun ve verimli bir yıl geçirmiştir. Bunun yanı sıra 2021 yılında da kurumsal kapasitenin geliştirilmesi öncelikli hedeflerden biri olmaya devam etmiş, geçmiş tecrübelerden yola çıkılarak gelecekteki uygulamalarda daha iyi sonuçlar elde edilmesini teminen kurumsal bir öz değerlendirme yapılmasına önem verilmiştir. Önceki yıllarda olduğu gibi, 2021 yılında da ulusal ve uluslararası piyasalardaki gelişmeler, ilgili literatür ve diğer ülke uygulamaları yakından izlenmeye devam edilmiştir. Bu tür çalışmalardan elde edilen birikimler ve 2019-2023 dönemine ilişkin Stratejik Plan çerçevesinde, Rekabet Kurumu, önümüzdeki dönemde de misyonunu en iyi şekilde gerçekleştirmek ve vizyonuna ulaşmak adına faaliyetlerine devam edecektir.

5. KURUMSAL KABİLİYET ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ:

İçsel ve Dışsal Analiz

Kurum içinde bulunduğu siyasi ve iktisadi ortam gibi dışsal; örgütsel yapı, insan kaynağı, kurum kültürü gibi içsel etkenlerin merkezinde kendisine yasayla verilen görev ve sorumlulukları yerine getirmeye çalışmaktadır. Kurumsal iç çevredeki güçlü ve geliştirmeye açık yanlar ile dış çevredeki dönemsel fırsat ve tehditler aşağıda sunulmaktadır.

5.1. Güçlü Yanlar

- Kuruma duyulan yüksek güven
- Mesleki uzmanlık ve raportör bağımsızlığı
- Nitelikli insan kaynağı havuzu
- Mesleki aidiyet hissi

5.2. Geliştirmeye Açık Yanlar

- Delil elde etme yetkilerinin yetersizliği
- Ekonomik analiz kapasitesinin geliştirilmesi ihtiyacı
- Yeterince önalıcı (proaktif) olunmaması

5.3. Fırsatlar

- Üst politika belgelerinde "rekabet"e yapılan vurgu
- Rekabetin gerekliliğine ilişkin genel farkındalığın artması
- Dünyada rekabet hukuku uygulamalarının yaygınlaşması
- Ekonomik büyümenin sürmesi

5.4. Tehditler

- Teknolojik gelişmelerle birlikte rekabet ihlallerinin gizlenmesinin kolaylaşması
- Diğer mevzuatta yer alan rekabete aykırı hükümler
- Piyasalarda yoğunlaşmanın artması
- Mal ve hizmet piyasalarında fiyatlar genel düzeyinde yaşanan artışlar
- Kamuoyunda Kurumun misyonunun doğru bilinmemesi

6. ÖNERİLER ve TEDBİRLER

Kurumca 2019 yılında yayımlanan 2019-2023 dönemine ilişkin Stratejik Plan ile geçmiş kurumsal tecrübelerin, uluslararası alanda yaşanan gelişmelere yönelik değerlendirmelerin, gelişen teknolojiyle ve artan dijitalleşmeyle birlikte piyasalarda ve iş yapma biçimlerinde ortaya çıkan değişimlere ilişkin farkındalığın yol göstericiliğinde Kurumun misyonu ve vizyonu yeniden belirlenmiştir.

Belirlenen misyonu ve vizyonu gerçekleştirmek adına rekabet hukukunun uygulanması, rekabet savunuculuğu ve politika geliştirme olmak üzere üç temel eksenle yeni amaçlar ve hedefler ortaya konmuştur. Bu amaçlara ve hedeflere ulaşılmasını sağlayacak temel kaynak olan kurumsal kapasite ise ayrı bir eksen olarak belirlenmiş ve diğer eksenleri tamamlayıcı olacak şekilde çeşitli amaçlara ve hedeflere konu edilmiştir.

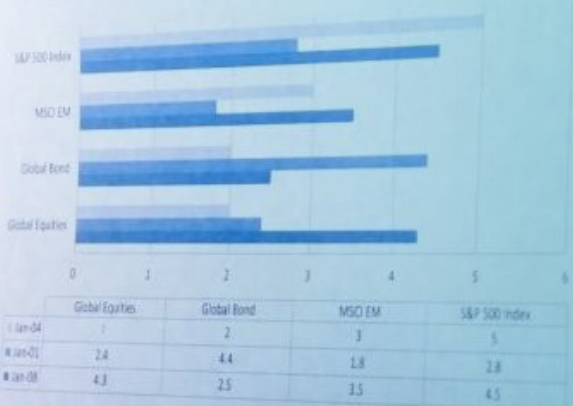
Bu bağlamda Kurum, öncelikli olarak 4054 sayılı Kanun'da yapılan değişikliklerin ikincil düzenlemeleriyle hayata geçirilmesi için tüm gayretiyle çalışmalarına devam edecektir. Zira bu değişikliklerin tam olarak gerçekleştirilmesi, Kurumun delil elde etme imkânlarını geliştirecek, uluslararası alandaki gelişmelere uyumu kolaylaştıracak ve değişen piyasalara zamanında ve doğru şekilde müdahale edilmesine olanak sağlayacak, bu suretle de rekabet hukuku uygulamalarının etkinliğini artıracaktır.

Kurumun ve rekabet hukukunun bireyler, kurumlar ve sektörler düzeyinde bilinmesi, benimsenmesi ve bu durumun paydaşların davranışlarına yansımaları da nihai olarak ülkemizde rekabetçi piyasaların gelişmesine katkıda bulunacaktır. Bu noktada, gelecek dönemde de Kurumun rekabet savunuculuğu faaliyetlerini mümkün olduğunca kapsayıcı şekilde devam ettirmesi önem taşımaktadır.

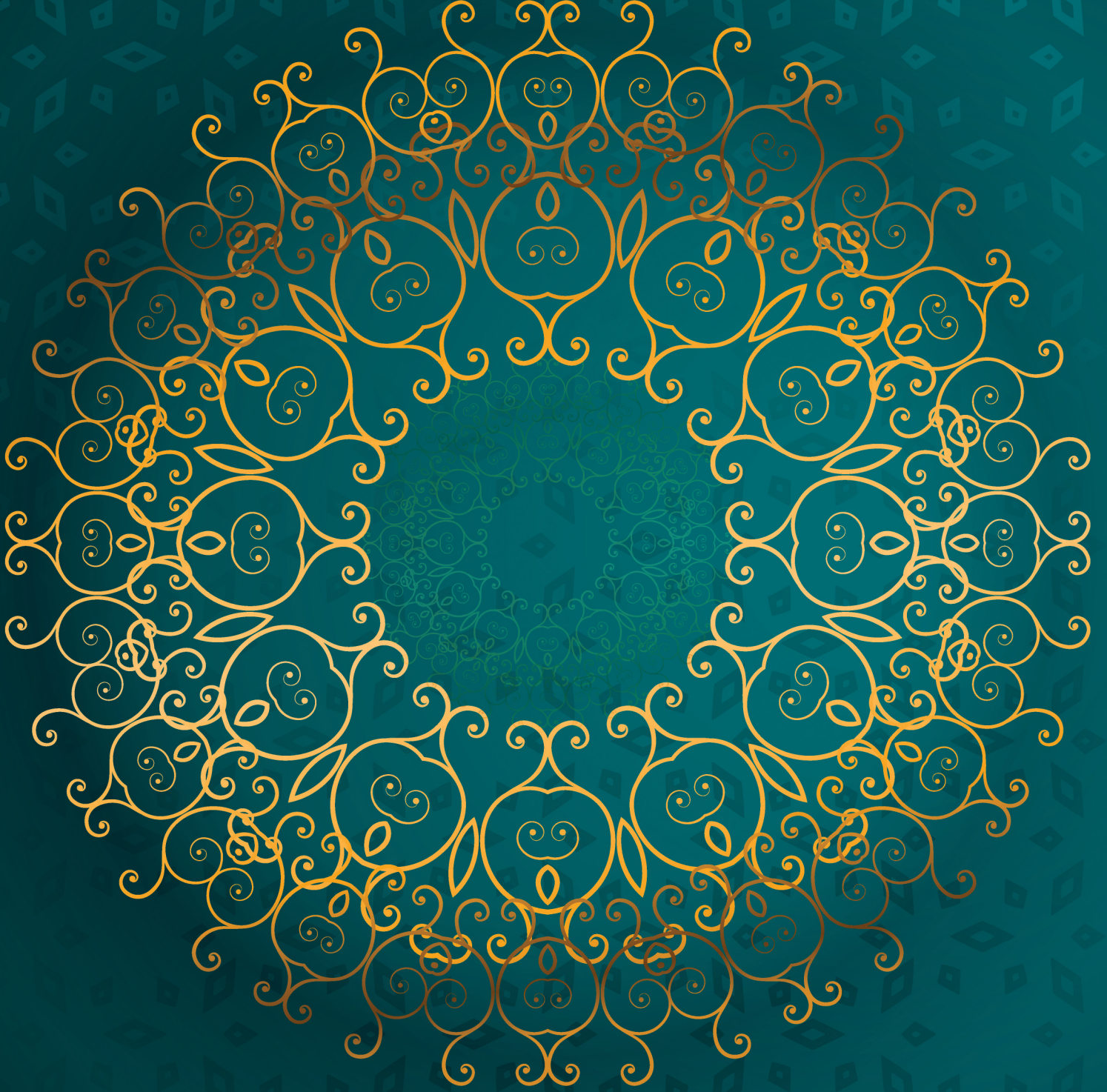
Gelecekte Kurumun çalışmaları içerisinde paya sahip olacak diğer bir alan ise Kurum kaynaklarının doğru alanlara yönlendirilmesini sağlayacak politikalar geliştirilmesidir. Bu noktada piyasa aksaklığı bulunan ve/veya rekabet ihlali potansiyeli yüksek olan piyasaların belirlenmesi öncelikli öneme sahiptir. Bu nedenle Kurum, önümüzdeki dönemde bu alanları tespit etmeye yönelik olarak yapılacak çalışmaları ajandasına kaydetmiş bulunmaktadır.

Son olarak, Kurum, belirlenen amaçların ve hedeflerin istendiği düzeyde gerçekleştirilmesinin ancak yeterli, kurumsal kapasiteye sahip olunmasıyla ve bu kapasitenin sürekli olarak yeni ihtiyaçlara cevap verecek şekilde geliştirilmesiyle mümkün olacağını bilincindedir. Bu çerçevede, insan kaynağının yurt içi ve yurt dışı eğitim programları, seminerler ve konferanslarla bilgi, yetenek ve kapasite merkezli olarak sürekli geliştirilmesi yönünde çalışmalara ve etkinliklere devam edilecektir.

Rekabet Kurumu, verdiği isabetli kararlarla, şeffaf ve katılımcı çalışma anlayışıyla ve nitelikli insan kaynağıyla kamuoyu nezdinde ilgili bütün paydaşların güvenini kazanmış bir kurum olarak bu konumunu gelecek yıllarda da sürdürmek ve ülkemizdeki rekabet hukuku uygulamalarını geliştirmek için azami gayreti sarf edecektir.

Üniversiteler Mahallesi 1597. Cadde No: 9
06800 Bilkent-Çankaya / ANKARA
Tel: (312) 291 44 44 - 291 40 00 • Faks: (312) 266 79 20
www.rekabet.gov.tr